NA DVD: MAPA ČR A JÍZDNÍ ŘÁDY

6/2010

počítač

PRO KAŽDÉHO

1. 3. 2010 • 69,90 Kč • 3,60 €. Pro předplatitele: 45 Kč • 3,20 €. Ceny v eurech platí pouze v SR.

ZDARMA DVD

3 PLNÉ VERZE

- InfoMapa 2010
- Jízdní řády IDOS
- filmový dokument o psech

ZVOLTE VELKÝ OBRAZ

TEST

26" a 27" LCD monitory strana 8

VŠE O HD VIDEU

Zvládne váš počítač vysoké rozlišení? strana 38

ETIKETA V SÍTI

Jak se chovat na internetu strana 42

ZÁPLATUJTE WINDOWS

Průvodce aktualizací pro začátečníky strana 34

12 STRAN NÁVODŮ JAK NA TO:

- Jak smazat důvěrná data strana 21
- Hromadná korespondence strana 23
- Upravte si nabídku Start strana 25
- Digitalizujeme video z VHS strana 27
- Jak na mapy a jízdní řády strana 29

PŘEDSTAVUJEME

Fotoaparát s 26× zoomem strana 12

Dobře vybavený notebook strana 16

9 771212 072697 09

Inzerce

OBSAH ▶ PPK 6/10

4 **Co najdete na DVD**

5 **Novinky ze světa počítačů**

TÉMA ČÍSLA

8 **Velké LCD monitory**
Na velké LCD monitory s úhlopříčkou dlouhou 26 a 27 palců si velice rychle zvyknete – na jejich velký displej se pohodlně vejde několik oken s programy a oceníte je i při přehrávání filmů.

PŘEDSTAVUJEME

11 **Drobek s HD videem**
Mezi novinky v kategorii stylových kompaktů se řadí i model Casio Exilim EX-Z330, který mimo jiné umožňuje natáčet video ve vysokém rozlišení.

12 **Maximální rozsah zoomu po ruce**

14 **Tenký stylový kompakt**

15 **Herní myška**

16 **Vysoký výkon, bohatá výbava**
Testovali jsme nový notebook Acer Aspire 5740, vybavený procesorem Intel Core i3.

17 **Pro náročné**
Označit komunikátor Nokia N900 jako „mobilní telefon“ by bylo velmi nepřesné. Jde spíše o kapesní počítač s možností telefonování.

20 **Operační systém nejen pro netbooky**

JAK NA TO

21 **Jak zničit (citlivá) data**
Dáváte-li pevný disk nebo USB „klíčenku“ do cizích rukou, je více než vhodné data z takového média důkladně smazat.

23 **Jak se dělá hromadná korespondence**

25 **Přizpůsobte si „sedmičky“**

27 **Digitalizace VHS kazet prostřednictvím MMC**

29 **Jak hledat na mapě**
Návod k použití bonusů z přiloženého DVD vám poradí, jak vyhledat objekty na mapě a spojení veřejnou dopravou.

31 **Instalujeme Mandriva Linux 2010**

RADY A NÁVODY

33 **Tipy redakce**

34 **Jak a proč se aktualizují Windows**

36 **Sledování změn v MS Excelu**

38 **HD video na PC: Co je potřeba**

40 **Souborové systémy v praxi**

INTERNET

42 **„Netiketa“ aneb jak se chovat na internetu**

44 **Firefox 3.6 a Google Chrome 4: Co je nového?**

46 **Křížovka**
Naše vydavatelství věnuje dvanácti výhercům jednu ze tří skvělých počítačových her.

47 **Listárna**

Témata z titulní strany jsou v obsahu vyznačena červeným číslem stránky.

ÚVODNÍK

MÁTE DOST VELKÝ MONITOR?

Vážení čtenáři, ještě poměrně nedávno byl pro většinu stolních počítačů standardem patnáctipalcový monitor, tedy monitor s úhlopříčkou obrazovky dlouhou přibližně 35 centimetrů. Po nástupu plochých obrazovek LCD se však úhlopříčky začaly prodlužovat. Panely LCD, vyráběné ve stále větších sériích, se postupně zlevňují, a tak větší obrazovku si může dovolit stále víc uživatelů. Úhlopříčky dnes běžně prodávaných monitorů už překročily délku 60 centimetrů. Na tak velkou pracovní plochu se vejde daleko víc otevřených oken programů a díky tomu se mění i styl práce s počítačem. Už není nutné minimalizovat či překrývat okna jednotlivých aplikací ani složitě posouvat zobrazený výřez dokumentu, všechno potřebné můžete mít přehledně na očích. Velkou širokoúhlou obrazovku ocení také hráči počítačových her a ti, kdo počítač využívají k přehrávání filmů. Tématu velkých obrazovek věnujeme v tomto vydání test tří velkých monitorů a také článek o vysokém rozlišení, který najdete v rubrice Rady a návody.

Na přiloženém DVD jsou i tentokrát zajímavé a užitečné bonusy v podobě exkluzivních, plných verzí programů. Nainstalovat si můžete mapu Prahy a autoatlas České republiky a také aktuální verzi jízdních řádů. Pro milovníky zvířat jsme připravili dokumentární film o psech. Těšit se můžete i na výběr aktuálních verzí devadesáti užitečných bezplatných programů.

Přeji vám dobrý obraz.

Ivan Heisler, šéfredaktor

8 Test velkých LCD mnitorů

12 Olympus SP-590UZ – fotoaparát s 26násobným zoomem

OBSAH ▶ DVD ČASOPISU PPK

SLEVY NA SOFTWARE!
Ve spolupráci se společností Miton CZ (provozovatelem serveru www.sw.cz) vám přinášíme další slevy na nákup zajímavých programů. Více informací naleznete na přiloženém DVD.

InfoMapa 2010 Special Edition

InfoMapa 2010 Special Edition patří do 17. edice oblíbeného geografického systému PJsoft. Obsahuje digitální vektorovou mapu Prahy v měřítku 1 : 10 000 a jejího okolí (do podrobnosti ulic), která plynule přechází do „autoatlasu" České republiky v měřítku 1 : 150 000. Kromě mapových podkladů obsahuje InfoMapa také informace o objektech zájmu z více než šesti desítek různě rozsáhlých databází a tyto objekty lokalizuje na mapě. Nejrozsáhlejší připojenou databází jsou adresní body (určené názvem ulice a popisným/orientačním číslem objektu), kterých je v této verzi více než 2,8 milionu.

rubrika na DVD: obsah DVD / bonusy

INSTALACE BONUSŮ!

Instalace obou bonusů je jednoduchá, ale zabere poněkud delší čas (cca 10 až 15 minut). Zvláště pak chceme upozornit na delší časovou prodlevu od spuštění instalačního souboru z DVD do zobrazení prvního dialogového okna průvodce instalací. Zejména na starších počítačích a noteboocích může tento spouštěcí proces trvat minutu i déle!

Jízdní řády 2010

Mezi nejčastější požadavky na dopravní informační systémy patří kromě vyhledání adres, kontaktů a map i požadavky na dopravní spojení. Systém IDOS – jízdní řády patří už léta k těm řešením, která nabízí českým uživatelům nejucelenější programový a datový systém. Program umožňuje vyhledávat informace o dopravním spojení vlakem, autobusem, letadlem a MHD jak samostatně, tak i jejich vzájemným propojením, a to nejen pro celou ČR, ale také pro ostatní evropské země a v případě leteckého spojení i do mnoha světových míst.

rubrika na DVD: obsah DVD / bonusy

SEZNAM PROGRAMŮ NA DVD

BONUSY
Archiv PPK 2006–2009
InfoMapa 2010 Special Edition
Jízdní řády 2010
Psi

NEJLEPŠÍ BEZPLATNÉ PROGRAMY
7-Zip 9.10 Beta
Ad-Aware Free Anti-Malware 8.1.3
Adobe Reader 9.3.0 CZ
AntiSpam Sniper Pro 3.6.0.0
Artweaver 1.0
a-squared Free 4.5.0.24
Audacity 1.3.11 Beta
Avast! Free Antivirus 5.0
AVG Anti-Virus Free Edition 9.0
CCleaner 2.28.1091
CDex 1.70 Beta 4
Cobian Backup 10.0.0.280 Beta
Comodo Firewall + AntiVirus 3.14
CyberLink BD Advisor 2.0 Beta
Defraggler 1.17.172
Eraser 6.0.6.1376
FastStone Image Viewer 4.0
FastStone Photo Resizer 2.9
FileZilla 3.3.1
Firefox 3.6
Foxit Reader 3.1.4.1125
Free Download Manager 3.0
FreeCommander 2009.02a
Gimp 2.6.8
Google Earth 5.0
Google Chrome 4.0
HP USB Disk Storage Format Tool 2.2.3
IcoFX 1.6.4
ICQ 7.0
Inkscape 0.47
IrfanView 4.25
JAlbum 8.6
jetAudio 8.0.4 Basic
KeePass Password Safe 1.17
K-Lite Codec Pack Full 5.7.0
K-Lite Mega Codec Pack 5.7.0
LastPass 1.66
Lupo PenSuite 2010.2
MediaCoder 0.7.3.4602
MediaMonkey Standard 3.2
MediaPortal & TV-Server 1.0.2
Miranda IM 0.8.15
Nástroj pro odstranění škodlivého softwaru 3.4
Nexus Radio 4.2
Notepad++ 5.6.6
Opera 10.10
Organizér 4.7.4
Paint.NET 3.5.3
Paragon Backup & Recovery Free Edition 10.1
PDFCreator 0.9.9
PhotoFiltre 6.4
Picasa 3.6
Pinnacle VideoSpin 2.0
QIP Infium Jadris Pack 3.0.3b
Rainlendar 2.6 Lite
RealPlayer SP
Recuva 1.35.472
Registry Repair 3.3.0.852
Revo Uninstaller 1.85
Scribus 1.3.3.14
Skype 4.1
Spamihilator 0.9.9.53
Spyware Terminator 2.6.6.196
Thunderbird 3.0.1
TrueCrypt 6.3a
VLC Media Player 1.0.5
Winamp 5.57
Windows Live Suite
XnView 1.97 Complete version
XP Codec Pack 2.5.0

KANCELÁŘSKÉ PROGRAMY
AbiWord 2.8.2
HERI Editor 2.0.4
OpenOffice.org 3.1.1
OpenOffice.org 3.1.1 SK
PDF24 Creator 2.6.3
PortableApps Suite 1.6 Standard
Sunbird 0.9
Word Reader 5.6

VYPALOVÁNÍ CD/DVD
Burn4Free CD and DVD 4.8
BurnAware Free 2.4.4
CDBurner XP 4.2.7
DAEMON Tools 4.35.5
DVD Flick 1.3.0.7
FinalBurner FREE 2.17.0.180
Free Easy CD DVD Burner 4.0
Free Videos To DVD 3.2
InfraRecorder 0.50
Nero 9.4.12.708 Lite
UnderCoverXP 1.22
Virtual Clone Drive 5.4.4.0

Psi

Co mají stále společného divocí vlci s našimi domácími miláčky? Jakou roli hraje zbarvení psů? Která plemena sloužila v druhé světové válce? Videoprogram Psi zachycuje neuvěřitelnou přeměnu odvážného lovce v nejmilovanějšího společníka nás – lidí. Psi jsou nám ze všech druhů zvířat nejblíže. Rozumíme ale těmto šelmám doopravdy? Unikátní záběry jen dokumentují, jak široké je využití těchto zvířat v naší společnosti. Film je ve videoformátu WMV.

rubrika na DVD:
obsah DVD / bonusy

Inzerce

NOVINKY

AKTUALITY ZE SVĚTA POČÍTAČŮ A SPOTŘEBNÍ ELEKTRONIKY

WELL VP-2009

Nový IP telefon

Well VP-2009 je VoIP telefon s velkým barevným displejem a s možností pořádat videokonference. Živou videokonverzaci umožňuje 7" LCD dotykový displej s rozlišením 800 × 480 bodů. Tento dotykový displej lze využít i jako expanzní modul pro správu příchozích hovorů. Použitý kodek H.264 umožňuje kvalitní přenos videa a zvuku i při pomalejším připojení. Model Well VP-2009 navíc obsahuje digitální fotorámeček, zabudovaný internetový prohlížeč, USB, SD vstupy a AV výstup. Tento produkt bude uveden na trh v ČR na konci března 2010. Přímým dovozcem komunikačních a Wi-Fi produktů značek Well a Asus pro ČR a SR je firma Joyce ČR, s. r .o.

WELL VP-2009
cena (vč. DPH): 6 809 Kč
více info: www.joyce.cz
NÁZOR REDAKCE: Chcete-li internet využívat k telefonování často, může být toto zařízení dobrou volbou.

SONY VAIO EB

Notebooky s rychlým přístupem k internetu

Notebooky Sony Vaio EB mají rozměry 370 × 248 × 31 mm a váží 2,7 kg. Obraz zobrazují v rozlišení 1 366 × 768 bodů na 15,5palcovém (39,4cm) displeji, který má širokoúhlý formát 16 : 9. Vysoký výpočetní výkon zajišťuje 2,26GHz procesor Intel Core i5-430M, který spolupracuje se 4GB pamětí. Pevný disk může mít kapacitu až 500 GB. Řada EB je vybavena klávesnicí s numerickou částí a grafickou kartou ATI Mobility Radeon, která zvládá přehrávání HD videa. Ve výbavě notebooků figuruje i videovýstup HDMI, 3 USB porty a kombinovaný port eSATA/USB, bezdrátový adaptér Wi-Fi, rozhraní Bluetooth, webová kamera a také DVD vypalovačka. Notebooky Vaio řady EB jsou vybaveny 64bitovým operačním systémem Windows 7 Home Premium. Ten však pro prohlížení WWW stránek není třeba spouštět. Po stisknutí tlačítka Web se během několika vteřin spustí samostatný internetový prohlížeč – tato funkce je ideální pro rychlý pohled na web nebo pro kontrolu e-mailů.

Sony Vaio EB1S, cena (vč. DPH): 21 990 Kč
Sony Vaio EB1E, cena (vč. DPH): 16 990 Kč
více info: www.sony.cz
NÁZOR REDAKCE: Notebooky Sony Vaio řady EB jsou bohatě vybavené modely, které nabízejí vysoký výkon. Velmi zajímavý je internetový prohlížeč, který pracuje samostatně, aniž by se spouštěl operační systém počítače.

KINGSTON

Rychlé paměťové karty microSDHC

Společnost Kingston uvedla na trh paměťovou kartu microSDHC s kapacitou 16 GB. Tato karta o miniaturních rozměrech 11 × 15 × 1 mm díky rychlosti přenosu dat 10 MB/s nabízí vysokou rychlost při zápisu a čtení dat. Uživatelé tak ocení rychlejší kopírování a přesun fotografií, hudby a videí. Ke kartám lze pořídit adaptéry umožňující používat tyto malé karty i v zařízeních se sloty pro karty SD a miniSD. Na paměťovou kartu Kingston 16 GB microSDHC se vztahuje doživotní záruka.

Paměťové karty microSDHC Kingston 16 GB
cena karty: 2 676 Kč, **cena karty s adaptérem na SD:** 2 672 Kč
cena karty s adaptéry na miniSD a SD: 2 690 Kč
více info: www.kingston.com/europe
NÁZOR REDAKCE: Kingston microSDHC je malá paměťová karta s velkou kapacitou a s vysokou rychlostí přenosu dat.

SOFTWARE

MINIENCYKLOPEDIE SEZNAMU
Server Novinky.cz přichází se zajímavou novinkou – rubrika Téma nabízí čtenářům doplňující encyklopedické informace. Na stránkách *http://tema.novinky.cz* naleznete tedy hesla jako Václav Havel, Beatles, NASA, inflace a mnohé další. Na tematické články odkazují jednotlivé související zpravodajské příspěvky, ale uživatelé mohou využít i hlavní stránku na výše uvedené adrese a jednotlivé články si „prolistovat".
http://tema.novinky.cz

TWIST INTERNET LITE: NOVINKA PRO OBČASNÉ SURFAŘE
T-Mobile připravil pro občasné surfaře balíček Twist Internet Lite. Ten obsahuje datové zařízení a předplacené surfování na 3 nebo 12 měsíců. Kdo se rozhodne pro roční variantu, ten získá nyní navíc vyšší měsíční FUP 500 MB místo standardních 200 MB. Twist Internet Lite je možné zakoupit pouze u vybraných prodejců výpočetní techniky, a to buď jako samostatnou SIM kartu s předplaceným internetem na 3 nebo 12 měsíců, nebo v balíčku i s datovým zařízením. Například karta 4G Combi přijde s internetem na 12 měsíců na 7 468 korun. Uživatel tak dostane internetové připojení na jeden rok dopředu. Po uplynutí této lhůty může nadále surfovat, stačí uhradit měsíční poplatek 249 Kč (s DPH).
www.tmobile.cz

BILANCE SOFTWAROVÉHO PIRÁTSTVÍ
Letos se budou muset stovky tuzemských firem a fyzických osob zodpovídat ze softwarového pirátství. Protipirátská organizace BSA (Business Software Alliance) loni obdržela přibližně dva tisíce oznámení na nelegální využívání softwaru nebo na osoby distribuující nelegální software. Pokud se podezření z pirátství prokáže, firmy za to zaplatí. Průměrná výše kompenzace určené pro poškozené výrobce softwaru se loni vyšplhala na 240 tisíc korun a letos pravděpodobně vzroste. Výrobci softwaru mohou žádat až dvojnásobek hodnoty nelegálně užívaného softwaru. Zaplacení odškodného navíc neznamená legalizaci pirátského softwaru, ten si musí firmy zakoupit zvlášť.
www.bsa.cz

ACER GD245HQ

Trojrozměrný obraz

Monitor Acer GD245HQ je vybaven širokoúhlým displejem s poměrem stran 16 : 9 a s úhlopříčkou dlouhou 23,6 palce (60 cm). Na displeji se obraz zobrazuje v rozlišení 1 920 × 1 080 bodů. Tento model je uzpůsoben i pro sledování trojrozměrného obrazu, a je tedy obzvláště vhodný pro herní aplikace a pro sledování 3D filmů. Trojrozměrný zážitek zajišťuje technologie nVidia 3D Vision, která dodává obrazu na plochém displeji hloubku spojením výkonného displeje (jeho obnovovací frekvence je 120 Hz), osobního počítače opatřeného kompatibilní grafickou kartou a speciálních zatmívacích 3D brýlí, které střídavě zatmívají a propouštějí obraz pravým nebo levým sklem (s kmitočtem 60 Hz pro každé sklo) a tímto způsobem vytvářejí iluzi 3D prostředí. Tyto brýle stojí cca 3 200 Kč. Monitor má velmi krátkou dobu odezvy (pouhé 2 ms) a je vybaven i videovstupem HDMI.

Acer GD245HQ
cena (vč. DPH): 8 388 Kč
více info: www.acer.cz

NÁZOR REDAKCE: Monitor GD245HQ byl vyvinut především pro ty hráče, kteří požadují lepší zážitek při hraní her. Při použití zatmívacích brýlí se můžete při hraní her či při sledování filmů těšit z trojrozměrného obrazu.

PANASONIC LUMIX DMC-FS30 A DMC-FS33

Kompakty s velkým zoomem

Fotoaparáty Panasonic Lumix DMC-FS33 a DMC-FS30 nabízejí jednoduché ovládání a pyšní se 28mm širokoúhlým objektivem s 8násobným optickým zoomem a schopností natáčet videozáznamy v rozlišení 1 280 × 720 bodů. 14,1megapixelový CCD snímač umožňuje pořizovat snímky s poměrem stran 16 : 9 v plném HD rozlišení a o kvalitní zachycení záběrů se stará automatický režim. Funkce optického stabilizátoru potlačuje účinky chvění rukou a inteligentní řízení citlivosti ISO chrání před rozostřením záběrů, které vznikají při snímání pohybujících se objektů. Model FS33 je vybaven 3palcovým (7,6cm) displejem s dotykovým ovládáním. Fotoaparát FS30 disponuje displejem o velikosti 2,7 palce (6,9 cm). Oba modely jsou nabízeny ve stříbrné, černé a červené barvě, model FS30 seženete i v barvě fialové a modré. Snímky a videa se ukládají na paměťovou kartu SD nebo SDHC.

Panasonic Lumix DMC-FS30, cena (vč. DPH): cca 5 000 Kč
Panasonic Lumix DMC-FS33, cena (vč. DPH): cca 5 500 Kč
více info: www.panasonic.cz

NÁZOR REDAKCE: Fotoaparáty Panasonic Lumix DMC-FS30 a DMC-FS33 umožňují ve vysokém rozlišení pořizovat nejen statické snímky, ale i videozáběry. Nabízejí plný automatický režim a také optickou stabilizaci obrazu.

INZERCE

Velké LCD monitory

Na velké LCD monitory s úhlopříčkou dlouhou 26 a 27 palců si velice rychle zvyknete – na jejich velký displej se pohodlně vejde několik oken s programy a oceníte jej i při přehrávání filmů.

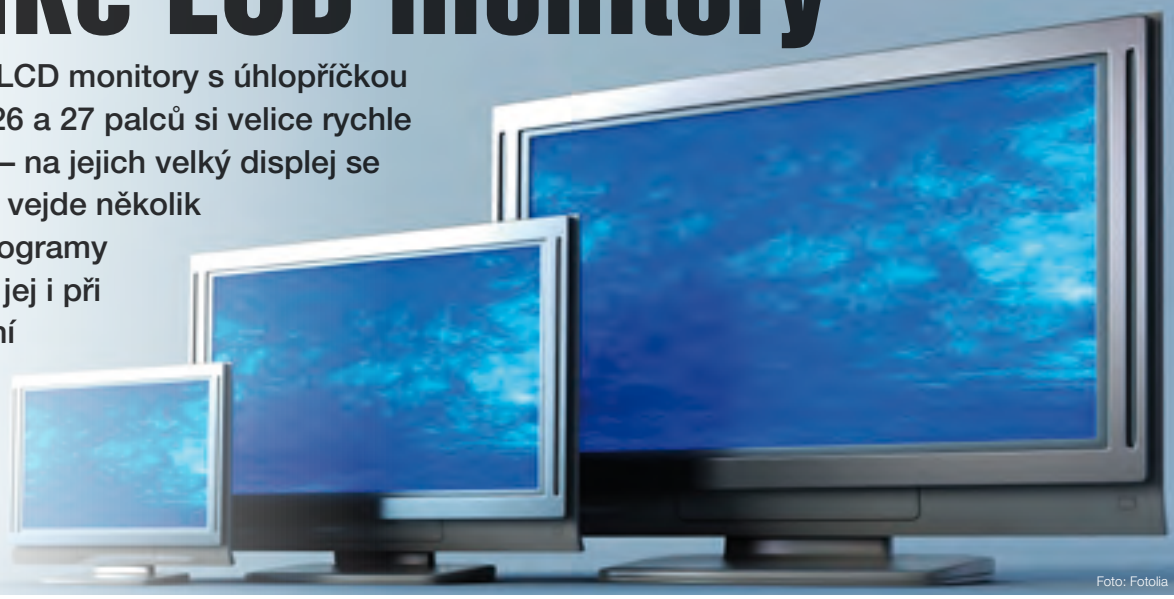

Foto: Fotolia

Velkou zobrazovací plochu uvítáte i při běžné práci s počítačem: Na pracovní ploše monitoru může být spuštěno několik oken programů najednou, což je výhodné třeba při současné práci s více aplikacemi. Tuto výhodu oceníte také při práci s rozsáhlými tabulkami, při prohlížení a úpravě fotografií či třeba při provozování programů určených pro technické výkresy. Pro připojení monitorů k počítači máte u testovaných monitorů k dispozici analogový vstup D-Sub a digitální vstup DVI. Všechny monitory v testu mají matný povrch.

PŘIPOJENÍ VIDEOPŘEHRÁVAČŮ

Pro přehrávání multimediálního obsahu se u všech testovaných monitorů hodí širokoúhlý displej a vestavěné reproduktory a monitory Acer a BenQ jsou vybaveny i videovstupem HDMI. Z hlediska nabídky videovstupů nemá monitor BenQ konkurenci, protože v jeho zadní části jsou pro připojení videotechniky připraveny i videovstupy S-Video a videovstupy pro kompozitní a pro komponentní video. V jeho výbavě nechybí ani čtyři porty USB a stejně jako monitor NEC nabízí výstup na sluchátka.

Rozhraním USB disponují i monitory Acer a NEC, které na rozdíl od monitoru BenQ umožňují díky výškově nastavitelnému podstavci upravovat pozici displeje nad deskou stolu. U monitoru NEC Multisync EA261WM lze navíc displej otočit do pozice na výšku.

Monitory Acer a BenQ používají 27palcový displej s poměrem stran 16 : 9, pracující v rozlišení 1 920 × 1 080

VÍTĚZ TESTU

Z testovaných produktů jsme ocenění Tip PPK udělili modelu BenQ M2700HD, který je z recenzované trojice nejlevnější (stojí 9 348 Kč) a nabízí nejbohatší nabídku videovstupů. K videotechnice jej můžete připojit nejen prostřednictvím moderního rozhraní HDMI (jsou zde k dispozici hned dva vstupy), ale i pomocí videovstupu S-Video a videovstupů pro kompozitní a pro komponentní video. To ocení uživatelé, kteří nevlastní nový přehrávač Blu-ray, ale DVD přehrávač (tyto přehrávače rozhraním HDMI obvykle nedisponují). Tento monitor se dodává i s dálkovým ovladačem.

DESATERO O 26" A 27" LCD MONITORECH

1. Širokoúhlé 26" a 27" LCD monitory mají poměr zobrazovacích stran 16 : 9 nebo 16 : 10.

2. Širokoúhlé 19" a 27" LCD monitory zobrazují obraz v rozlišení 1 920 × 1 080, 1 920 × 1 200 nebo 2 048 ×1 152 obrazových bodů.

3. 26" a 27" LCD monitory jsou běžně vybaveny analogovým vstupem D-Sub a digitálním vstupem DVI.

4. Některé monitory lze díky videovstupům připojit nejen k počítači, ale i k videotechnice.

5. V nabídce jsou i monitory s displejem otočným o 90 stupňů do polohy na výšku.

6. Ve výbavě mohou být reproduktory, TV tuner, WWW kamera a rozhraní USB.

7. Při výběru LCD monitoru můžete volit mezi modely s lesklým a s matným povrchem displeje.

8. U monitoru je velmi praktické, když je vybaven podstavcem, který umožňuje výškové nastavení displeje.

9. Některé LCD monitory mají nízkou spotřebu elektrické energie.

10. LCD monitor díky malým rozměrům směrem do hloubky uspoří místo na vašem pracovním stole.

> „Na monitoru s velkou zobrazovací plochou lze spustit více programů najednou a hodí se i pro přehrávání filmů.“

Monitor Acer je vybaven počítačovými vstupy D-Dub a DVI, videovstupem HDMI a čtyřmi porty USB.

V boku monitoru BenQ jsou situovány dva porty USB a také zdířka pro připojení sluchátek.

ROZLIŠENÍ LCD MONITORŮ

19" (48,3 cm):
1 280 × 1 024 nebo 1 440 × 900 bodů

20" (50,8 cm): 1 600 × 1 200,
1 400 × 1 050 nebo 1 680 × 1 050 bodů

22" (55,9 cm): 1 680 × 1 050 bodů

24" (61 cm): 1 920 × 1 200 bodů

26" a 27" (66 cm a 68,6 cm):
1 920 × 1 080, 1 920 × 1 200
nebo 2 048 ×1 152 bodů

bodů, takže displej je ideálně uzpůsoben pro přehrávání filmů v plném HD rozlišení. Spíše pro provozování počítačových aplikací je určen monitor NEC, který zobrazuje obraz na displeji s úhlopříčkou dlouhou 26 palců. Poměr stran je v tomto případě 16 : 10 a nativní rozlišení displeje je 1 920 × 1 200 bodů.

CENA A VÝBAVA

Cenové rozpětí se pohybuje od 9 348 Kč (tolik stojí model BenQ M2700HD) do 15 381 Kč (to je cena monitoru NEC Multisync EA261WM). Všechny monitory používají displej založený na technologii TN – takový displej nabízí velmi dobré úhly směrem do stran a seshora, malý je však zorný úhel z podhledu. U monitoru NEC, který je otočný do polohy na výšku, je tedy třeba počítat s tím, že ve vertikální poloze displeje je malý zorný úhel z levé strany.

Kromě již zmíněných videovstupů jsme u monitorů kladně hodnotili i přítomnost portů USB, které jsou ve všech případech situovány i v boku monitoru, takže jsou velmi snadno přístupné.

Martin Semrád

Monitor BenQ má ve výbavě bohatou nabídku videovstupů.

	ACER B273HYMIDHZ	BENQ M2700HD	NEC MULTISYNC EA261WM
Cena (vč. DPH)	11 988 Kč	9 348 Kč	15 381 Kč
Poskytl	Acer Czech Republic, s. r. o.; www.acer.cz	BenQ; www.benq.cz	Abacus Electric, s. r. o.; www.abacus.cz
Rozlišení displeje	1 920 × 1 080 bodů	1 920 × 1 080 bodů	1 920 × 1 200 bodů
PC vstupy	DVI-D, D-SUB	DVI-D, D-SUB	DVI-D, D-Sub
Videovstupy	HDMI	2× HDMI, S-Video, kompozitní video, komponentní video	žádné
Další výbava	4 porty USB, reproduktory, výškově nastavitelný podstavec	4 porty USB, reproduktory, dálkový ovladač	4 porty USB, výškově nastavitelný podstavec, displej otočný na výšku, reproduktory
Úhly pohledu horizontálně/vertikálně	160°/160°	170°/160	170°/170°

INZERCE

Úhlopříčka 27" | Jas 400 cd/m² | Doba odezvy 5 ms | Běžná spotřeba 47 W | Cena 11 988 Kč

Na vysoké noze

Monitor Acer B273Hymidhz stojí 11 988 Kč a bude velmi dobrou volbou pro uživatele, kteří jej budou využívat jako pracovní monitor i pro přehrávání filmů. Líbil se nám u něj výškově nastavitelný podstavec, který umožňuje umístění spodní hrany displeje od 28 mm do 138 mm nad pracovním stolem. Displejem lze také snadno otáčet směrem do stran. V zadní části monitoru jsou vstupy D-Sub a DVI, videovstup HDMI a dva porty USB. Další dva porty USB jsou situovány v levém boku monitoru. Menu sice nekomunikuje s uživatelem česky, ale pomocí šesti tlačítek se snadno ovládá. Monitor nabízí 5 obrazových režimů: pro práci s texty, pro práci s obrázky, pro přehrávání filmů, režim standard a režim pro uživatelské nastavení obrazu. U monitoru se nám líbil vysoký jas, ale podobně jako u monitoru NEC jsme byli méně spokojeni s jeho vyšší spotřebou: V běžném provozu se pohybovala kolem 47 W, při nastavení maximálních hodnot jasu a kontrastu se vyšplhala na 92 W. Ve vypnutém stavu monitor odebírá ze sítě 0,3 W.

HODNOCENÍ:

+ vysoký jas, výškově nastavitelný podstavec, 4 porty USB

– vyšší spotřeba energie

Úhlopříčka 27" | Jas 400 cd/m² | Doba odezvy 5 ms | Běžná spotřeba 29 W | Cena 9 348 Kč

Bohatá nabídka videovstupů

S cenou 9 348 Kč je nejlevnějším modelem v testu BenQ M2700HD. Stejně jako monitor Acer nabízí 27palcový širokoúhlý displej s poměrem stran 16 : 9, pracující v rozlišení 1 920 × 1 080 bodů. Tento monitor není umístěn na výškově nastavitelném podstavci a při otáčení displeje směrem do stran se pohybuje i podstavec. Velkou předností tohoto modelu je však bohatá nabídka videovstupů, díky kterým lze k monitoru připojit i starší videotechniku. Škoda jen, že mezi ovládacími tlačítky monitoru není jedno vyhrazeno pro přepínání videovstupů. Procházení menu, které s uživatelem komunikuje česky, však velmi usnadňuje dálkový ovladač. V levém boku monitoru se nacházejí i dva porty USB a výstup pro sluchátka. Zobrazovací displej nabízí ve srovnání s dalšími přístroji v testu menší svítivost, ale zato je velmi nízká jeho spotřeba energie. Ta v běžném provozu činí 29 W, bez zapnutých reproduktorů jsme naměřili maximální spotřebu 43 W. Když je počítač vypnutý, monitor má nulovou spotřebu.

HODNOCENÍ:

+ bohatá nabídka videovstupů, dálkový ovladač, české menu, 4 porty USB, nízká spotřeba energie

– na monitoru chybí tlačítko pro výběr obrazového vstupu

Úhlopříčka 26" | Jas 400 cd/m² | Doba odezvy 5 ms | Běžná spotřeba 54 W | Cena 15 381 Kč

Displej otočný na výšku

Displej monitoru NEC lze oproti ostatním testovaným monitorům otočit do polohy na výšku, ale protože je založen na technologii TN, nabízí v takové pozici malý úhel pohledu směrem z levé strany, což v takovém nastavení značně snižuje využitelnost monitoru. Většina uživatelů však bude monitor používat v tradiční vodorovné poloze a ocení výškově nastavitelný podstavec v rozsahu 11 cm a také vysoký jas a kontrast displeje. V tomto ohledu se jedná o nejlepší monitor v testu – obraz je velmi kvalitní a je k dispozici ve vyšším rozlišení než u dvou předchozích monitorů. Tento model má totiž poměr zobrazovacích stran 16 : 10 a pracuje v rozlišení 1 920 × 1 200 bodů. Menu sice nekomunikuje česky, ale je přehledně strukturováno a pro jeho ovládání slouží 3 tlačítka a jeden čtyřpolohový minijoystick. Jestliže se pro tento kvalitní monitor rozhodnete, je však třeba počítat s vyššími náklady (jeho cena je 15 381 Kč) a podobně jako u monitoru Acer se smířit s vyšší spotřebou energie – ta při běžném provozu činí 54 W, maximální spotřeba je 93 W.

HODNOCENÍ:

+ vysoký jas a kontrast, výškově nastavitelný podstavec, displej otočný do polohy na výšku, 4 porty USB

– vyšší spotřeba energie

CASIO EX-Z330: stylový stogramový kompakt nejen do kabelky

Drobek s HD videem

I když většina uživatelů považuje společnost Casio jen za výrobce hodinek a kalkulaček, s digitální érou se tato firma vrhla i na výrobu fotoaparátů. Mezi novinky v kategorii stylových kompaktů se řadí i model CASIO EXILIM EX-Z330, který mimo jiné umožňuje natáčet video ve vysokém rozlišení.

U stylových kompaktů je zvykem, že tělo má elegantní vzhled. Výjimkou není ani model Z330, který má pěkné křivky a jehož levá část jej odlišuje od běžné produkce fotoaparátů.

ABSENCE ŠIROKOÚHLÉHO OHNISKA

Se šumem je na tom EX330 podobně jako většina kompaktů, do hodnoty ISO 200 je šum nepatrný, na ISO 400 snesitelný a vyšší hodnoty jsou už jen pro nejnutnější situace. Objektiv trpí soudkovitostí na nejkratším ohnisku, ale mnohem víc mrzí hodnota nejkratšího ohniska. 35,5 milimetru je hodnota, která se naštěstí pomalu vytrácí i z kategorie těch nejlevnějších kompaktů, a tak u novinky bychom v dnešní době čekali aspoň něco na úrovni třiceti milimetrů. Ale jde o stylový kompakt, u něhož se více hledí na vzhled než na vlastnosti a funkce, a tak se mu to dá prominout. A větší nejkratší ohnisko se trojnásobně projeví na nejdelším ohnisku, které dosahuje hodnoty 106,5, tedy hodnoty přiblížení, která dostačuje pro většinu běžných situací. Stabilita optického zoomu je podpořena pouze digitální stabilizací.

VIDEO S VYSOKÝM ROZLIŠENÍM

I když jde o stylový kompakt, který se prodává za zajímavou částku, potěší, že i do této kategorie a cenové hladiny se dostala možnost natáčet video ve vysokém rozlišení, tedy v rozlišení 1 280 × 720 bodů. Alespoň pro vyznavače videa natáčeného prostřednictvím fotoaparátů je v této souvislosti potěšující, že se na stále větším počtu fotoaparátů objevuje samostatné tlačítko, jímž se rychle spouští nahrávání videa. U těchto modelů není potřeba vstupovat do menu, přepínat tlačítka ani měnit režim na kruhovém ovladači. Stačí v pohotovostním režimu stisknout jedno tlačítko, a můžete natáčet. Takové tlačítko se nachází i u modelu Z330 a najdete jej vzadu v pravém horním rohu. Během natáčení je možné pořizovat i statické snímky, ale po dobu fotografování se natáčení videa přeruší.

> „Elegantní malé tělo je nabízeno v černé, fialové, modré, stříbrné a zlaté barvě.“

DIGITÁLNÍ ZOOM U VIDEA

Při natáčení můžete používat zoom, ale pouze digitální, a navíc se při změně přiblížení nemění zaostření ani expozice. Digitální zoom je tedy využitelný spíše jen za situací, kdy nepotřebujete natáčet záběry s rozdílnými světelnými podmínkami a bez velkých vzdálenostních rozdílů, tedy ideálně někde ve dne venku při natáčení přírodní scenerie.

ELEGANTNÍ KŘIVKY

Casio Exilim EX-Z330 nejspíš více osloví ženské pokolení, ať už kvůli elegantnímu vzhledu, malé velikosti, nebo kvůli velké škále barev, ve kterých je tento model nabízen.

NAMĚŘENÁ RYCHLOST

zapnutí: 2,6 s
1 snímek v maximální kvalitě: 3,2 s
5 snímků v maximální kvalitě: 13,4 s
3 snímky s bleskem: 9,2 s
přezoomování: 1,4 s (3×)

CASIO EXILIM EX-Z330

internetová cena s DPH: 3 500 Kč
výrobce: Casio
poskytl: FAST ČR, a. s.
info: www.fastcr.cz, cz.exilim.eu/cz

SNÍMAČ

rozlišení a velikost: 12,1 Mpx a 1/2,3"
poměr stran a max. rozlišení snímků: 4 : 3, 3 : 2, 16 : 9 / 4 000 × 3 000 bodů

OPTIKA A LCD

rozsah zoomu (film. ekv.): 3×, 6,3–18,9 (35,5–106,5) mm
světelnost objektivu – clona: F3,1–5,6
makro od: 10 cm
stabilizátor: digitální
velikost a rozlišení LCD: 2,7" / 230 400 bodů

NASTAVENÍ EXPOZICE

citlivost ISO: 64–1600
korekce expozice: +/– 2 po 1/3 EV
rozsah závěrky 1/2–1/2000 s (4 s)

DALŠÍ VÝBAVA

samospoušť: 2 s, 10 s, 3 fotografie po 10 s
histogram: ano
videosekvence: max. 1280 × 720 bodů
interní paměť, karty: 35 MB, SD/SDHC
napájení/výdrž: Li-Ion akumulátor
provedení: černé, fialové, modré, stříbrné, zlaté
rozměry a hmotnost: 97 × 57 × 20 mm a 100 g

CELKOVÉ HODNOCENÍ

★★★★★★★★★★

HODNOCENÍ:

+ elegantní tělo, video s vysokým rozlišením
– pouze digitální stabilizace a digitální zoom u videa

David Nesiba

OLYMPUS SP-590UZ: 26násobné přiblížení a optická stabilizace

Maximální rozsah zoomu po ruce

Kdo od svého fotoaparátu očekává velký rozsah zoomu a nechce kvůli tomu vyměňovat objektivy, většinou se poohlédne po modelech v kategorii kompaktů EVF. Mezi ně patří i OLYMPUS SP-590UZ, který nabízí úctyhodné 26násobné přiblížení.

Vepředu je výrazně vystouplý objektiv a také mohutný gumový grip, který se vyrovná těm u malých zrcadlovek, a to jak velikostí, tak i stabilním držením. Mezi gripem a objektivem je mikrofon a dioda.

ČTYŘI TUŽKOVÉ BATERIE

Vespod je reproduktor a velký kryt pro čtyři tužkové baterie. A je zde také stativový závit, který je ale pouze plastový.

HDMI PRO MODERNÍ TELEVIZORY

Na pravé straně je kryt konektorů, který ukrývá HDMI pro připojení k moderním televizorům a monitorům, napájecí konektor a USB pro připojení k počítači. Na levé straně je kryt paměťových karet.

RUČNÍ VYKLÁPĚNÍ BLESKU

Nahoře je tlačítko pro vyklopení a zapnutí blesku. V horní části je dále kruhový volič režimů, který obsahuje automatické i manuální režimy a také scénické režimy a režim pro natáčení videa. Nahoře je i tlačítko pro zapnutí a vypnutí a tlačítko spouště s páčkou pro ovládání zoomu.

DISPLEJ I LCD HLEDÁČEK

Zadní části dominuje 2,7palcový displej s elektronickým LCD hledáčkem a také výrazné vybrání v pravém horním rohu (pro lepší držení). Na levé straně hledáčku je kolečko pro dioptrickou korekci. Napravo od hledáčku je přepínač mezi zobrazením na displeji a zobrazením v hledáčku. Napravo od displeje jsou zbylé ovládací prvky.

VELKÝ ROZSAH ZOOMU

Výhodou modelu SP-590UZ je především rozsah zoomu. Tuto jeho přednost ocení zejména ti, kteří vyžadují možnost fotografovat širokoúhlé záběry rozlehlých scenerií a objektů a kteří uvítají až 26násobné přiblížení, podpořené optickou stabilizací pro zachycení vzdálených detailů. Změna ohniskové vzdálenosti je hodně rychlá: Fotoaparát ji zvládne za necelé dvě sekundy.

OPTICKÝ STABILIZÁTOR

Fotoaparát má dobrý stabilizátor a i při maximálním přiblížení můžete pořizovat ostré snímky z ruky. Nejkratší ohnisko trpí menší soudkovitostí. Šum se začíná projevovat od ISO 400, u hodnoty ISO 1 600 je už hodně výrazný. Video umožňuje při natáčení používat zoom, ale nefunguje přeostřování ani se nemění nastavení expozice. Maximální rozlišení je pouze VGA, tedy 640 × 480 bodů.

VĚTŠÍ ROZMĚRY I HMOTNOST

Velký zoom s sebou přináší také větší velikost a váhu přístroje, na celkové velikosti přidává i použitý zdroj napájení, a sice tužkové baterie, které jsou objemnější než Li-Ion akumulátory. Jejich užitím na druhou stranu fotoaparát získává velký grip pro vynikající držení a stabilitu. Je to tedy na vaší volbě, jestli tak velký zoom využijete a smíříte se s větší velikostí, nebo jestli vám stačí menší kompakt disponující desetinebo dvanáctinásobným přiblížením.

NAMĚŘENÁ RYCHLOST

zapnutí: 1,8 s
1 snímek v maximální kvalitě: 3,7 s
5 snímků v maximální kvalitě: 16,1 s
3 snímky s bleskem: 11,1 s
přezoomování: 1,8 s (26×)

OLYMPUS SP-590UZ

doporučená cena s DPH: 11 490 Kč
internetová cena s DPH: 8 000 Kč
poskytl: Olympus C&S, s. r. o.
info: www.olympus.cz

SNÍMAČ

rozlišení a velikost: 12 Mpx a 1/2,33" CCD
poměr stran a max. rozlišení snímků: 4 : 3, 16 : 9 / 3 968 × 2 976 bodů

OPTIKA A LCD

rozsah zoomu (film. ekv.): 26×, 4,6–119,6 (26–676) mm
světelnost objektivu – clona: F2,8–5
makro od: 1 cm
stabilizátor: optický
velikost a rozlišení LCD: 2,7" / 230 000 bodů

NASTAVENÍ EXPOZICE

citlivost ISO: 64–3200 (6400)
korekce expozice: +/– 2 po 1/3 EV

DALŠÍ VÝBAVA

samospoušť: 2 a 10 s
rychlost závěrky: 1/2–1/2000 s (8 min. – režim Bulb; 4 s – noční scéna)
histogram: ano
filtry: s adaptérem 57 mm
hledáček: elektronický LCD
videosekvence: max. 640 × 480 bodů
interní paměť, karty: 22 MB, xD/microSD
napájení/výdrž: 4× AA baterie
provedení: černo-stříbrné
rozměry a hmotnost: 110 × 90 × 91 mm a 435 g

CELKOVÉ HODNOCENÍ

★★★★★★★★★★

Takový kompakt ale zase většinou nenabízí manuální režimy expozice.

HODNOCENÍ:

+ velký rozsah zoomu, dobré držení
– video pouze s VGA rozlišením

David Dee Nesiba

Inzerce

SAMSUNG ST45: tenké tělo z nerezové oceli

Tenký stylový kompakt

Jestliže dáváte přednost vzhledu a ceně před přemírou funkcí, mohl by vás zaujmout stylový kompaktní fotoaparát SAMSUNG ST45, který je tenký a má tělo z nerezové oceli.

Přední část těla z nerezové oceli, které je nabízeno v černé, červené, šedé a tyrkysové barvě, má povrch se strukturou, na které nejsou vidět otisky, a fotoaparát se také lépe drží. Nad objektivem s trojnásobným zoomem je dioda a blesk. Pod objektivem je mikrofon.

MULTIFUNKČNÍ KONEKTOR

Na pravé straně je multifunkční konektor, jímž se fotoaparát připojuje k USB, k napájení nebo k televizi. Vespod je plastový stativový závit a kryt tradičně ukrývá akumulátor a slot paměťových karet SD, SDHC a MMC.

AUTOMATICKÝ REŽIM

Nahoře je přepínač mezi programovou automatikou a režimem Smart, tedy režimem, v němž se fotoaparát stará o veškeré nastavení automaticky a uživateli dovoluje měnit jen základní věci. Dále je nahoře tlačítko pro zapnutí a vypnutí, tlačítko spouště s páčkou pro ovládání zoomu a reproduktor.

SOLIDNÍ DISPLEJ

Vzadu je 2,7palcový displej se solidním zobrazením a dobrým kontrastem. Napravo od displeje jsou zbylé ovládací prvky. Konkrétně se jedná o přepínač mezi režimy foto a video, dále o stavovou diodu, tlačítko menu, čtyřsměrný volič režimů s tlačítkem OK uprostřed, tlačítko přehrávání a o tlačítko mazání. Čtyřsměrný volič slouží nejen pro pohyb v nabídkách, ale umožňuje také nastavit zobrazení displeje, samospoutě, makra a blesku.

DIGITÁLNÍ STABILIZÁTOR

V této cenové kategorii nebývá pravidlem optický stabilizátor a ani Samsung ST45 není výjimkou, když nabízí digitální stabilizaci. Ale s trojnásobným optickým zoomem jeho služeb stejně moc často nevyužijete, maximálně při zhoršených světelných podmínkách s nastavenou nižší citlivostí, protože při vyšší citlivosti od ISO 400 se už budete potýkat se zvýšeným šumem. U objektivu bychom v dnešní době čekali už hodnoty okolo 30 milimetrů nebo méně. A to i když jde o stylový kompakt.

2,7palcový displej s rozlišením 230 tisíc bodů.

PORTRÉT A PRŮVODCE

Nenároční fotografové, kteří používají scénické režimy, možná ocení technologii „perfektní portrét“, která dokáže vyrovnávat odstíny pokožky a rozpozná i mrknutí. Kdo si neví rady, co a jak na fotoaparátu nastavit, může využít průvodce kompozicí, pomocí kterého snadno nastaví expozici – o zbytek se postará fotoaparát. Na vás zbude jen soustředit se na správný záběr.

STYLOVÝ KOMPAKT PRO NENÁROČNÉ

Samsung ST45 vyhoví všem nenáročným fotoamatérům, kteří hledají jednoduchý kompakt, jenž nabízí pěkné zpracování a povrchovou úpravu. Odpustit mu ale musíte absenci širokoúhlého ohniska a je nutné počítat pouze s digitální stabilizací.

HODNOCENÍ:

+ elegantní a tenké tělo, nerezový povrch

− nejkratší ohnisková vzdálenost až od 35 milimetrů

David Dee Nesiba

SAMSUNG ST45

doporučená cena s DPH: 4 490 Kč
internetová cena s DPH: 3 990 Kč
poskytl: Samsung Electronics Czech and Slovak, s. r. o.
info: www.samsung.cz

SNÍMAČ

rozlišení a velikost: 12,2 Mpx a 1/2,3"
poměr stran a max. rozlišení snímků: 4 : 3 / 4 000 × 3 000 bodů

OPTIKA A LCD

rozsah zoomu (film. ekv.): 3×, 6,3–18,9 (35–105) mm
světelnost objektivu – clona: F3,0–5,6
makro od: 10 cm
stabilizátor: digitální
velikost a rozlišení LCD: 2,7" / 230 000 bodů

NASTAVENÍ EXPOZICE

citlivost ISO: 100–1600 (3200)
korekce expozice: +/– 2 po 1/3 EV

DALŠÍ VÝBAVA

samospoušť: 10 s
videosekvence: max. 800 × 592 bodů
interní paměť, karty: 31 MB, SD/SDHC/MMC
napájení/výdrž: Li-Ion akumulátor
provedení: černé, červené, šedé, tyrkysové
rozměry a hmotnost: 96 × 57 × 18 mm a 105 g

CELKOVÉ HODNOCENÍ

****

NAMĚŘENÁ RYCHLOST:

zapnutí: 1,8 s
1 snímek v maximální kvalitě: 4,3 s
5 snímků v maximální kvalitě: 12,4 s
3 snímky s bleskem: 9,8 s
přezoomování: 1,8 s (3×)

Herní myška

Pro hraní her na počítači je zapotřebí mít náležitou výbavu – kromě dostatečně výkonného PC se obzvláště v akčních hrách hodí myš, která má rychlé a přesné reakce na pohyb ruky a výborně padne do ruky.

Takovou herní myší je myš Ozone Smog. Je vybavena laserovým snímačem pohybu a kromě levého a pravého tlačítka a rolovacího kolečka disponuje ještě dalšími čtyřmi tlačítky, kterým můžete ve hrách přiřadit různé funkce. V levém boku myši je umístěna páčka, pomocí které lze velmi snadno upravovat rozlišení snímače. O zvoleném rozlišení (přednastavené jsou hodnoty 450, 900, 1 800 a 3 600 dpi) vás informují modré LED diody. Po na-

Rozlišení snímače lze nastavit až na 5 040 dpi.

instalování programu Gaming Mouse z přiloženého CD můžete zvolit vlastní hodnoty rozlišení a rozlišení snímače softwarově zvýšit na 5 040 dpi.

Pro činnost myši však není zapotřebí tento program instalovat – po jejím připojení k počítači prostřednictvím portu USB je myš Ozone Smog operačním systémem automaticky rozpoznána. Laserový snímač pracuje přesně a jeho výhodou je, že na nelesklém povrchu pracuje výborně i bez použití podložky.

Na myši se nám líbilo i ergonomické tvarování, které je však šité na míru pravákům. Můžete nastavit rozlišení snímače a svým potřebám uzpůsobit i hmotnost myši. Dodává se k ní totiž

OZONE SMOG
cena (vč. DPH): 1 230 Kč
poskytl: Bostar, s. r. o.
info: www.bostar.cz
snímač pohybu: laserový, Avago 9500
rozlišení snímače: 450, 900, 1 800, 3 600 dpi
rozhraní pro připojení k PC: USB

S myší se dodává sada šesti závaží o hmotnosti 4 gramů.

sada šesti závaží o hmotnosti 4 gramů. Tato závaží se vkládají do nástavce, který je přístupný po vyjmutí krytu pravého boku myši. Máte-li zájem o kvalitní myš s přesným snímáním pohybu, lze Ozone Smog s klidným svědomím doporučit. Cena 1 230 Kč není nijak přehnaná.

HODNOCENÍ:

+ přesný laserový snímač pohybu, pro praváky výborná ergonomie, možnost úpravy hmotnosti myši, možnost nastavit rozlišení snímače

Martin Semrád

Díky závažím můžete uzpůsobit hmotnost myši svým požadavkům.

INZERCE

ACER ASPIRE 5740: notebook s výkonným procesorem

Vysoký výkon, bohatá výbava

ACER ASPIRE 5740 je výborně vybavený notebook s 15,6palcovým displejem, který díky novému mobilnímu procesoru Intel Core i3-330M nabízí vysoký výpočetní výkon.

ACER ASPIRE 5740-334G32MN
cena (vč. DPH): 15 828 Kč
poskytl: Acer Czech Republic, s. r. o.
info: www.acer.cz
procesor: Intel Core i3-330M / 2,13 GHz
velikost paměti: 4 GB
pevný disk: Hitachi / 320 GB
grafický čip: Intel GMA HD
displej/rozlišení: 15,6" (39,6 cm), lesklý, LED / 1 366 × 768 bodů
další výbava: DVD vypalovačka, Wi-Fi, Bluetooth, HDMI, čtečka paměťových karet, webová kamera
operační systém: Windows 7 Home Premium (64bitová verze)
rozměry: 383 × 250 × 36 až 43 mm
hmotnost: 2 616 g

Tento dvoujádrový procesor je vyráběn moderním 32nm výrobním procesem, pracuje na frekvenci 2,13 GHz a disponuje 3 MB vyrovnávací paměti. Navíc je vybaven technologií HyperThreading, díky které je schopen zpracovávat až čtyři úkoly najednou. Procesor obsahuje i grafický čip Intel GMA HD, takže připravuje i obrazová data pro 15,6palcový displej. Ten má širokoúhlý formát 16 : 9, má lesklý povrch a pracuje v rozlišení 1 366 × 768 bodů. O jeho podsvícení se starají LED diody. Uprostřed horního okraje displeje je zabudována webová kamera. Operační paměť má velikost 4 GB a pevný disk nabízí kapacitu 320 GB. Na něm je nainstalována 64bitová verze operačního systému Windows 7 Home Premium.

POHODLNÁ KLÁVESNICE

Při práci s notebookem jsme uvítali standardní rozvržení kláves, na které jsme zvyklí z běžné stolní klávesnice, a také přítomnost části s numerickými znaky. Činnost na notebooku usnadňuje i multidotykový touchpad, který reaguje na dotyk dvou prstů. Nad klávesnicí jsou situovány dvě tlačítka pro nastavení hlasitosti, tlačítka pro spuštění internetového prohlížeče či pro aktivaci bezdrátového rozhraní Bluetooth a také zabudovaný mikrofon.

DVD VYPALOVAČKA A DALŠÍ VÝBAVA

Pro připojení do počítačové sítě je notebook vybaven gigabitovou síťovou kartou a použít můžete i bezdrátové připojení prostřednictvím Wi-Fi modulu Atheros AR5B93, který podporuje rychlý standard 802.11n. Kromě běžné výbavy, jako jsou čtyři porty USB, výstup D-Sub, čtečka paměťových karet SD, Memory Stick a xD-Picture Card, notebook nabízí i videovýstup HDMI, DVD vypalovačku, optický digitální zvukový výstup SPDIF a v dnešní době v podstatě nepoužívaný modem.

> „Ve výbavě notebooku je výkonný procesor, velký displej, numerická klávesnice a DVD vypalovačka.“

VÝKON A VÝDRŽ NA BATERII

S výkonnostními testy si notebook poradil velmi dobře. Díky výkonnému procesoru jsme výborné výsledky naměřili jak v procesorových testech Cinebench, tak i v testu PC Mark Vantage, pomocí něhož zjišťujeme celkový výkon sestavy. Vzhledem k tomu, že notebook používá integrovaný grafický čip, a ne speciální grafickou kartu, uspěl tento notebook také v herních testech 3D Mark – z naměřených výsledků je zřejmé, že tento notebook je možné použít i pro hraní méně náročných her a že nabízený výkon je naprosto dostatečný pro přehrávání filmů v plném HD rozlišení.

A tak jediným testem, ve kterém jsme naměřili méně povzbudivé výsledky, byl test výdrže notebooku při napájení z akumulátoru – s plně nabitým akumulátorem o kapacitě 4 400 mAh dokázal notebook pracovat po dobu 3:14 hod.

Celkově jsme tedy byli s tímto notebookem velmi spokojeni – vyjma portů FireWire a eSATA nabízí všechny dnes používané porty, digitální zvukový výstup, bezdrátový adaptér Bluetooth a modul Wi-Fi, který podporuje rychlý standard 802.11n. Potěší i velký displej, klávesnice s numerickou částí a také DVD vypalovačka, která ve výbavě mnoha notebooků chybí.

VÝSLEDKY TESTŮ

PC Mark Vantage: 4 592 bodů
3D Mark Vantage: 244 bodů
3D Mark 2006: 1 539 bodů
Cinebench 9.5: 22 s
Cinebench R10: 2:10 min.
Převod hudby do MP3: 1:32 min.
Pevný disk – přístupová doba: 18,6 ms
Pevný disk – rychlost čtení: 59,9 MB/s
Výdrž při napájení z akumulátoru: 3:14 hod.

HODNOCENÍ:

+ vysoký výkon, výbava, numerická klávesnice, velký displej
– kratší výdrž při napájení z akumulátoru

Martin Semrád

Pro náročné

Označit komunikátor NOKIA N900 jako „mobilní telefon“ by bylo velmi nepřesné. Jde spíše o kapesní počítač s možností telefonování.

Asi nejlépe vybavené zařízení Nokia je schopné se připojit do všech existujících mobilních sítí, samozřejmostí je také podpora pro Wi-Fi a pro Bluetooth. 32GB vnitřní paměť lze kartou microSD rozšířit na úctyhodných 48 GB, 5megapixelový fotoaparát s optikou Carl Zeiss a LED bleskem dokáže pořizovat také kvalitní video (až 800 × 480 bodů). Bez zajímavosti není ani výstup umožňující připojit zařízení k televizi, byť displej s rozlišením 800 × 480 bodů toho zobrazuje opravdu hodně. Nokii N900 tedy využijete i jako přehrávač videa, přehrávání hudby je samozřejmostí. Nesmíme zapomenout ani na bezplatnou GPS navigaci. Nokia N900 obsahuje podařený, na Linuxu postavený vnitřní software. Celý přístroj je velmi svižný, nemá tendenci se zasekávat a brilantně zvládá provoz více aplikací najednou. Ovládání je vcelku intuitivní a v češtině.

VERDIKT

Díky kombinaci výsuvné klávesnice, dotykového displeje, opravdu královského rozlišení displeje a možnosti instalovat software známý z počítačů lze komunikátor Nokia N900 využít třeba i jako alternativu netbooku. Psaní e-mailů a surfování je opravdu pohodlné.

HODNOCENÍ:

+ svižný běh, povedený multitasking, výbava, displej, GPS navigace

– slabší výdrž akumulátoru, vysoká cena

Aleš Havlas

NOKIA N900

cena včetně DPH: 15 990 Kč
rozměry: 111 × 60 × 18 mm, 181 g
barva: černá
displej: 3,5", 800 × 480 bodů
sítě: GSM + GPRS + EDGE, 3G, UMTS + HSDPA, Wi-Fi, Bluetooth, GPS
paměť: 32 GB + microSD slot
baterie: Li-Ion – 1 320 mAh (cca den intenzivního provozu)
fotoaparát: 5 Mpx (video 800 × 480)
více info: www.nokia.cz

INZERCE

Inzerce

Inzerce

MANDRIVA LINUX 2010: rychlejší start a lepší podpora

Operační systém nejen pro netbooky

Chtěli byste mít na počítači moderní operační systém, ale nechce se vám platit tisíce korun za povýšení na nová Windows 7? Pokud si nelibujete v hraní nejnovějších her, může být levnější alternativou Linux. Při přechodu na něj můžete využít pro začátečníky vhodnou distribuci Mandriva, která je aktuálně nabízena ve verzi 2010.

MANDRIVA LINUX 2010
jazyk: čeština
cena: zdarma ke stažení na *wiki.mandrivalinux.cz/2010.0_download* nebo za 600 Kč zakoupením knihy Mandriva Linux 2010 CZ od Ivana Bíbra, která obsahuje 4 DVD.
info: www.mandrivalinux.cz

Mandriva 2010 obsahuje nové jádro, nové verze grafických prostředí i spoustu dalších programů aktuálních verzí.

NOVÉ JÁDRO

Základem Linuxu je jeho jádro. Novější jádro znamená lepší podporu pro nejnovější hardware. V Linuxu Mandriva 2010 tak najdete jádro ve verzi 2.6.31, které podporuje více zařízení, týká se to hlavně síťových a bezdrátových karet včetně modemů USB 3G.

Potěšeni mohou být i majitelé integrovaných grafických karet Intel, kteří ve starších verzích mohli mít se zprovozněním grafické karty problém – v Mandrivě 2010 by to už mělo být v pořádku.

> „Mandriva obsahuje grafické prostředí Moblin, které je vhodné pro netbooky.“

Bootovací nabídka. Je možné spustit instalaci nebo ji nabootovat z disku.

GRAFICKÁ PROSTŘEDÍ

Součástí Mandrivy 2010 je grafické prostředí KDE ve verzi 4.3.2, které bylo znatelně vylepšeno a opraveno, a které je teď tedy stabilní a rychlejší než jeho předchůdci. Kdo si potrpí spíše na funkčnost než na vzhled, může se těšit na grafické prostředí Gnome 2.28, které je plně odladěné a je jednou z posledních verzí před novou, třetí generací grafického prostředí Gnome. Kdo si chce Mandrivu vyzkoušet na netbooku, může využít grafické prostředí Moblin, které je navrženo právě pro netbooky a přenosné počítače. Moblin samozřejmě můžete nainstalovat i na běžný počítač, pokud hledáte jednoduché grafické prostředí.

Pracovní plocha. Úvodní obrazovka po prvním spuštění.

RYCHLEJŠÍ START

Jádrem a novými verzemi grafických prostředí výčet novinek nekončí, ale je jich tolik, že by to vydalo na samostatný článek. Z novinek tedy ještě uveďme jednodušší spravování sítě a síťových profilů, rychlejší start systému, vylepšený instalátor i ovládací centrum.

OBRÁZKOVÁ INSTALACE

Pokud vás nová Mandriva zaujala, můžete se na stránkách 31 a 32 názorně podívat, jak se takový Mandriva Linux 2010 instaluje.

David Dee Nesiba

Jak zničit (citlivá) data

EXTRA
PŘÍLOHA DO VAŠÍ SBÍRKY
V TOMTO ČÍSLE NAJDETE:
str. 21 • Jak zničit (citlivá) data
str. 23 • Jak se dělá hromadná korespondence
str. 25 • Přizpůsobte si „sedmičky“
str. 27 • Digitalizace VHS prostřednictvím MMC
str. 29 • Jak hledat na mapě
str. 31 • Instalujeme Mandriva Linux 2010

Program najdete na PPK DVD 6/10

ERASER

výrobce: Heidi Computers Ltd.
cena: zdarma
jazyk: angličtna
velikost: 8,7 MB
rubrika na DVD: Obsah DVD / / Nejlepší bezplatné programy
více info: http://eraser.heidi.ie

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- proč není běžné mazání bezpečné
- jak program nainstalovat
- jak naplánovat mazání
- jak mazání spustit

stupeň obtížnosti: snadné

Pokud se zbavujete pevného disku nebo USB „klíčenky“ anebo je třeba i jen půjčujete, je více než vhodné data z takového média důkladně smazat. Data smazaná klasickým způsobem lze docela snadno obnovit, takže by se kdokoliv mohl dostat k (citlivým) údajům, které byly předtím na disku uloženy.

INSTALACE PROGRAMU

Spusťte získaný instalační balíček (viz rámeček v horní části stránky). V prvním okně pouze klikněte na tlačítko **Next**. Ve druhém musíte potvrdit licenční ujednání zaškrtnutím políčka **I acccept the terms in the License Agreement** (program je poskytován zdarma bez jakýchkoli „háčků“). Po dalším kliknutí na tlačítko **Next** máte na výběr tři typy instalace (obr. 1): typickou (**Typical**), uživatelskou (**Custom**) a úplnou (**Complete**). Pro běžnou potřebu zvolte možnost **Typical**. V následujícím okně klikněte na tlačítko **Install**, a započne instalace programu Eraser. Po dokončení zašrtkněte políčko **Run Eraser** (spustit program) a klikněte na tlačítko **Finish**.

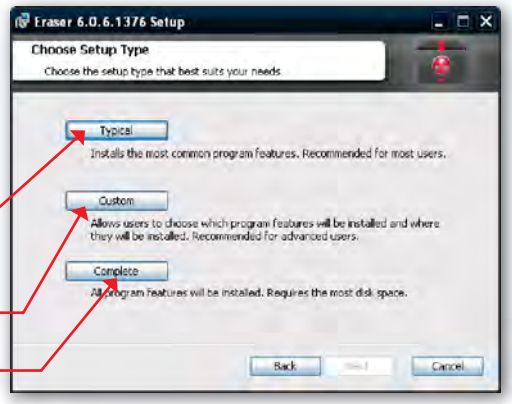

OBR. 1 Instalace programu.

INFO

• PROČ NENÍ BĚŽNÉ MAZÁNÍ BEZPEČNÉ?
Pevné disky, USB flash disky a paměťové karty fungují tak, že na začátek disku zapisují informace o tom, kde je jaký soubor uložen. Pokud pak nějaký soubor úplně smažete (vysypete koš), dojde pouze ke smazání této informace – data na disku zůstanou, dokud nejsou (několikanásobně) přepsána. A to u velkých disků může trvat třeba i měsíce či roky. Obnovení takto smazaných dat je pak snadné. Stačí ignorovat údaje na počátku disku a médium jen nechat prohledat – tak lze zjistit, co je na něm skutečně uloženo. Proto existují takzvané „skartovačky dat“ – speciální programy na spolehlivé mazání. Tyto nástroje přepíší data na disku náhodnými hodnotami, čímž znemožní jejich obnovení. Mezi takové programy patří i nástroj Eraser.

ORIENTACE V PROGRAMU

Po prvním spuštění se program Eraser patrně pokouší načíst českou lokalizaci – ta však není k dispozici. Eraser proto zobrazí dvě chybová hlášení (obr. 2). Uzavřete je kliknutím na tlačítko **OK**, při dalších spuštěních se již nezobrazí.

Následně se otevře velmi přehledné okno programu Eraser (obr. 3). Jeho největší část zabírá seznam mazacích úloh, zatím tedy prázdná plocha. Ani hlavní menu programu v horní části okna není nijak rozsáhlé. Hned za prvním tlačítkem (**Erase schedule** – to například po přesunu do nastavení slouží k přepnutí zpět do výpisu úloh) se skrývá nenápadné tlačítko označené trojúhelníčkem směřujícím dolů. Na první pohled vypadá jako rozšíření prvního tlačítka, ale po jeho stisknutí se zobrazí

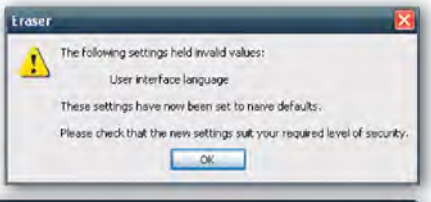

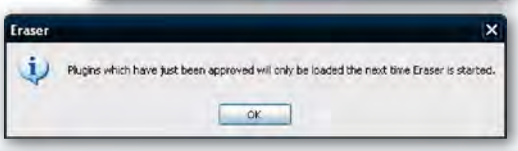

OBR. 2 Chybová hlášení při prvním spuštění.

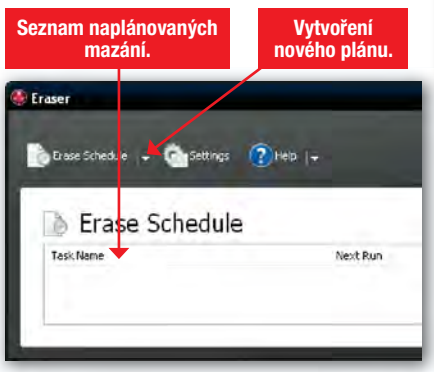

OBR. 3 Hlavní okno.

Příloha JAK NA TO k vyjmutí. 12 stran návodů do vaší sbírky

patrně nejvýznamnější menu celého programu. Můžete v něm přidat novou úlohu, případně pak přenést seznamy úloh mezi počítači.

Po kliknutí na tlačítko **Settings** se dostanete k nastavení programu (zde však žádné důležité volby nenaleznete), po kliknutí na tlačítko **Help** pak získáte nápovědu (ta je bohužel jen v angličtině). Těchto tlačítek si tedy nemusíte všímat, vše důležité je skryto v již dříve zmíněném menu.

PLÁNUJEME MAZÁNÍ

Klikněte na zmíněnou ikonu ve tvaru trojúhelníku vpravo od tlačítka *Erase schedule* a zvolte položku **New task**. Zobrazí se dialogové okno s nastavením (obr. 4). Do pole **Task name** zadejte jméno nové úlohy, abyste se v případě více nastavených úloh orientovali, která je která. Druhá volba (**Task type**) určuje typ úlohy, tedy zda chcete úlohu spustit později ručně (**Run manually**), okamžitě po dokončení nastavení (**Run immediately**), po restartování počítače (**Run on restart**), nebo opakovaně (**Recurring**; více se dozvíte níže).

Následuje zatím prázdný seznam dat určených ke smazání (**Data to erase**). Kliknutím na tlačítko **Add data** zvolte, která data chcete mazat. Zobrazí se další dialogové okno (obr. 5) a v něm můžete nejprve nastavit, jakou metodou chcete data smazat (**Erasure method**). Standardně je použit velmi spolehlivý, ale poměrně pomalý Guttmanův algoritmus s pětatřiceti přepsáními, ale můžete zvolit jakýkoliv jiný. Číslovka se slovem **passes** označuje u jednotlivých algoritmů počet přepsání, přičemž čím vícekrát je disk přepsán, tím více se snižuje pravděpodobnost obnovení dat. Na druhou stranu se zvyšuje opotřebení disku a zejména čas potřebný pro smazání dat.

Potom můžete zvolit, co chcete vymazat. Na výběr jsou zde čtyři možnosti. První (**File**) smaže jeden konkrétní soubor. Druhá (**Files in folder**) smaže veškerý obsah vybrané složky. Následuje možnost **Unused disk space**, tedy přepsání veškerého prázdného místa na disku. Poslední volbou je **Recycle bin**, tedy dokonalé smazání všech souborů v koši.

Po návratu do předchozího dialogového okna přepněte na záložku **Schedule**. V ní lze nastavit, s jakou pravidelností budou jednotlivá mazání spouštěna. Můžete zde zvolit, zda chcete zvolenou oblast dat mazat denně (**Daily**), týdně (**Weekly**), nebo měsíčně (**Monthly**), přičemž čas začátku mazání nastavíte v části **Run this task at**. Toto nastavení je samozřejmě aktivní pouze s volbou **Recurring** (opakované mazání), vybrané z první záložky.

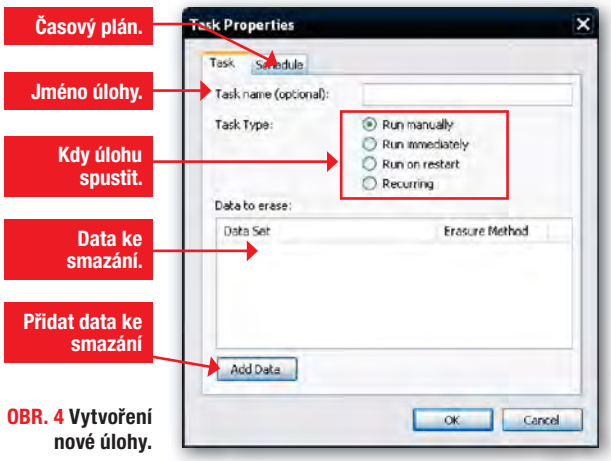

OBR. 4 Vytvoření nové úlohy.

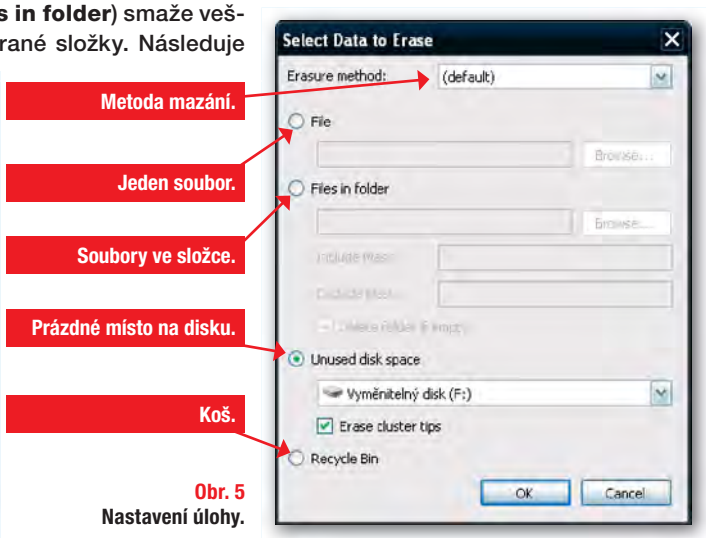

Obr. 5 Nastavení úlohy.

RUČNÍ SPUŠTĚNÍ

V hlavním okně programu vidíte všechny své naplánované úlohy (obr. 6). Když kliknete na příslušnou úlohu pravým tlačítkem myši, zobrazí se praktické menu. Zde můžete vybrat příkazy **Edit Task** (změna nastavení úlohy), **Delete Task** (smazání úlohy) a **Run now** (okamžité spuštění).

Když úlohu spustíte, změní se některé sloupce v seznamu. Jednak v prostředním sloupci **Next Run** (čas dalšího spuštění opakujících se úloh) uvidíte text **Running** (tedy „probíhá“), jednak se v pravém sloupci **Status** (stav) zobrazí proužek, který vás informuje, jak celá operace postupuje. Po jejím dokončení zde uvidíte nápis **Completed** (hotovo).

Martin Taneček, martin@tanecek.eu

OBR. 6 Menu úlohy.

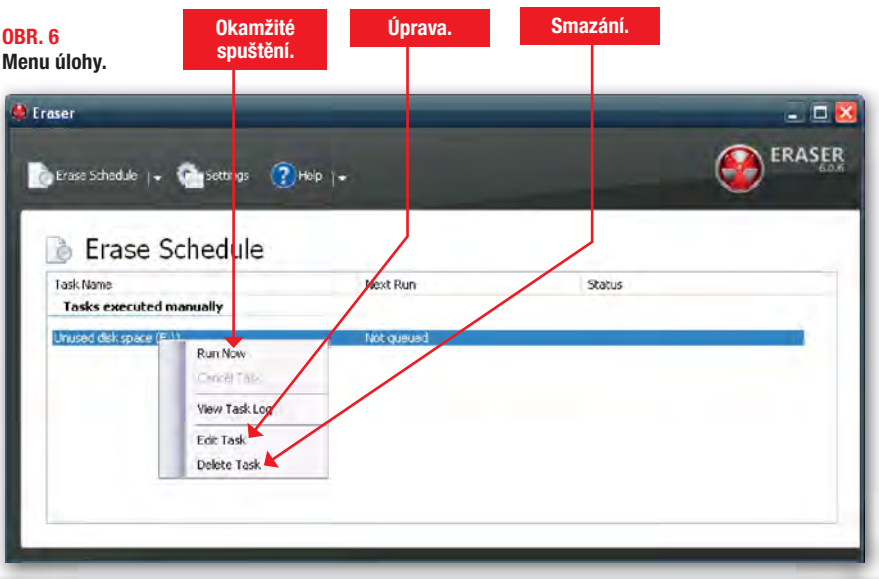

MS WORD 2007

Součást MS Office 2007
jazyk: čeština
info: www.microsoft.com/cze

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- jak vytvořit soubor s adresami
- jak propojit adresy s dopisem
- jak dopis s adresami vytisknout

stupeň obtížnosti: snadné

Jak se dělá hromadná korespondence

V některých případech je třeba poslat stejný dopis nebo zprávu na více adres. V takovém případě vám práci usnadní hromadná korespondence, při které můžete využívat svůj soubor adres, které máte například založeny i pro jiné účely.

PŘIPRAVTE SI POTŘEBNÉ SOUBORY

Užitečné je nejdříve vše připravit, zejména dopis s adresou (případně i obálku), který potřebujete poslat na více adres (obr. 1).

Soubor s adresami se obvykle označuje jako **zdroj dat**. Může se jednat o adresy zapsané v tabulce MS Wordu, v MS Excelu (obr. 2), v MS Accessu (případně v jiné databázi) či v adresáři v MS Outlooku.

Zdroj dat si můžete představit jako tabulku, ve které sloupce představují **pole** (jméno, příjmení, ulice, …). Názvy jednotlivých polí jsou uvedeny v prvním řádku celé tabulky, kterému se říká **záhlaví**. A každý další řádek pak obsahuje jeden **záznam** dat, který například zahrnuje informace o jméně, příjmení, oslovení či bydlišti jednoho příjemce.

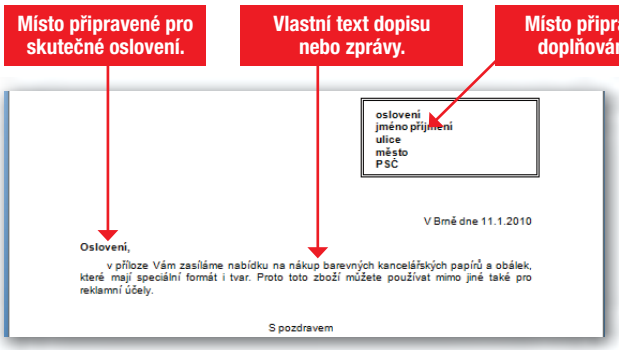

OBR. 1

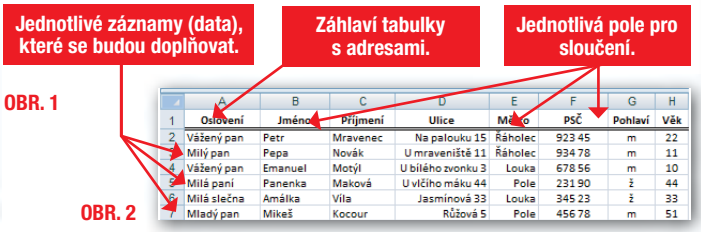

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Oslovení	Jméno	Příjmení	Ulice	Město	PSČ	Pohlaví	Věk
2	Vážený pan	Petr	Mravenec	Na palouku 15	Řáholec	923 45	m	22
3	Milý pan	Pepa	Novák	U mraveniště 11	Řáholec	934 78	m	11
4	Vážený pan	Emanuel	Motýl	U bílého zvonku 3	Louka	678 56	m	10
5	Milá paní	Panenka	Maková	U vlčího máku 44	Pole	231 90	ž	44
6	Milá slečna	Amálka	Víla	Jasmínová 33	Louka	345 23	ž	33
7	Mladý pan	Mikeš	Kocour	Růžová 5	Pole	456 78	m	51

OBR. 2

INFO

• NA JAKÉM PRINCIPU HROMADNÁ KORESPONDENCE PRACUJE

Při práci s hromadnou korespondencí jsou důležité dva soubory, a to hlavní soubor – obsahuje standardní text, dopis, který se zobrazí v každé verzi sloučeného dokumentu – a datový soubor – obsahuje proměnné informace, adresy, údaje o výrobcích či firmách, které se budou v hlavním dokumentu propojovat a dosazovat do něj (zde mohou být i kontakty programu MS Outlook). V hlavním dokumentu vytvoříte slučovací pole, pomocí kterých pak pomáhá MS Word automaticky vytvářet jednotlivé kopie, jež se budou lišit právě v těchto doplňovaných údajích.

PROPOJENÍ DOPISU SE SEZNAMEM ADRES

Máte-li připraven soubor s adresami, pak napište text dopisu (nebo otevřete dokument, který tento text obsahuje) a klikněte na záložku **Korespondence**. Zde najdete kartu **Spustit hromadnou korespondenci**. Vyhledejte na ní nástroj **Spustit hromadnou korespondenci** a klikněte na něj. Po kliknutí se zobrazí nabídka (obr. 3) s typy dokumentů pro sloučení.

Pro vytvoření dopisu klikněte na příkaz **Dopisy**.

Tím se z otevřeného dokumentu s dopisem stane dokument hlavní. Nyní je ale třeba k tomuto hlavnímu dokumentu připojit soubor s adresami. Proto klikněte na sousední nástroj **Vybrat příjemce** (obr. 4) a z jeho nabídky vyberte příkaz **Použít existující seznam**,

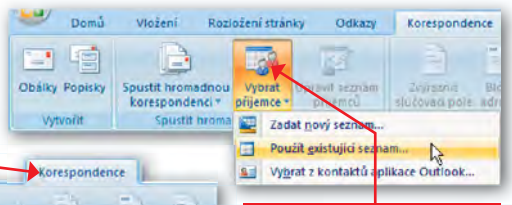

OBR. 4

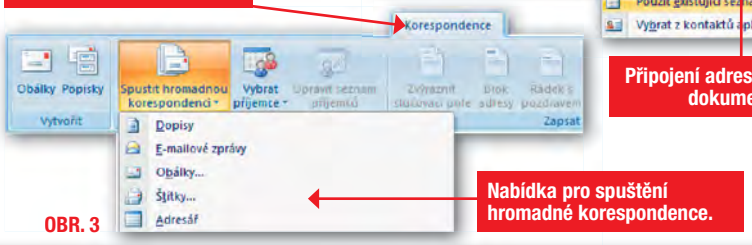

OBR. 3

INFO

• DALŠÍ MOŽNOSTI NÁSTROJE SPUSTIT HROMADNOU KORESPONDENCI

Vytváříte-li obálky, klikněte na příkaz Obálky, vytváříte-li štítky, pak na příkaz Štítky, vytváříte-li adresáře se jmény a dalšími informacemi, klikněte na příkaz Adresář. Také můžete přímo připravit zprávy pro zaslání elektronickou poštou – pak je však třeba kliknout na příkaz E-mailové zprávy.

• DALŠÍ MOŽNOSTI NÁSTROJE VYBRAT PŘÍJEMCE

Další možnosti nástroje Vybrat příjemce nabízejí tyto možnosti: Zadat nový seznam – tento příkaz otevře dialogové okno pro vytvoření nového seznamu adres, a Vybrat z kontaktů aplikace Outlook – zde si můžete vybrat jména a adresy z kontaktů, které jsou uloženy v programu MS Outlook.

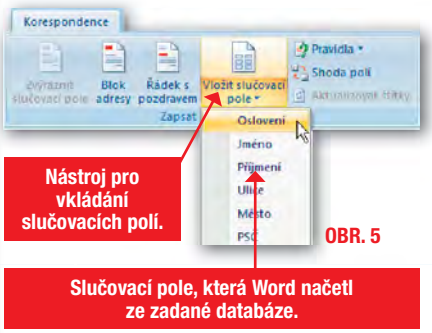

OBR. 5

který připojí již existující datový soubor s adresami.

Otevře se dialogové okno **Vybrat zdroj dat** a v něm vyhledejte soubor s uloženými adresami. Tento soubor označte a klikněte na tlačítko **Otevřít**. Soubor s adresami se napojí na váš dokument – dopis. Pokud v souboru s adresami nepotřebujete nic upravovat nebo nechcete nastavovat žádné výběry, v pásu karet **Korespondence** klikněte na kartě **Zapsat a vložit pole** na šipku nástroje **Vložit slučovací pole** (obr. 5). Zobrazí se nabídka slučovacích polí (je složena z názvů sloupců obsažených ve zdroji adres). V dokumentu s dopisem označte text, který chcete nahradit (např. **oslovení**), a v nabídce nástroje klikněte na příkaz **Oslovení**. Tímto způsobem vložte do dopisu všechna potřebná slučovací pole. Vzhled adresy se změní tak, že zde již nebude obyčejný text, ale jednotlivá slučovací pole (obr. 6), která poznáte podle toho, že text je uzavřen do dvojitých šipek.

Kliknete-li na nástroj **Náhled výsledků** (najdete jej v levé části karty **Náhled výsledků**), můžete jednotlivými záznamy procházet. Konkrétní údaje se vždy budou zobrazovat na místě slučovacích polí přímo v daném dopise (obr. 7).

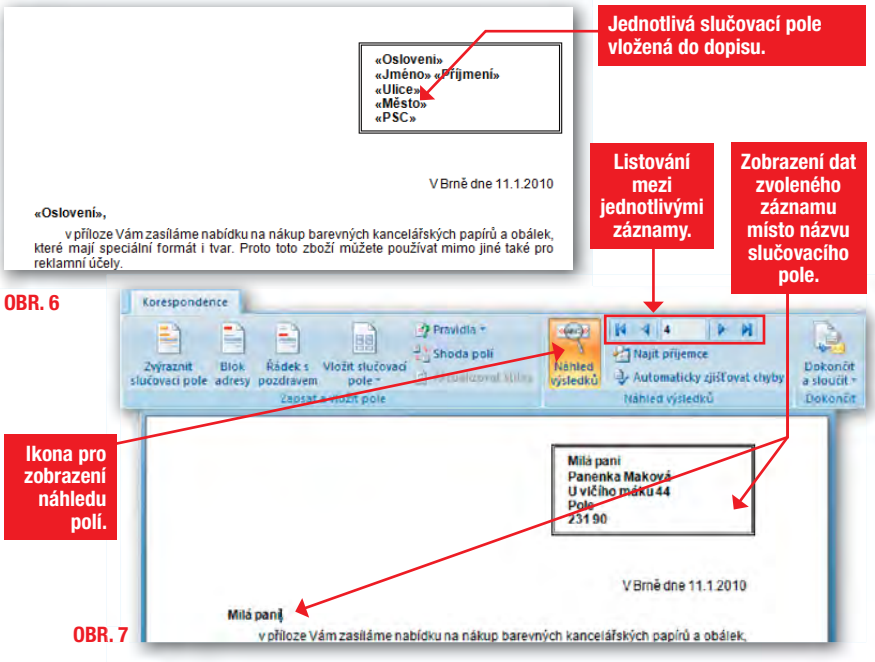

OBR. 6

OBR. 7

JAK SLOUČIT DOPIS S ADRESAMI

Sloučení provedete tak, že kliknete na nástroj **Dokončit a sloučit** (obr. 8), který se nachází na kartě **Dokončit**.

Nabídka nástroje obsahuje několik příkazů. Příkaz **Tisk dokumentů** zajistí okamžité vytištění dopisů pro všechny záznamy z databáze kontaktů.

Potřebujete-li do dopisu pro určitého příjemce něco dopsat, pak použijte příkaz **Upravovat jednotlivé dokumenty**. Zobrazí se dialogové okno **Sloučit do nového dokumentu**. Zatím můžete ponechat volbu **Všechny** (volbou **Aktuální záznam** by se tiskl jen jeden dopis a volbou **Od: Do:** pouze dopisy pro zadané záznamy z databáze) a poté klikněte na tlačítko **OK**. Vytvoří se nový dokument (nepojmenovaný má název **Dopisy1**), který obsahuje dopisy pro všechny záznamy z databáze. Po zanesení požadovaných změn jej vytiskněte běžným způsobem.

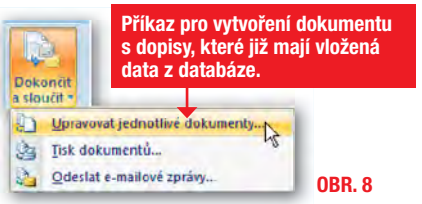

OBR. 8

JAK SLUČOVAT JEN URČITÉ ADRESY

Pokud máte velkou databázi a potřebujete tisknout dopis jen pro určité lidi, pak můžete před vlastním sloučením vytvořit výběr adres. Stačí, když na pásu karet **Korespondence** kliknete ve skupině ikon **Spustit hromadnou korespondenci** na ikonu **Upravit seznam příjemců**.

Zobrazí se tak náhled (obr. 9) na jednotlivé položky v databázi. Kliknutím na zatržítko můžete ponechat nebo vypnout daný záznam pro tisk. V rozsáhlejších databázích si můžete usnadnit práci seřazením záznamů podle zadaného sloupce (kliknutím na jeho záhlaví) nebo filtrováním. V případě filtrování klikněte na šipku v názvu sloupce, a otevře se nabídka položek.

Při filtrování se zobrazí nabídka možností pro výběr: spolu se seznamem hodnot z databáze jsou to i položky uzavřené v závorkách. Jejich význam je následující: **Libovolná hodnota z databáze** – pokud se ve vybraném sloupci v seznamu vyskytuje daná položka vícekrát, například název města, a vy potřebujete tisknout dopisy jen pro tyto položky, po kliknutí na ni v rozbalovacím seznamu se ostatní záznamy schovají. **(Vše)** – po kliknutí na ni se opět zobrazí všechny záznamy. **(Upřesnit)** – po kliknutí na ni se zobrazí dialogové okno s kartami **Výběr záznamů** a **Řazení záznamů**, na kterých lze filtrování dále upřesnit. **(Prázdné)** – zůstanou zobrazeny (připraveny pro sloučení) všechny adresy, které jsou v daném sloupci prázdné. **(Neprázdné)** – zůstanou zobrazeny (připraveny pro sloučení) všechny adresy, které v daném sloupci obsahují libovolnou informaci.

Marie Franců, francu@atlas.cz

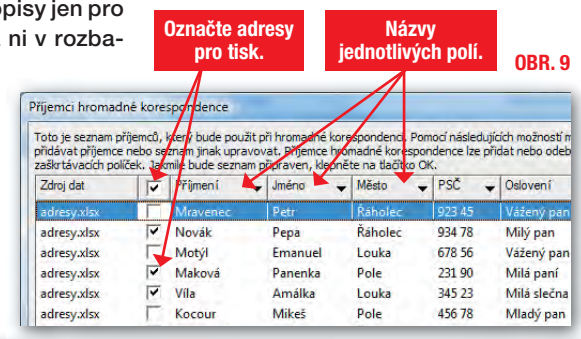

OBR. 9

Přizpůsobte si „sedmičky“

Windows 7 nabízejí několik možností pro úpravu nabídky Start a hlavního panelu. Do nabídky Start můžete přidat další příkazy nebo některé ze stávajících odebrat a můžete také upravit způsob zobrazení tlačítek programů na hlavním panelu.

WINDOWS 7

jazyk: čeština
info: www.microsoft.cz

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- jak změnit zobrazení programů na hlavním panelu
- jak upravit velikost tlačítek na hlavním panelu
- jak trvale zobrazit ikony vybraných programů v nabídce Start
- jak přidat do nabídky Start příkazy a jak je z ní odebrat

stupeň obtížnosti: snadné

ÚPRAVY HLAVNÍHO PANELU

Hlavní panel je lišta umístěná standardně v dolní části obrazovky. Na levém kraji hlavního panelu je tlačítko **Start**, na pravém pak oznamovací oblast (obr. 1).

Chcete-li změnit nastavení hlavního panelu, klikněte na volné místo v hlavním panelu pravým tlačítkem myši. Zobrazí se místní nabídka příkazů a z ní vyberte příkaz **Vlastnosti**.

Na obrazovce se objeví okno **Vlastnosti hlavního panelu a nabídky Start** (obr. 2). Ujistěte se, že v levé horní části okna je zvolena záložka **Hlavní panel**.

Hlavní panel je standardně umístěn na dolním okraji pracovní plochy a zdánlivě jej není možné přesunout myší k jinému okraji pracovní plochy. Chcete-li hlavní panel během práce podle potřeby přesouvat k různým okrajům plochy tahem myší, zrušte zaškrtnutí položky **Uzamknout Hlavní panel**. Potřebujete-li znemožnit přesun hlavního panelu tahem myší, položku **Uzamknout Hlavní panel** znovu označte.

Ne vždy je vhodné, aby byl hlavní panel trvale zobrazen. Někdy je to dáno potřebou uvolnit co nejvíce místa pro data, jindy nepotřebujete, aby další uživatelé viděli, které programy jsou právě spuštěné. Jednou z volitelných vlastností hlavního panelu je automatické skrývání.

Je-li označena položka **Automaticky skrývat hlavní panel**, pak Windows skryjí hlavní panel pod dolní okraj okna. Pro dočasné zobrazení hlavního panelu postačí najet ukazatelem myši těsně ke spodnímu okraji pracovní plochy (nebo k tomu okraji, u kterého se hlavní panel zobrazuje).

Výšku hlavního panelu můžete mírně ovlivnit volbou velikosti ikon. Zaškrtnete-li položku **Použít malé ikony**, zmenší Windows ikony v hlavním panelu a mírně sníží jeho výšku.

Potřebujete-li trvale změnit umístění hlavního panelu (bez ohledu na to, zda je označena položka **Uzamknout hlavní panel**), klikněte na tlačítko **Umístění hlavního panelu** na obrazovce a z jeho nabídky vyberte, u kterého okraje má být hlavní panel umístěn.

Největší část hlavního panelu je vyhrazena pro umístění tlačítek běžících aplikací. Způsob, jakým se budou tato tlačítka zobrazovat, můžete upravit pomocí tlačítka **Tlačítka na hlavním panelu**. Po kliknutí na toto tlačítko (obr. 3) se rozbalí nabídka. Standardně je nastavena volba **Vždy seskupit, skrýt popisky**. Ukázku hlavního panelu s tímto nastavením vidíte na obrázku 4. Zvolíte-li možnost **Seskupit při zaplnění hlavního panelu**, pak dokud bude na hlavním panelu místo, budou se na hlavním panelu zobrazovat

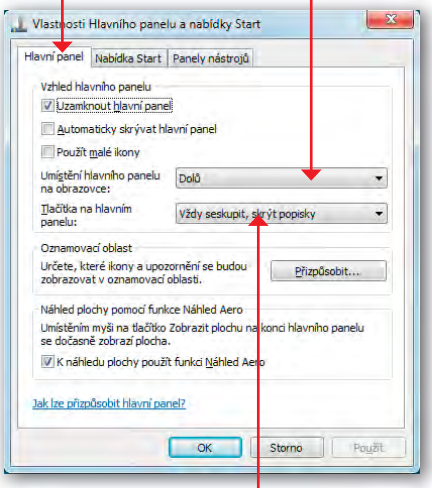

OBR. 2

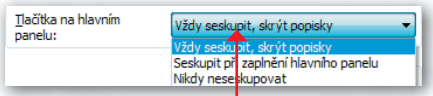

OBR. 3

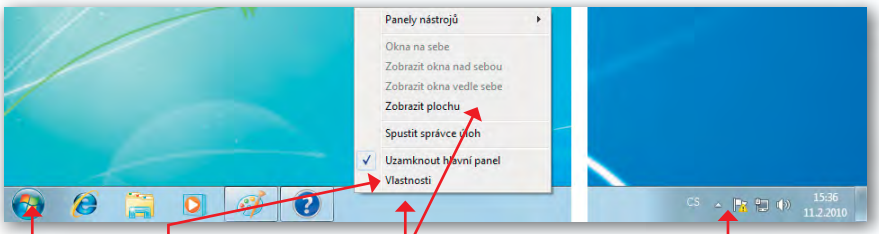

OBR. 1

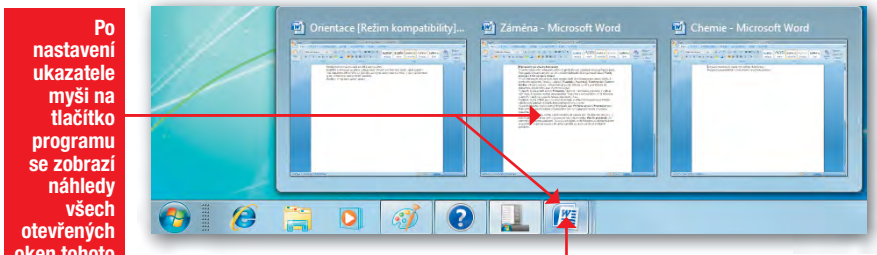

OBR. 4

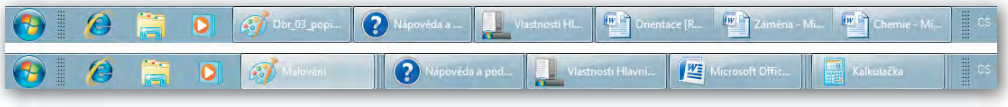

OBR. 5. Horní část ukazuje neseskupená tlačítka, v dolní části je ukázka hlavního panelu v době, kdy Windows tlačítka seskupila.

tlačítka každého otevřeného okna (na obrázku 5 jsou zobrazena tři okna aplikace MS Word). Budete-li mít otevřeno tolik oken, že se jejich tlačítka na hlavní panel nevejdou, Windows seskupí více oken jedné aplikace do jediného tlačítka. Zvolíte-li možnost **Nikdy neseskupovat**, potom budou Windows s narůstajícím počtem otevřených oken zmenšovat šířku jednotlivých tlačítek.

Máte-li nastaveno vše potřebné, klikněte na tlačítko **OK** v dolní části okna. Chcete-li změny, které jste v okně provedli, zrušit, klikněte v dolní části okna na tlačítko **Storno**.

NABÍDKA TLAČÍTKA START – SEZNAM POUŽITÝCH PROGRAMŮ

Chcete-li upravit nabídku tlačítka **Start**, klikněte pravým tlačítkem myši na tlačítko **Start** a z místní nabídky vyberte příkaz **Vlastnosti**. Tím vyvoláte okno **Vlastnosti Hlavního panelu a nabídky Start**, tentokrát je ale vybrána záložka **Nabídka Start** (obr 6). Nabídka **Start** (obr. 7) je svisle rozdělena na dva sloupce: v levém jsou uvedeny programy, v pravém sloupci je nabídka příkazů. V horní části levého sloupce jsou trvale zobrazeny ikony tzv. připnutých programů. Pod nimi, tzn. ve střední části nabídky **Start**, je výpis naposled použitých programů. Všimněte si, že u některých naposled spuštěných programů jsou v nabídce **Start** malé šipky (obr. 8). Kliknete-li ukazatelem myši na tuto šipku, zobrazí se v pravé části nabídky **Start** seznam dokumentů naposled otevřených touto aplikací.

Chcete-li, aby se zobrazoval seznam naposled použitých aplikací, ponechte zaškrtnutou položku **Uložit a zobrazit naposled spuštěné programy v nabídce Start**. Jestliže zaškrtnutí u této položky zrušíte, seznam se vymaže. Novým zaškrtnutím této položky povolíte zobrazení naposled použitých programů, ale seznam se bude vytvářet znovu od začátku.

Se seznamy dokumentů, které byly naposled otevřeny jednotlivými aplikacemi, je to podobné – o jejich zobrazování rozhodujete zaškrtnutím položky **Uložit a zobrazit naposled otevřené položky v nabídce Start a na hlavním panelu**. Počet zobrazených dokumentů i počet ikon naposled spuštěných programů lze nastavit v okně **Upravit nabídku Start** – tyto možnosti jsou popsány v následujícím odstavci.

INFO

• PROGRAMY PŘIPNUTÉ K NABÍDCE START Připnutí v tomto případě znamená, že ikona programu je trvale zobrazena v horní části nabídky Start. Chcete-li ikonu některého programu připnout k nabídce Start, vyhledejte tento program v nabídce Start/Všechny programy a klikněte na jeho název pravým tlačítkem myši. Z místní nabídky vyberte příkaz Připnout k nabídce Start. Nechcete-li již, aby se daný program zobrazoval v horní části nabídky Start, klikněte v nabídce Start na tento program pravým tlačítkem myši a z nabídky vyberte příkaz Odepnout z nabídky Start.

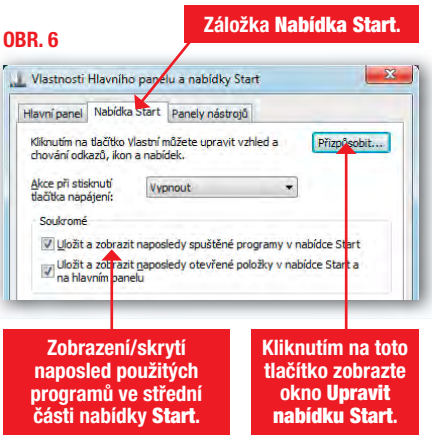

OBR. 6

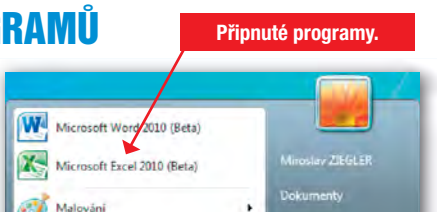

OBR. 7

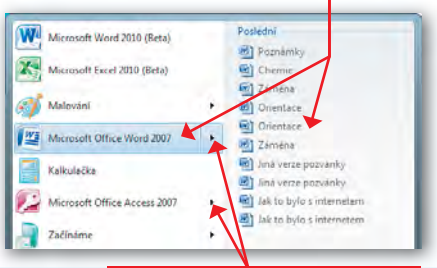

OBR. 8

ZMĚNA PRAVÉ STRANY NABÍDKY START

Pravá část nabídky **Start** obsahuje nabídku příkazů. U většiny z těchto příkazů můžete nastavit to, zda má být zobrazena, a pokud ano, pak zda **jako nabídka**, nebo **jako odkaz**. Bude-li daný příkaz zobrazen **jako odkaz**, kliknutím na něj zobrazíte okno průzkumníku s obsahem dané složky. V případě, že zvolíte způsob zobrazení **jako nabídku**, po kliknutí se rozbalí další nabídka s obsahem dané složky (obr. 9).

Způsoby zobrazení jednotlivých položek se nastavují v okně **Upravit nabídku Start**. Toto okno zobrazíte kliknutím na tlačítko **Přizpůsobit** v okně **Vlastnosti Hlavního panelu a nabídky Start** (viz obr. 6). Pod seznamem jednotlivých položek najdete rámeček **Velikost nabídky Start** – v editačních polích tohoto rámečku můžete v nabídce **Start** změnit počet ikon naposled spuštěných programů a také počet naposled otevřených dokumentů u jednotlivých programů.

Doporučujeme pozorně si prohlédnout nabídku dostupných položek – zjistíte, že seznam obsahuje také několik příkazů, které nejsou zobrazeny v nabídce **Start** – například příkaz pro zobrazení obsahu složky **Stažené soubory**. Původní nastavení lze obnovit kliknutím na tlačítko **Použít výchozí nastavení**.

Miroslav Ziegler

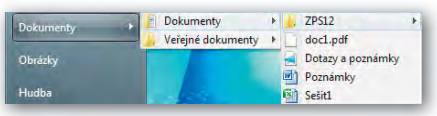

Obr. 9 Příkaz **Dokumenty** je zobrazen jako nabídka.

Digitalizace VHS kazet prostřednictvím MMC

MEDIASTATION

cena: cca 5 000 Kč
info: http://odkaz.ppk.cz/digitalizaceVHS

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- jak připojit video k MMC
- jak spustit digitalizaci
- jak dostat video z MMC do PC
- co s videem provést dále

stupeň obtížnosti: obtížnější

V PPK 03/2010 jsme popsali deset způsobů, jak digitalizovat videonahrávky na VHS kazetách. U každé z možností byly popsány základní informace, ale nebyl dostatek prostoru pro podrobný návod. K tomu se dostáváme až nyní a digitalizace VHS kazet prostřednictvím multimediálního centra (MMC) je prvním ze způsobů, kterým věnujeme samostatný článek.

MULTIMEDIÁLNÍ CENTRUM

Zvolit můžete jakékoli multimediální centrum, které má nějaké analogové audiovideovstupy, nejčastěji půjde o kompozitní vstupy (cinch), tedy o bílý, červený a žlutý konektor. Na trhu je jich řada, a to od několika výrobců. Nemá smysl multimediální centrum pořizovat jen kvůli digitalizaci analogových VHS kazet, ale pokud využijete i další možnosti, je vhodné si dát pozor právě na zmiňované vstupy.

OBR. 1 Zvolit můžete jakékoli multimediální centrum, které má nějaké analogové audiovideovstupy.

OBDOBNÝ POSTUP U VŠECH ZAŘÍZENÍ

My jsme pro digitalizaci zvolili multimediální centrum Verbatim MediaStation HD DVR, které jsme vám představili v minulém vydání PPK. Postup tedy odpovídá tomuto zařízení, ale u ostatních to je obdobné. U jiných modelů se možná budou lišit názvy některých tlačítek, ale princip digitalizace videa je stále stejný.

POTŘEBNÉ VYBAVENÍ

Kromě zmiňovaného multimediálního centra potřebujete také video, na kterém budete kazety přehrávat, televizor, počítač a kabely, jimiž daná zařízení propojíte.

Video musí mít nějaký audiovideovýstup, což bývají nejčastěji kompozitní konektory nebo konektor SCART. U televizorů dnes nejčastěji narazíte na HDMI, starší televizory měly konektor SCART, popř. i kompozitní konektory. K propojení audiovideozařízení je možné použít i různé redukce a kombinované kabely. K počítači pak MMC nejsnadněji připojíte přes USB. Propojovací USB kabel by měl být součástí balení.

OBR. 2 Kabel pro propojení SCART a kompozitních vstupů nebo výstupů.

PROPOJENÍ VIDEA, MMC A TELEVIZE

Jak bylo zmiňováno v předešlém článku představujícím Verbatim MediaStation, jeho součástí je bohatá výbava různých kabelů a redukcí. A pokud máte moderní televizor vybavený HDMI konektorem, stačí vám jen toto multimediální centrum a další kabely shánět nemusíte. Pro připojení MMC k televizoru použijete dodávaný HDMI kabel a pro připojení videa k MMC poslouží kompozitní kabel, který je také součástí balení. Pokud vaše video nemá kompozitní konektory a je vybavenou pouze konektorem SCART, i s tím je počítáno a můžete k tomu použít dodávanou redukci. Jen je nutné na ní nastavit, že jde o výstup (output). Jestliže máte starší televizi nebo vaše multimediální centrum nedisponuje takovou nabídkou dodávaných kabelů, budete si je muset dokoupit.

OBR. 3 Pokud vaše video nemá kompozitní konektory a je vybaveno pouze konektorem SCART, i s tím se počítá a k propojení můžete použít dodávanou redukci.

ZAPNUTÍ VŠECH ZAŘÍZENÍ

Po zapojení ve vypnutém stavu následuje zapnutí všech zařízení, tedy televizoru, multimediálního centra a videopřehrávače. Pokud se na televizi neobjeví signál z multimediálního centra automaticky, nejspíš budete muset přepnout vstup. Nejčastěji jde o tlačítko **TV/AV** na dálkovém ovladači. Poté je nutné na dálkovém ovladači od multimediálního centra stiskat spodní tlačítko **SOURCE**, dokud se na televizi neobjeví **Video1**. Tím se do televizoru dostane signál z videopřehrávače. Zda tomu tak doopravdy je (tedy jestli televizor místo signálu z videa nezobrazuje televizní program), si můžete vyzkoušet puštěním kazety, případně jejím přehráním.

POSLEDNÍ PŘÍPRAVY

Když máte vše propojeno a zapnuto a když jste zkontrolovali průchodnost signálu, můžete se pustit do digitalizace, tedy do nahrávání z VHS kazety na pevný disk multimediálního centra.

Spuštěním přehrávání a rychlým převíjením na videu je nutné najít počáteční scénu, od které digitalizace započne, a přejet ještě kousek před daný záběr. Pokud chcete digitalizovat celou kazetu, máte to o to snazší.

SPUŠTĚNÍ DIGITALIZACE

Pro započetí digitalizace nahrávky pak už stačí spustit přehrávání na videu a ve chvíli, kdy se objeví požadovaný záběr, stisknout na multimediálním centru nebo na jeho ovladači tlačítko **REC**. Jestliže zamýšlíte video sestříhat v nějakém videoeditačním programu, můžete nahrávání zapnout hned a scény vystřihnout v daném programu. Až všechny scény, které chcete digitalizovat, nahrajete, stiskněte na ovladači nebo multimediálním centru tlačítko **STOP**. Můžete použít i tlačítko **PAUSE**, pokud je na kazetě mezi jednotlivými záběry příliš velké místo, které by bylo zbytečné nahrávat a pak vystříhávat. Během pauzy přetočíte kazetu na další záběr a opětovným stiskem tlačítka **PAUSE** můžete pokračovat v nahrávání. Podobným způsobem můžete nahrát video z více kazet, ale pro větší přehlednost je lepší zvolit nové nahrávání a video uložit do nového souboru.

OBR. 4 Pro započetí digitalizace stačí stisknout na multimediálním centru nebo na jeho ovladači tlačítko REC.

PŘIPOJENÍ K POČÍTAČI

Když s nahráváním skončíte, je nejjednodušší multimediální centrum odpojit od ostatních zařízení a přenést ho k počítači. MMC k počítači snadno připojíte prostřednictvím USB kabelu, podobně jako externí pevný disk nebo fotoaparát. A podobně jako jiný pevný disk objeví se i multimediální centrum mezi jednotkami pevných disků ve vašem operačním systému. Když na složku multimediálního centra kliknete, objeví se adresář REC a v něm už naleznete všechny nahrané záběry. Můžete je zkopírovat na pevný disk anebo k záběrům přistupovat z dalších programů a pracovat s nimi.

OBR. 5 Multimediální centrum se po připojení k počítači objeví mezi jednotkami pevných disků. Když na složku MMC kliknete, objeví se adresář REC a v něm už naleznete všechny nahrané záběry.

VYPÁLENÍ NA MÉDIUM

Formát videa MPEG zvládne přehrát většina stolních přehrávačů, o počítačích nemluvě. V libovolném vypalovacím programu pak můžete podle velikosti vypálit film na CD, DVD, případně na disk Blu-ray.

ZPRACOVÁNÍ A STŘIH V POČÍTAČI

Ale když už je video v počítači, byla by škoda nevyužít všech jeho možností, tedy zpracování a střihu. Opět můžete zvolit libovolný videoeditační program a dané záběry načíst tak, jako se načítají záběry z kamer nebo fotoaparátů. A stejně jako se zpracovává video z digitálních kamer, můžete rovněž digitalizované video upravit, sestříhat a doplnit přechody a titulky. Po zpracování můžete výsledný projekt vypálit na média, ať už ve formátu DVD, nebo jako běžný filmový soubor.

OBR. 6 Když už je video v počítači, můžete jej upravit, sestříhat a doplnit přechody a titulky.

MMC JAKO DOBRÝ POMOCNÍK

Jestliže doma máte multimediální centrum vybavené patřičnými vstupy a výstupy nebo o koupi podobného zařízení uvažujete, můžete jeho pomocí také snadno digitalizovat a archivovat svoji starou sbírku nahrávek na VHS kazetách. A pokud jste dříve neměli analogovou střižnu, můžete se vrátit ke starým domácím nahrávkám a doplnit je o profesionální titulky nebo komentáře.

David Dee Nesiba

PŘÍŠTĚ

V některém z následujících vydání Počítače pro každého si podrobně ukážeme postup digitalizace prostřednictvím DVD rekordérů a externích USB převodníků.

Jak hledat na mapě

Program najdete na PPK DVD 6/10

INFOMAPA 2010 SPECIAL EDITION

cena: pro čtenáře PPK zdarma
info: www.pjsoft.cz
rubrika na DVD:
Obsah DVD / Bonusy

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- jak měnit měřítko mapy
- jak na mapě vyhledávat
- jak hledat mezi objekty
- jak najít automobilové spojení
- jak hledat v jízdních řádech

stupeň obtížnosti: snadné

Na přiloženém DVD tentokrát najdete užitečný bonus. Jde jednak o výbornou interaktivní mapu Prahy a České republiky (InfoMapa 2010), jednak o aktuální jízdní řády IDOS. Obě aplikace mají řadu vyspělých funkcí, se kterými vás v tomto článku seznámíme.

JAK MĚNIT MĚŘÍTKO MAPY

Po spuštění programu InfoMapa se zobrazí mapa České republiky. Pokud chcete změnit měřítko zobrazení, použijte tlačítko se symbolem lupy a tlačítka se znaménky plus a minus v základní liště (obr. 1). K změně měřítka slouží také posuvník v levém dolejším rohu mapy. Kliknete-li na tlačítko s lupou vedle tohoto posuvníku, zobrazí se okno **Měřítko**, kde je zobrazena celá mapa a kde můžete ovlivňovat, která část mapy se zobrazí (obr. 2). Jestliže zatáhnete za posuvník, bude se plynule měnit měřítko zobrazení. Žlutá šipka se změní v kurzor s obdélníkem. Za tento obdélník zatáhněte a umístěte ho na jiné místo na mapě, aby se zobrazil jiný výřez mapy, nebo zatáhněte za rohy tohoto obdélníku, aby se změnila velikost výřezu, a tedy i jeho měřítko.

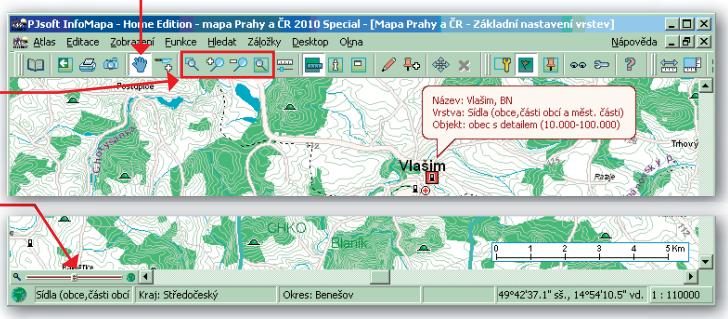

OBR. 1

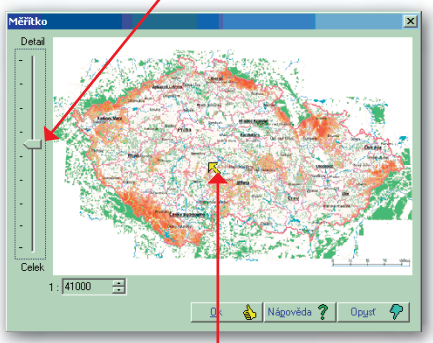

OBR. 2

JAK NA MAPĚ HLEDAT

Pro rychlé hledání máte na mapě k dispozici pomocníka. Klikněte na nabídku **Hledat** a dále na položku **Pomocník při hledání**. Zobrazí se stejnojmenné okno. V něm nejprve uveďte, podle čeho chcete objekt najít (obr. 3). Zvolíte-li vyhledávání podle adresy, klikněte na tlačítko **Dále**. Dále se zobrazí okno **Vyhledavač adres** se dvěma záložkami. Můžete si vybrat jednoduché nebo rozšířené vyhledávání. Při jednoduchém vyhledávání zadejte

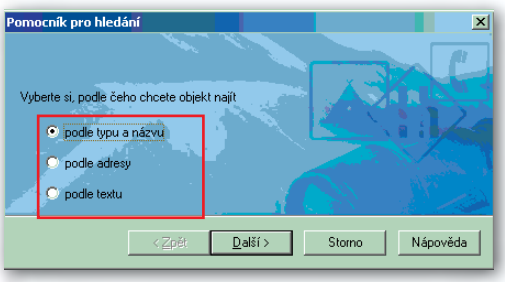

OBR. 3 **Určete, podle čeho chcete objekt najít.**

OBR. 4

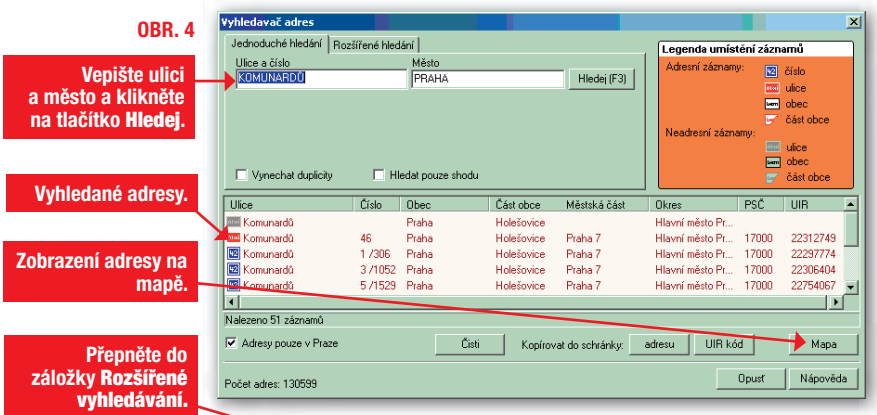

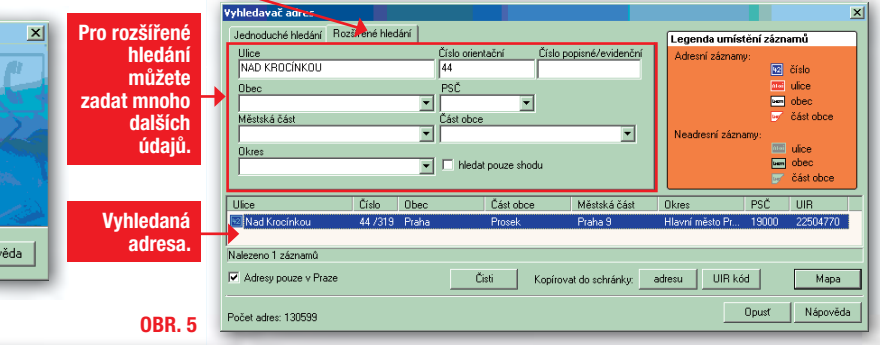

OBR. 5

ulici, číslo domu a město, ve kterém se hledaný objekt nachází (obr. 4). Klikněte na tlačítko **Hledej**, a v dolní části okna se zobrazí adresy, které vašemu zadání vyhovují. Pokud chcete některou adresu ze seznamu zobrazit na mapě, buď na adresu dvakrát klikněte, nebo ji označte a klikněte na tlačítko **Mapa**. Po přepnutí do další záložky **Rozšířené hledání** (obr. 5) můžete zadat více vyhledávacích kritérií – např. městskou část, část obce nebo PSČ.

JAK ZOBRAZIT A HLEDAT SPECIÁLNÍ OBJEKTY

Na mapě najdete mnoho různých objektů, jako jsou třeba obchody, restaurace, banky apod., a informace o nich. Mezi těmito objekty můžete vyhledávat a najít tak např. nejbližší lékárnu. K tomu slouží několik možností. Klikněte na nabídku **Hledat**. Ta se rozbalí a vy si pak můžete vybrat, který objekt se má vyhledávat. Pokud jste zadali vyhledat např. bankomat, zobrazí se okno **Bankomaty**. V tomto okně zadejte název objektu a místo, kde objekt hledáte. Jestliže přesný název neznáte, můžete využít níže umístěný formulář. Zde můžete vyhledávat podle názvu banky (obr. 6). Mezi jednotlivými záznamy pak přecházíte pomocí šipek zcela dole. Pro zobrazení vybraného bankomatu (objektu) klikněte na tlačítko **Mapa**. Chcete-li si prohlédnout uložené informace o jednotlivých objektech, je třeba zrušit režim pro posouvání mapy kurzorem myši. To provedete tak, že v hlavní liště programu kliknete na tlačítko se symbolem ruky. Kurzor se změní v šipku s otazníkem. Pokud jí přejedete nad určitým objektem, zobrazí se informace o názvu objektu. Když na objekt kliknete, zobrazí se veškeré dostupné informace o něm.

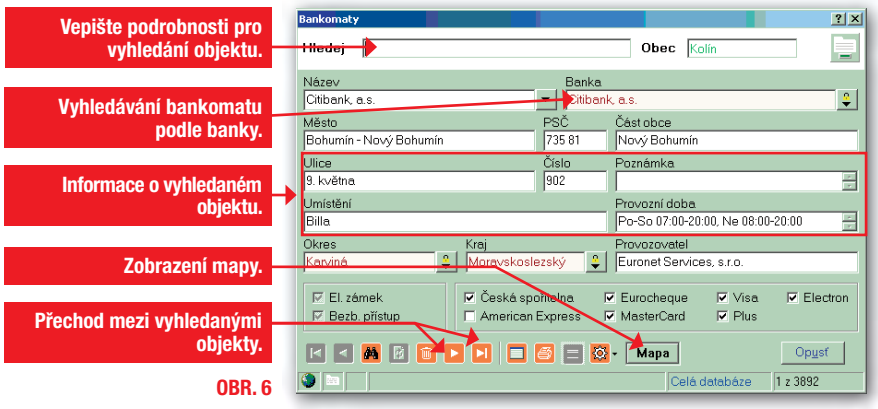

OBR. 6

JAK NAJÍT AUTOMOBILOVÉ SPOJENÍ

Pokud se chystáte jet do míst, kde to ještě neznáte, můžete využít navigaci. Klikněte na položku **Funkce** a dále na položku **Automobilové spojení**. Po otevření stejnojmenného okna klikněte na položku **Zadej počátek trasy** (obr. 7). Otevře se okno, ve kterém můžete vyhledat buď určitý objekt, anebo zadat název obce. Dále můžete kliknout na tlačítko **Zadej průjezd** a zadat průjezdní bod trasy. Dále zadejte stejným způsobem konec trasy, případně také cestu zpět. Přepnete-li do záložky **Nastavení**, můžete nastavit určité vlastnosti automobilu, kterým pojedete. Nastavit můžete rychlost, kterou dosahujete na dálnici a na silnici, průměrnou spotřebu paliva a svůj časový plán. Na první záložce **Plán trasy** klikněte na tlačítko **Najít trasu**. Proběhne výpočet trasy a nalezená trasa se zobrazí na třetí záložce. Celou trasu si můžete prohlédnout v poli **Popis trasy**, pomocí tlačítek je možné itinerář zkopírovat do schránky anebo jej vytisknout. Kliknete-li na tlačítko **Zvýraznit trasu**, nalezená trasa se zvýrazní na mapě. V části **Souhrnné informace** se dozvíte také to, jak je tato trasa dlouhá, kolik zaplatíte za benzin a jak dlouho pojedete.

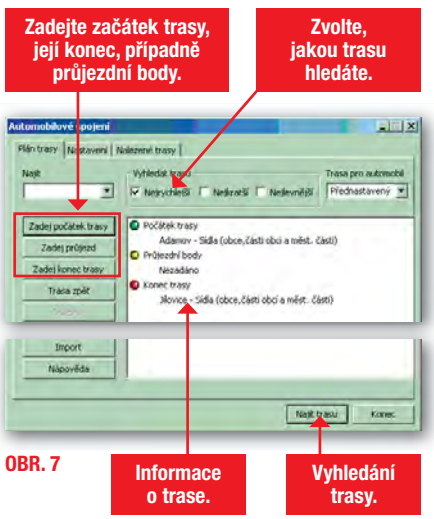

OBR. 7

JAK VYHLEDÁVAT V JÍZDNÍCH ŘÁDECH

Pokud současně s mapou instalujete jízdní řády, můžete přímo na mapě vyhledávat spojení veřejnou dopravou. Klikněte na nabídku **Funkce** a v ní pak na položku **Jízdní řády**. Zobrazí se okno **Jízdní řády – vyhledání spojení** (obr. 8) a v něm v položce **Z** vyhledejte, odkud budete vyjíždět. Klikněte na tlačítko se symbolem dalekohledu, a otevře se okno **Hledej zastávku**. V prvním rozbalovacím seznamu si vyberte, zda hledáte spojení vlakem, autobusem apod. Dále vepište jméno zastávky. Po vyhledání zastávky klikněte na tlačítko **OK**. Nyní stejným způsobem vyhledejte koncovou zastávku, případně také průjezdní bod. Určete také to, kdy cestu plánujete – zadejte datum a čas odjezdu nebo příjezdu. Zaškrtnutím příslušné položky můžete také označit, že nehodláte přestupovat. Klikněte na tlačítko **Vyhledat**, a v dolejším poli se zobrazí veškerá možná spojení. Pokud u jednotlivého spojení kliknete na znaménko plus, rozbalí se další údaje o tomto spojení. Opět můžete tuto trasu na mapě zvýraznit.

Michaela Kadlecová,
miakadlecova@gmail.com

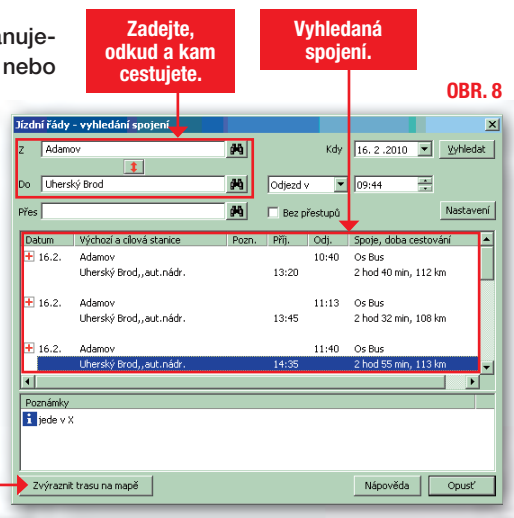

OBR. 8

Instalujeme Mandriva Linux 2010

Přesně pod heslem, že jeden názorný obrázek vydá za desítky slov, jsme se rozhodli přistoupit k popisu instalace nové verze Mandriva Linuxu. Obrázky jsou doplněny popisy, o jakou část instalace jde.

MANDRIVA LINUX 2010

jazyk: čeština
cena: zdarma ke stažení na wiki.mandrivalinux.cz/2010.0_download nebo za 600 Kč zakoupením knihy Mandriva Linux 2010 CZ od Ivana Bíbra, která obsahuje 4 DVD.
info: www.mandrivalinux.cz

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- jak nastavit češtinu
- jak rozdělit pevný disk
- jak vybrat prostředí
- jak ručně zvolit balíčky
- jak spustit instalaci

stupeň obtížnosti: obtížnější

START Z DVD A VÝBĚR JAZYKA

1. ÚVODNÍ MENU Po vložení DVD do mechaniky a restartování počítače se objeví úvodní menu, pokud je v BIOS nastaveno bootování z optické mechaniky. První možností je start počítače z pevného disku, předvolena je druhá možnost pro spuštění instalace Mandriva Linuxu 2010.

2. ZMĚNA JAZYKA V ÚVODU Stiskem **F2** v úvodním menu je ještě možné zvolit češtinu; menu se pak přeloží do českého jazyka.

3. VÝBĚR JAZYKA Měnit jazyk v úvodním menu je zbytečné zdržení, protože hned prvním krokem po spuštění instalace je právě výběr jazyka instalace a vůbec celého operačního systému. Češtinu najdete v části **Europe**.

ROZLOŽENÍ KLÁVESNICE A ROZDĚLENÍ DISKU

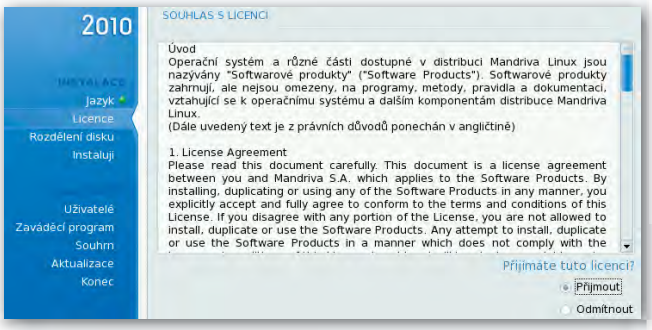

4. SOUHLAS S LICENCÍ Nezbytnou součástí instalací je odsouhlasení licenčních podmínek a nechybí ani při instalaci Mandrivy.

5. ROZDĚLENÍ DISKU Nabídka na rozdělení disku závisí na obsazení disku, na který chcete Mandrivu nainstalovat. Pokud jde o prázdný disk, máte na výběr volné místo nebo vlastnoruční rozdělení disku.

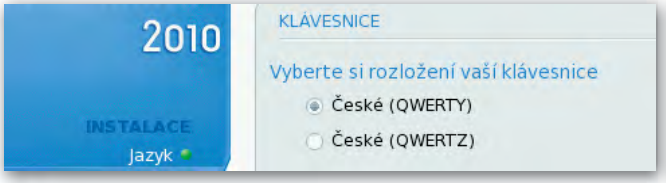

6. ROZLOŽENÍ KLÁVESNICE V dalším kroku se vybírá rozložení klávesnice mezi **QWERTY** a **QWERTZ**.

7. AUTOMATICKÉ ROZDĚLENÍ V případě automatického rozdělení instalátor vytvoří kořenový oddíl pro instalaci programů, odkládací prostor **swap** a oddíl **/home** jako domácí složku uživatelů.

VÝBĚR PRACOVNÍHO PROSTŘEDÍ

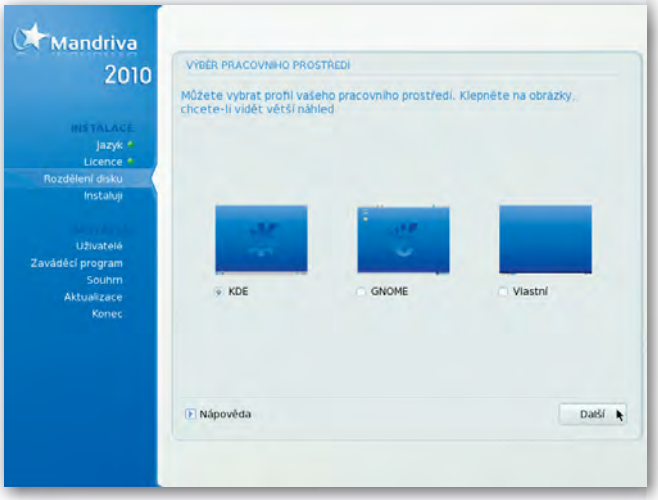

8. VÝBĚR PRACOVNÍHO PROSTŘEDÍ Pokud se zvolí **KDE** nebo **Gnome**, dojde v dalším kroku rovnou ke spuštění instalace. Nebo je možné zvolit položku **Vlastní** a postoupit k detailnější nabídce a k výběru balíčků a prostředí.

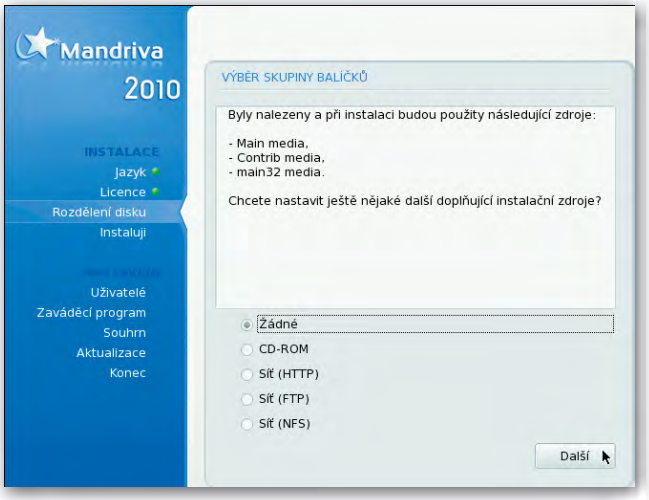

9. DOPLŇUJÍCÍ INSTALAČNÍ ZDROJE Jako hlavní zdroj instalace je uvedeno DVD médium, ale je možné přidat i další. Před přidáním zdrojů vyžadujících síť je třeba provést instalaci a nastavit síťové připojení.

VÝBĚR SOFTWAROVÝCH BALÍČKŮ

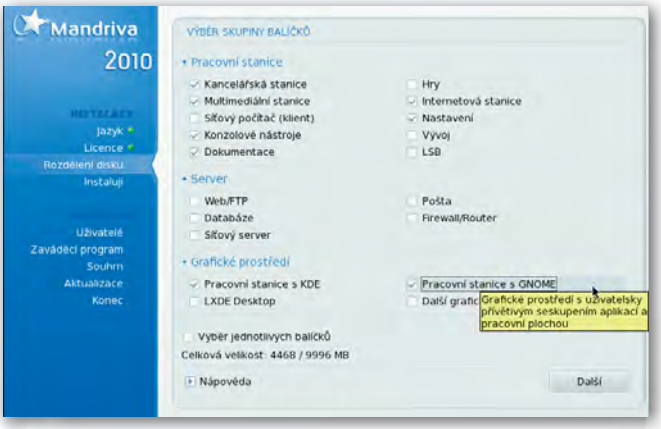

10. VÝBĚR SKUPINY BALÍČKŮ Podle zaměření počítače i podle vlastních preferencí je možné zvolit oblasti instalovaných balíčků. Je možné zvolit i instalaci více grafických prostředí.

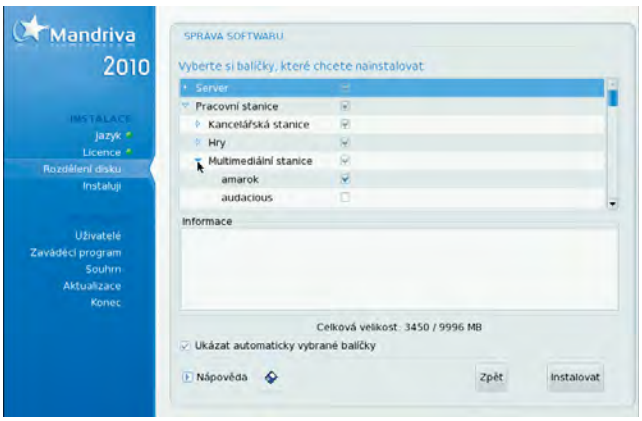

11. SPRÁVA SOFTWARU Pokud se zvolí možnost **Výběr jednotlivých balíčků**, je možné zvolit jednotlivé balíčky nad rámec automatického výběru. Můžete si tak přidat například více her nebo multimediálních programů. Všechny balíčky jsou rozděleny do tematických celků.

SPUŠTĚNÍ A PRŮBĚH INSTALACE

12. PRŮBĚH INSTALACE Po kliknutí na Instalovat dojde ke spuštění instalace. Čas do skončení instalace se zobrazuje jak textově, tak graficky. Odhadovaný čas je hodně orientační a úvodní hodnoty je nutné brát s velkou rezervou, doba instalace se většinou pohybuje okolo 20 minut.

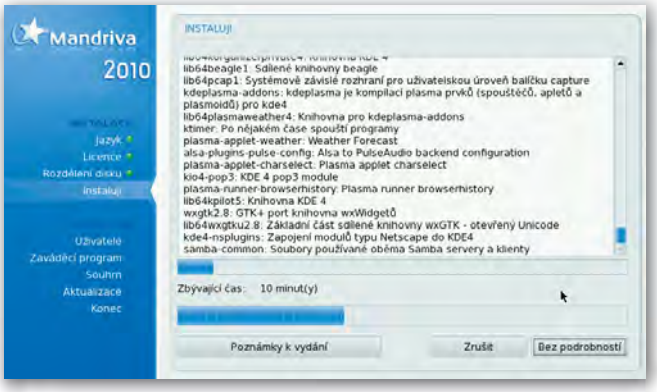

13. DETAILNÍ INSTALACE Při instalaci je možné kliknutím na volbu **Detaily** přepnout na zobrazení s textovým výpisem právě instalovaných balíčků.

David Dee Nesiba

VYBRALI JSME PRO VÁS: produkty, které zaujaly redaktory PPK

LOGITECH WIRELESS DESKTOP MK710

Pohodlná klávesnice s myší

Sestava Logitech Wireless Desktop MK710 se skládá z ergonomicky tvarované klávesnice a z myši, která je vybavena laserovým snímačem pohybu. Klávesnice a myš komunikují s počítačem bezdrátově a jsou vybaveny bateriemi, u kterých výrobce uvádí, že vydrží v těchto zařízeních pracovat po dobu až tří let. Tato sada klávesnice a myši totiž minimalizuje dobu, kdy se nachází v aktivním režimu, a díky tomu šetří energii. Součástí této sady je také přijímač Logitech Unifying, který se zapojí do USB portu počítače nebo notebooku. Je tak malý, že může zůstat v notebooku zapojen, i když se právě někam přesouváte. Navíc jej lze spárovat až se šesti klávesnicemi a myšmi, které jsou kompatibilní se systémem Logitech Unifying. Na klávesnici se díky klávesám, které mají měkké zaoblené hrany, a vypolstrované opěrce dlaní velmi pohodlně píše. Myš je ergonomicky vytvarována pro pravou ruku a díky laserové technologii zajišťuje přesné snímání pohybu na různých površích. Nabízí také velmi rychlé rolování obrazu v dlouhých dokumentech.

Tip Martina Semráda
Logitech Wireless Desktop MK710
cena s DPH: 3 290 Kč
více info: www.logitech.com

LENOVO POPRVÉ S PROCESORY AMD

Lenovo ThinkPad X100e a ThinkPad Edge

Lenovo, nástupnická značka notebooků po IBM, představila první malé notebooky X100e a Edge. A je to vůbec poprvé v historii, kdy je nějaký notebook Lenovo, potažmo od IBM, vybaven procesorem od společnosti AMD. Zatímco model X100e bude nabízen jen na platformě AMD, Edge může mít jako dražší alternativu i procesor Intel. ThinkPad X100e je ultrapřenosný notebook a jeho 11,6palcový displej nabízí rozlišení 1 366 × 768. Edge nabízí stejné rozlišení, ale disponuje úhlopříčkou o délce 13,3 palce. Oba notebooky jsou vybaveny integrovanou grafickou kartou ATI HD 3200 a procesor nese označení AMD Athlon Neo. V modelu X100e kmitá na frekvenci 1,6 GHz, model Edge je osazen dvoujádrovým procesorem o frekvenci 1,5 GHz. Notebook X100e má 160GB pevný disk a 2GB operační paměť. Hodnoty notebooku Edge jsou přesně dvojnásobné, tedy 320 GB, respektive 4 GB. Samozřejmostí u obou notebooků je rozhraní Bluetooth, bezdrátové i pevné připojení k síti, tři porty USB a čtečka paměťových karet. Kromě tradičního, tedy černého provedení je možné zvolit i provedení červené. Hmotnost menšího modelu je 1,48 kilogramu, model Edge je o 160 gramů těžší. V obou notebooocích je předinstalován operační systém Windows 7 a cena každého z nich se pohybuje okolo 14 000 Kč.

INTELIGENTNÍ PLASTELÍNA

Antistres k počítači

Pokud při práci na počítači máte stejně jako já tendenci mít neustále aktivní ruce, a tedy si „hrajete“ se vším, co je zrovna k dispozici (propisovací tužka, sprej na čištění monitoru aj.), pořiďte si inteligentní plastelínu. Hmota na bázi silikonu nešpiní a nemastí, ale zato má velmi zajímavé vlastnosti – dá se natahovat, trhat, skáče jako oblíbený „hopík“, umí se dokonce tříštit a některé typy jsou i magnetické nebo svítí ve tmě. Inteligentní plastelína je perfektní antistresovou pomůckou, navíc si díky ní i procvičíte prsty, které při práci s počítačem často nepříjemně tuhnou. V neposlední řadě je inteligentní plastelína velmi zajímavým dárkem. Pořídit ji můžete na uvedené internetové adrese nebo v hračkářstvích Sparkys.

Tip Aleše Havlase
Inteligentní plastelína
cena s DPH: 239 Kč
více info: www.plastelina.cz

ZÁLOHA DAT A BEZPEČNOST

Acronis Backup and Security 2010

Firma Acronis uvedla na trh nové řešení pro zajištění bezpečnosti počítačů. Řešení s názvem Acronis Backup and Security 2010 nabízí nástroje pro zálohování a obnovu dat a také nástroje pro zajištění bezpečnosti práce na internetu. Data lze zálohovat buď lokálně, nebo on-line na vzdálené úložiště. Ochrana při práci na internetu chrání počítač před viry a spywarem, před spamem, phishingovými útoky, před krádeží identity a dalším nebezpečím. Acronis Backup and Security 2010 s uživatelem komunikuje v angličtině. Nástroje pro ochranu uživatele při práci na internetu jsou shodné s řešením BitDefender. Roční licence dovoluje instalovat Acronis Backup and Security 2010 až na tři domácí počítače. Pro on-line zálohování je k dispozici 5 GB. V březnu bude uveden na trh produkt Acronis Backup and Security 2010 Premium, který bude nabízet 250 GB místa pro zálohu dat.

Tip Miroslava Zieglera
Acronis Backup and Security 2010
cena s DPH: 1 620 Kč
více info: www.acronis.cz

Tip Davida Dee Nesiby
Lenovo ThinkPad X100e
cena s DPH: 13 700 Kč
Lenovo ThinkPad Edge
cena s DPH: od 14 400 Kč
více info: www.lenovo.cz

eset chráníme vaše digitální světy SPONZOR RUBRIKY BEZPEČNOST

Jak a proč se aktualizují Windows

Foto: Fotolia

Každý operační systém je třeba aktualizovat. Aktualizace totiž přinášejí různé opravy chyb, vylepšení stávajících funkcí a někdy i funkce nové. Nejdůležitější jsou bezpečnostní aktualizace, tzv. záplaty. Právě na ně se v následujících řádcích zaměříme.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- proč jsou aktualizace důležité
- jak často jsou aktualizace vydávány
- kde a jak aktualizace získat
- jak se aktualizace instalují
- o dalších opravách a vylepšeních

Bezpečnostní aktualizace opravují chyby v operačním systému, které mohou být zneužity některým ze záškodnických programů, jako jsou různé počítačové viry a červy, trojské koně a další podobná havěť. Ta má široké pole působnosti, ale zákonitě nedělá na napadeném počítači nic dobrého. Může třeba přes internet podvodníkům odeslat vaše přístupové heslo k internetovému bankovnictví, zasypávat vás hromadou obtěžujících reklamních oken nebo zneužívat váš počítač k rozesílání nevyžádaných reklamních e-mailů nebo k jiným nekalým účelům. Jistě tedy není pochyb, že před záškodnickými programy je nutné se aktivně bránit.

Ochranu poskytuje především antivirový program, ideálně doplněný o další bezpečnostní nástroje. Jenže chyba v operačním systému může způsobit, že záškodnický program dovede právě antivirový program obejít, aniž byste si toho vůbec všimli. I pokud je antivirový program plně funkční, nemusí být schopen zasáhnout proti všem existujícím hrozbám. Platí to zejména o těch nových programech, na které tvůrci antivirových nástrojů ještě nestačili zareagovat. Minimalizovat počet takových případů lze právě instalací bezpečnostních aktualizací, které fungují jako záplaty na pomyslné díry, přes něž může záškodnický program proniknout do počítače.

> „Chyba v operačním systému může způsobit, že záškodnický program dovede obejít antivirový nástroj.“

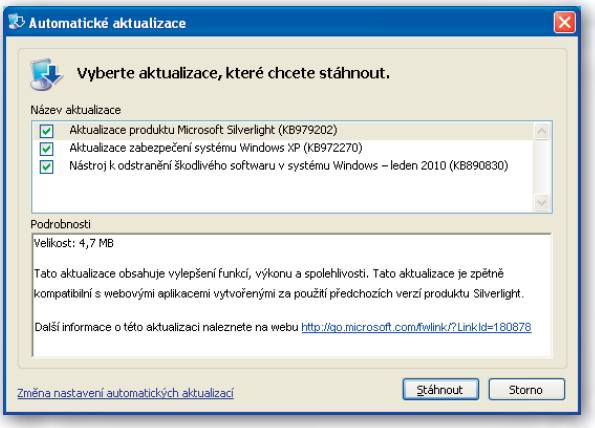

Popisy aktualizací jsou tvořeny s ohledem na laiky – i když počítačům nerozumíte, dozvíte se, co aktualizace obsahuje a proč byste ji měli nainstalovat.

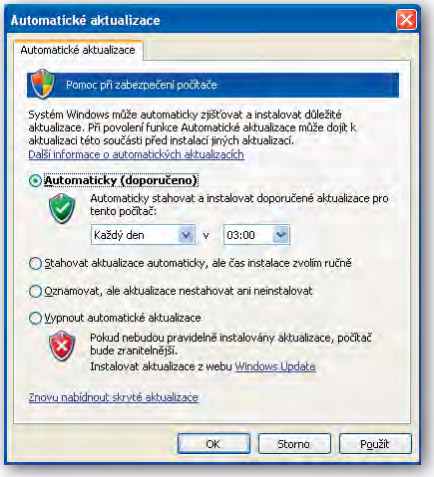

Od Windows XP (SP2) jsou k dispozici aktualizace automatické. Jejich využití lze jedině doporučit.

ZÁPLATUJE SE SKORO KAŽDÝ MĚSÍC

V případě operačních systémů Windows 2000, Windows XP, Windows Vista a Windows 7 vycházejí záplaty obvykle dvanáctkrát ročně, a to konkrétně druhé úterý v každém měsíci. Samozřejmě že pokud žádná aktualizace není zrovna potřeba, také žádná nevyjde. Pro starší systémy (jako jsou třeba Windows 9x/Me) už žádné nové aktualizace nevycházejí. Jejich poskytování je totiž časově omezeno. Například pro Windows XP budou záplaty vycházet už „jen“ do dubna 2014. Z praktického hlediska (a přiznejme si, že i z toho ekonomického) není možné donekonečna opravovat mnoho let starý systém, který se už dočkal několika nástupnických verzí.

Možná že se ptáte, proč záplaty nevycházejí, jakmile jsou potřeba – proč se s jejich vydáním čeká na zmiňovaný „záplatovací den“ (druhé úterý v každém měsíci). Je to hlavně kvůli velkým firmám a organizacím, kde potřebují správci sítí čas připravit se na nové aktualizace a eventuálně i na jimi způsobené změny. Běžného koncového uživatele ale nějaká příprava na bezpečnostní aktualizace nemusí trápit. Pro úplnost dodejme, že v některých obzvláště závažných případech vyjdou bezpečnostní aktualizace mimo termín, ale to jsou jen výjimky.

JAK SE ZÁPLATY ŠÍŘÍ A INSTALUJÍ

Jednotlivé záplaty se k uživatelům dnes dostávají takřka výhradně prostřednictvím internetové služby Windows Update. Záplaty jsou takto poskytovány naprosto zdarma, uživatel platí jen standardní náklady na připojení k internetu. Služba Windows Update slouží také k distribuci záplat pro další nainstalované produkty společnosti Microsoft, jako je třeba kancelářská sada Office nebo balíček programů Windows Live Essentials.

Volitelně jsou nabízeny ke stažení i další aktualizace, které nemají bezpečnostní charakter. Příkladem mohou být aktuálnější verze ovladačů pro nainstalovaný hardware nebo opravy operačního systému zaměřující se na výkon a stabilitu.

Postup pro získání aktualizací ve starších Windows XP a novějších Windows Vista a Windows 7 se však liší. Ve Windows 7 a Windows Vista je přímo integrován nástroj Windows Update (naleznete jej v hlavní nabídce), který ve výchozím nastavení automaticky vyhledává, stahuje a instaluje všechny potřebné bezpečnostní aktualizace. Nemusíte se tedy o nic starat, nejdůležitější aktualizace se nainstalují automaticky samy. Stačí mít jen přístup k internetu.

Jednou za čas (stačí třeba jednou měsíčně) je dobré okno Windows Update z hlavní nabídky otevřít a podívat se, které volitelné aktualizace jsou k dispozici. To jsou ty méně důležité, které obvykle nesouvisí s bezpečností. Vždy je u nich i popis, vysvětlující alespoň orientačně, s čím nabízené aktualizace přicházejí. Celé toto rozhraní služby Windows Update, integrované přímo do Windows Vista a Windows 7, je určeno běžným koncovým uživatelům, takže se jej nemusíte nijak obávat. Ovládání je velmi intuitivní a popisky k jednotlivým aktualizacím jsou připraveny s ohledem na laiky.

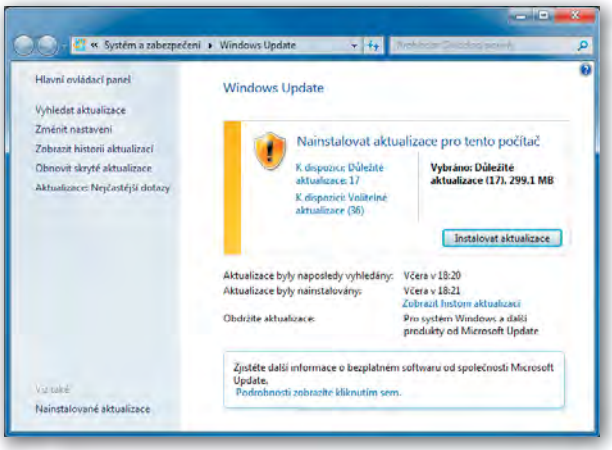

Ve Windows 7 je aktualizování systému velmi snadné.

TYPY AKTUALIZACÍ

- **Kritická aktualizace** (záplata) – opravuje závažné (bezpečnostní) chyby v systému.
- **Doporučené aktualizace** – přináší nové funkce, optimalizuje výkon nebo opravuje méně důležité chyby v systému.
- **Servisní balíček** (service pack, SP) – větší množství kritických i doporučených aktualizací v jednom.

Ve Windows XP je přístup k Windows Update trochu komplikovanější. Existují dvě cesty k záplatám. Jednou z nich je webové rozhraní služby Windows Update, které je dostupné na internetové adrese *http://update.microsoft.com*. Problém je, že funguje jenom v prohlížeči Internet Explorer (konkurenční prohlížeče nepodporuje) a nezajišťuje pohodlnou automatickou instalaci. Uživatel zkrátka musí přes Internet Explorer navštívit web Windows Update, zkontrolovat dostupné aktualizace manuálně a instalaci spustit.

Až s druhým servisním balíčkem přišla do Windows XP funkce *Automatické aktualizace*, která je ve výchozím nastavení aktivní. Umí tedy zajistit vyhledání, stažení a instalaci nejdůležitějších aktualizací. Přístup k jejímu nastavení naleznete v ovládacích panelech právě pod položkou *Automatická aktualizace*. Doporučujeme vždy povolit automatickou aktualizaci (totéž platí i pro uživatele Windows Vista a Windows 7). Bezpečnost počítače tím roste a vy se s aktualizací nemusíte obtěžovat. Volitelné aktualizace však lze i nadále ve Windows XP instalovat jen prostřednictvím webového rozhraní služby Windows Update.

Někdy je po instalaci záplat nutné restartovat počítač. To platí pro všechny verze Windows. Pokud si tedy systém řekne o restartování, je vhodné jej provést bez zbytečných odkladů. Teprve po jeho provedení je aktualizace dokončena a předmětná chyba skutečně opravena. Jelikož ale spousta uživatelů takové restarty zbytečně odkládá (a delší čas se tak vystavuje zbytečnému riziku), zvolil Microsoft preventivně jakýsi „bič na lajdáky“. Pokud se ve Windows Vista nebo Windows 7 instaluje aktualizace, která vyžaduje restartování počítače, na obrazovce se objeví okno s odpočtem do automatického restartu. Odpočet nelze zrušit – lze ho jen prodloužit. Podobně se chovají některé instalace Windows XP, nebo se výzva k restartu zobrazuje alespoň opakovaně.

DALŠÍ OPRAVY A SERVISNÍ BALÍČKY

Kromě bezpečnostních aktualizací (záplat) existují i aktualizace opravující nějaký problém, který nemá vliv na bezpečnost systému. Mohou třeba optimalizovat výkon nebo zvyšovat stabilitu. Takové aktualizace vycházejí průběžně podle potřeby. Uživatelům jsou pak nabízeny převážně jako řešení konkrétního problému, kterému se věnují stránky technické podpory (*http://support.microsoft.com*). Windows Vista a Windows 7 už umí tyto aktualizace při výskytu problému dohledat automaticky, což je oproti Windows XP velká výhoda. Z bezpečnostního hlediska však nejsou tyto opravy důležité, takže nevycházejí pro starší systémy tak dlouho jako záplaty. Pro Windows XP už například žádné nevyjdou. K dispozici jsou jen ty dříve vydané.

> „S automatickými aktualizacemi bezpečnost počítače roste a vy se s aktualizací nemusíte obtěžovat.“

Jednou za delší dobu přichází ke slovu tzv. servisní balíček (anglicky Service Pack, zkráceně SP), což je jedna velká kumulativní aktualizace. To znamená, že obsahuje všechny aktualizace dříve vydané (od bezpečnostních záplat až po opravy dalších chyb), ale třeba i některé nové. Servisní balíček může přinášet i nové funkce, ale obvykle jde jen o drobnosti. Nabízí se k instalaci prostřednictvím Windows Update (opět zcela zdarma). Windows XP se dočkala již tří servisních balíčků a další už nevyjde. Pro Windows Vista vyšly zatím dva servisní balíčky a pro Windows 7 v tuto chvíli ještě žádný, ale na prvním se už pracuje.

Jiří Macich ml., jiri@macich.net

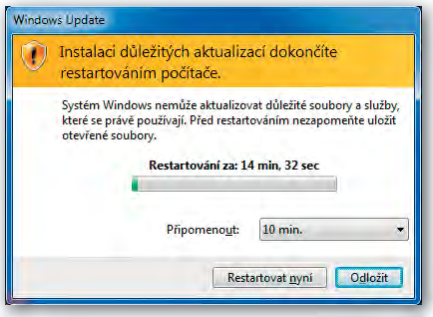

Po nainstalování některých záplat je nutné počítač restartovat.

Sledování změn v MS Excelu

INFO
MS EXCEL 2007
součást MS Office 2007
• **jazyk:** čeština
• **info:** www.microsoft.cz
• **stupeň obtížnosti:** obtížnější

Využitím sledování změn získáte přehled o změnách v různých tabulkách. To je užitečné hlavně u dokumentů, do kterých zapisuje data více uživatelů.

1. JAK SLEDOVÁNÍ ZMĚN FUNGUJE

Sledování změn je k dispozici pouze ve sdílených sešitech, proto zapnete-li sledování změn, soubor se automaticky stane i sdíleným. Po provedení všech změn lze historii veškerých **uložených** změn zobrazit přímo v daném listu nebo v listu novém, samostatném, tedy v listu s názvem **Historie**.

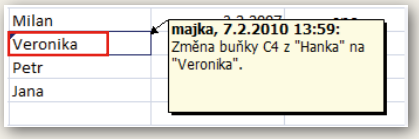

Zde máte k dispozici veškeré podrobnosti nejen o změnách, ale i o tom, kdo kterou změnu provedl, tedy o tom, kde byly buňky přidány a kde zase naopak odstraněny. Ale pozor, list **Historie** nemůžete použít k vrácení změn, proto je dobré ponechávat si zálohu k určitému datu. Po uložení souboru se list **Historie** vždy zruší. List **Historie** je na dolním obrázku.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Číslo akce	Datum	Čas	Kdo	Změna	List	Oblast	Nová hodnota	Stará hodnota	Typ akce	Zamítnutá akce
2	1	7.2.2010	9:49	majka	Změna buňky	seznam dětí	B6	Bílá	Babáková		
3	2	7.2.2010	9:49	majka	Změna buňky	seznam dětí	B4	Pochylá	Pochýlá		
4	3	7.2.2010	9:49	majka	Změna buňky	seznam dětí	D4	4.5.2006	4.4.2006		
5	4	7.2.2010	9:49	majka	Změna buňky	seznam dětí	E4	ne	ano		
6	5	7.2.2010	10:04	majka	Změna buňky	seznam dětí	B6	Babáková		Výsledek zamítnuté akce	1
7	6	7.2.2010	10:04	majka	Změna buňky	seznam dětí	E4	ano		Výsledek zamítnuté akce	4
8	7	7.2.2010	15:09	majka	Změna buňky	seznam dětí	C4	Veronika	Hanka		

2. JAK SE SLEDOVÁNÍ ZMĚN ZAPNE

V sešitě, ve kterém chcete sledovat změny, klikněte na záložku **Revize**. Na kartě **Změny** klikněte na nástroj **Sledování změn** a v jeho rozbalené nabídce na příkaz **Zvýraznit změny**.

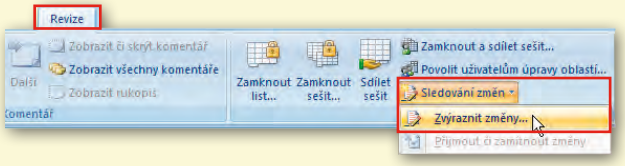

Zobrazí se dialogové okno **Zvýraznit změny** a v něm nejprve zatrhněte volbu **Sledovat změny během úprav** (toto zatržení zároveň povolí sdílení sešitu). V dalších polích můžete nastavit například to, **kdy** a **kdo** může se změnami pracovat, a také třeba jen vyznačit určitou oblast buněk, ve které se má se změnami pracovat.
Je třeba zatrhnout také políčko **Zvýraznit změny na obrazovce**. Po kliknutí na tlačítko **OK** uvidíte při každé změně barevně označenou buňku (standardně modrou). Při najetí myší nad tuto buňku se v žlutém políčku zobrazí popisek změny.

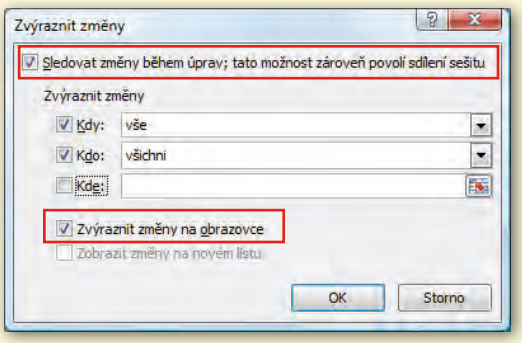

3. PŘIJMUTÍ NEBO ZAMÍTNUTÍ ZMĚN

Potřebujete-li projít jednotlivé změny v sešitě a některé z nich přijmout, nebo naopak zamítnout, pak na pásu karet **Revize** na kartě **Změny** klikněte opět na ikonu **Sledování změn**. V její nabídce však nyní zvolte položku **Přijmout či zamítnout změny**.

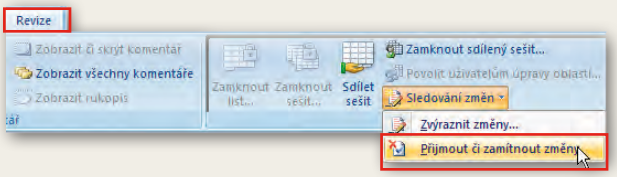

Zobrazí se dialogové okno a v něm zadejte to, od kterého data chcete sledovat změny, od kterých uživatelů nebo ve které oblasti. Můžete vybrat jen ty změny, které chcete kontrolovat k přijmutí či k zamítnutí.
Po kliknutí na tlačítko **OK** se vám již budou postupně v dialogovém okně ukazovat jednotlivé změny pro přijetí nebo zamítnutí.

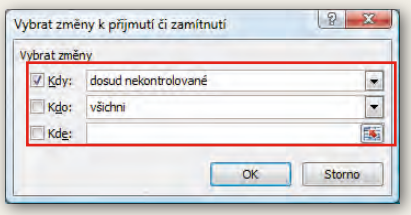

V dialogovém okně vždy uvidíte popis změny a dole najdete tlačítko **Přijmout** (pro přijetí změny) a tlačítko **Zamítnout** (pro zrušení dané změny a pro návrat k původní hodnotě).
Prostřednictvím tlačítek **Přijmout vše** nebo **Zamítnout vše** pak nemusíte postupně procházet jednotlivé změny, ale všechny změny můžete přijmout nebo zamítnout najednou. Přijaté nebo zamítnuté změny pak uvidíte na listu **Historie**, pokud si později necháte vše vypsat.

4. JAK SE VYTVOŘÍ LIST HISTORIE

Jestliže na pásu karet **Revize** kliknete na kartě **Změny** na nástroj **Sledování změn** a vyberete zde příkaz **Zvýraznit změny**, zobrazí se již známé dialogové okno.

Po již známém nastavení si ještě všimněte volby s názvem **Zobrazit změny na novém listu**. Tuto volbu zatrhněte a klikněte na tlačítko **OK**. Vygeneruje se nový list s názvem **Historie** a na něm uvidíte přehledný seznam všech změn. Po uložení sešitu se list automaticky sám odstraní.

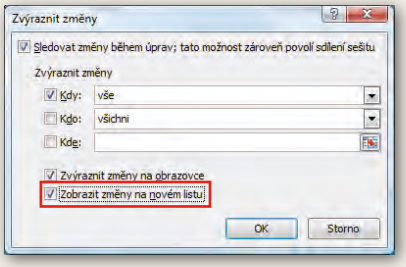

6. JAK LZE POROVNAT DVA SEŠITY

V textovém editoru existuje funkce **Porovnat**, která umožňuje porovnávat dva soubory. V MS Excelu není tato funkce sice tak dobře propracovaná, ale program umožňuje alespoň synchronně porovnávat jednotlivé řádky v rámci dvou sešitů.

Nejprve otevřete oba soubory, které chcete porovnávat. Pak přejděte na pás karet **Zobrazení** a zde na kartě **Okno** klikněte na nástroj **Zobrazit vedle sebe**. Zároveň si pohlídejte, aby byla zapnutá i ikona **Synchronní posuv**. Pokud se soubory zobrazí pod sebou, a ne vedle sebe, klikněte na nástroj **Uspořádat vše**. Tím se zobrazí okno, ve kterém můžete zapnout volbu **Vedle sebe**.

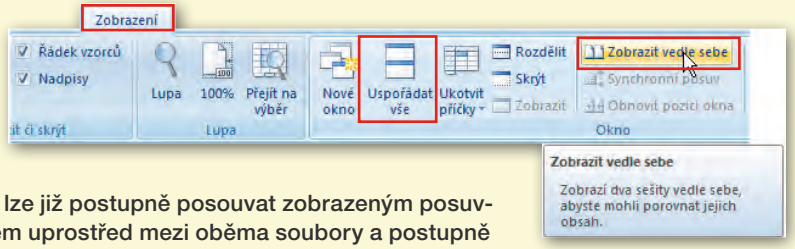

Pak lze již postupně posouvat zobrazeným posuvníkem uprostřed mezi oběma soubory a postupně kontrolovat jednotlivé řádky na daném listu.

Je to samozřejmě pracné porovnávání, ale přesto vám to umožní dvě tabulky vůbec srovnat, zvláště když jste poslali například jeden soubor k opravě a nyní ho chcete zkontrolovat s originálem.

Jestliže chcete porovnání zase vypnout, stačí kliknout na ikonu **Zobrazit vedle sebe** – tím přestane být ikona prosvícená a celé zobrazení se vypne.

Marie Franců, francu@atlas.cz

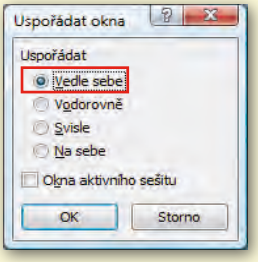

5. JAK ZRUŠIT SLEDOVÁNÍ ZMĚN

Pokud již nechcete sledovat změny, opět přejděte na záložku **Revize** a na kartě **Změny** klikněte na ikonu **Sledování změn**. V její nabídce pak klikněte na příkaz **Zvýraznit změny**. Otevře se dialogové okno **Zvýraznit změny** a v něm zrušte zatržení v poli **Sledovat změny během úprav**. Svoji volbu potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**, a MS Excel přestane změny při úpravách daného souboru sledovat.

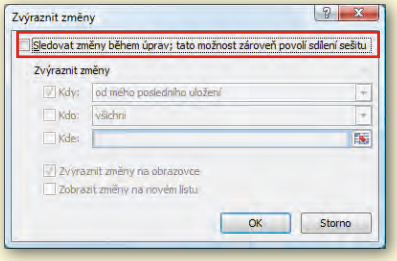

INFO

• NESLEDOVANÉ ZMĚNY

Přestože máte sledování v MS Excelu zapnuté, můžete brzy zjistit, že některé změny nejsou takto zaznamenány nebo zvýrazněny. Některé z nich i přesto mohou být zaznamenány na listu Historie. Jedná se o:

- **změnu názvů listů,**
- **vložené nebo odstraněné listy,**
- **formátování buňky,**
- **skrytí nebo zobrazení řádků a sloupců,**
- **neuložené buňky.**

Existují i takové funkce MS Excelu, které nemůžete při zapnutém sledování použít. Například se jedná o slučování a rozdělování sloučených buněk, o změny podmíněných formátů a o některé další funkce.

INZERCE

Foto: Fotolia

HD video na PC: Co je potřeba

Obraz ve vysokém rozlišení (HD) přináší vyšší kvalitu a propracovanější detaily. Například filmy ve vysokém rozlišení nejsou žádnou novinkou. Lze je koupit na nosičích Blu-ray nebo je stáhnout z internetu. S HD obrazem vážně koketují i servery pro sdílení videa (včetně YouTube) a v této vysoké obrazové kvalitě se objevují i různé internetové přenosy.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- jaký monitor je potřeba k zobrazení HD videa
- o problémech a výhodách velkých monitorů
- jak výkonný počítač potřebujete
- kde lze získat HD video
- jaký software potřebujete k zobrazení HD videa

Pro smysluplné využití videa ve vysokém rozlišení je samozřejmě nutný odpovídající monitor (televizor) s dostatečně velkou úhlopříčkou, jehož rozlišení je dostačující pro video ve vysokém rozlišení. To znamená, že by měl pracovat v rozlišení 1 920 × 1 080 bodů (tj. Full HD – plné vysoké rozlišení) nebo v takovém rozlišení, do něhož se obraz v HD kvalitě vejde nezmenšený. Například tedy LCD monitor s rozlišením 1 920 × 1 200 bodů je rovněž vyhovující. Naopak třeba LCD monitor s rozlišením 1 600 × 900 bodů už ale nedostačuje.

Úhlopříčka monitorů s odpovídajícím rozlišením začíná na 22" (22 palců je cca 56 cm; 1 palec je totiž 2,54 cm). Pořízení takového monitoru dnes není příliš velkou ranou pro domácí rozpočet. Cena 22" LCD displeje s již velmi dobrými vlastnostmi se pohybuje okolo 5 000 Kč. Kromě rozlišení je důležitá také doba odezvy (měla by být pět milisekund nebo méně) a podporované zorné úhly (alespoň 160 stupňů při horizontálním i vertikálním pohledu). Při sledování filmu na počítači totiž určitě nebudete sedět zpříma jako při práci, takže abyste nemuseli neustále natáčet monitor, jsou podporované zorné úhly opravdu důležité.

VELKÉ MONITORY MOHOU BÝT KOMPLIKACÍ

Čím větší monitor si pořídíte, tím více se proměňuje tradiční práce na počítači. Pro filmy je velký monitor výhodou, ale při běžné práci přináší komplikace a některé uživatelské návyky je třeba změnit. Při práci na monitoru do 19" je obvyklé, že si uživatel aktuální okno maximalizuje, aby jej ostatní okna a dění na monitoru nerozptylovaly. Jenže u větších monitorů je s maximalizací už problém.

Maximalizované okno webového prohlížeče nebo textového editoru se nachází na tak velké ploše, že už nestačí jen pohyb očí, ale je nutný i pohyb celou hlavou nebo i celým trupem. Z toho pak rychle bolí záda nebo krk. Sednout si dále od monitoru příliš nepomáhá, protože rozlišení je natolik detailní, že z větší dálky už není dost dobře vidět na drobný text. To lze kompenzovat různými nástroji pro zoomování (zvětšování a zmenšování obrazu), které jsou běžné v textových editorech i webových prohlížečích.

Po přechodu na monitor s větší úhlopříčkou je třeba si přivyknout na práci s více otevřenými okny, protože maximalizace se v řadě případů stává nepoužitelnou. Časem pak ale objevíte, že větší pracovní plocha na velkém LCD monitoru má i své výhody. Můžete najednou pracovat s více okny, aniž by bylo nutné mezi nimi přepínat. Bez problémů lze v jednom okně sledovat televizi a zároveň se v jiném věnovat nějaké méně důležité činnosti, která nevyžaduje stoprocentní soustředění.

> „Na velkém monitoru lze bez problémů v jednom okně sledovat televizi a zároveň se v jiném věnovat nějaké méně důležité činnosti.“

K přehrávání HD videa je nutné mít především monitor (televizor) s tzv. Full HD rozlišením. Bývají označeny podobným logem (pozor, neplést si s nedostačujícími tzv. „HD ready“ zařízeními!).

JE VÁŠ POČÍTAČ DOSTATEČNĚ VÝKONNÝ?

Pro video ve vysokém rozlišení je třeba odpovídající výkon, který zajistí jeho plynulé přehrávání. V počítači by tedy neměl chybět moderní dvoujádrový nebo čtyřjádrový procesor. Operační paměť je nutná minimálně o kapacitě 512 MB. Vhodnější kapacita je však 1 GB a více. Potřebná je také dostatečně výkonná grafická karta, v tomto případě NVidia GeForce 7600 nebo ATI Radeon X1600 a jejich

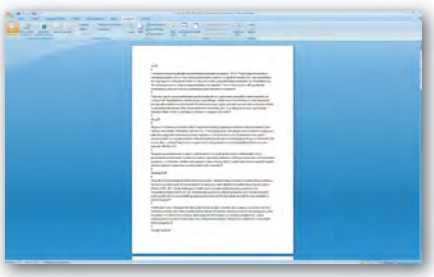

Na monitoru s vysokým rozlišením je nutno změnit své pracovní návyky – například textové editory nelze dost dobře maximalizovat.

nástupnické modely. Na grafické kartě nesmí chybět (digitální) DVI výstup pro monitor. Vhod může přijít také HDMI výstup pro připojení televizoru, nebo alespoň druhý DVI výstup, přes který lze také připojit televizor s HDMI vstupem. Klasický výstup TV out pro HD video nestačí. K otestování svého počítače můžete použít utilitu BD Advisor (*http://odkaz.ppk.cz/BDAdvisor*).

VÝBAVA PRO ZÍSKÁNÍ HD VIDEA

Pokud si odmyslíme vlastní tvorbu (třeba domácí video), lze HD video

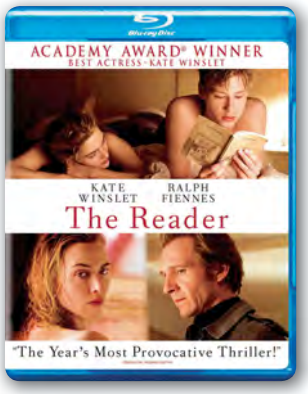

Jedním ze zdrojů HD videa jsou disky Blu-ray.

získat víceméně jen ze tří zdrojů: internetu, média Blu-ray a televizního vysílání. Z internetu dnes můžete pro osobní potřebu zdarma a legálně stáhnout celou řadu filmů a seriálů ve vysokém rozlišení (nesmíte je však dále šířit!). Pro jejich stažení je ale nutné dostatečně rychlé připojení nezatížené nějakým datovým limitem. Škrtnout tedy musíme připojení prostřednictvím mobilních sítí. Doporučit naopak lze připojení přes kabelovou televizi nebo prostřednictvím ADSL.

Pro stažení videa ve vysokém rozlišení není stanovena žádná konkrétní přenosová rychlost. Platí však, že čím pomalejší připojení máte, tím déle trvá stažení filmu. Rychlejší připojení je tedy vždy výhodou. My doporučujeme alespoň 4 Mb/s. S videem v HD kvalitě se lze na internetu setkat i v rámci různých přímých přenosů a serverů pro sdílení videa včetně populárního YouTube. V těchto případech se jako minimum udává 1 Mb/s, ale praktické zkušenosti ukazují, že rozumným minimem jsou spíše námi doporučované 4 Mb/s.

Dalším zdrojem videa mohou být média Blu-ray (BD), na kterých dnes už běžně vychází filmové novinky. Nejlevnější modely mechanik Blu-ray pro PC je možné pořídit i za cenu pod 2 000 Kč. Lze zvolit interní nebo externí provedení. Interní mechanika se instaluje do 5,25" šachty (stejně jako mechaniky CD/DVD) a připojuje se přes rozhraní SATA. Externí mechanika se připojuje přes USB (2.0) a její instalaci zvládne i řadový uživatel.

Pro přehrávání filmů není nutné kupovat dražší mechaniku s podporou pro zápis na nosiče Blu-ray (BD-RE), postačí mechanika schopná tato média číst (BD-ROM). Všechny

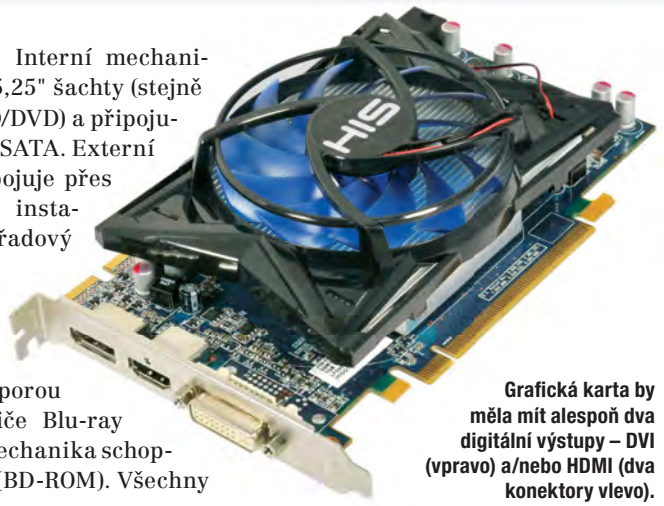

Grafická karta by měla mít alespoň dva digitální výstupy – DVI (vpravo) a/nebo HDMI (dva konektory vlevo).

> „S videem v HD kvalitě se lze na internetu setkat i v rámci různých přímých přenosů a serverů pro sdílení videa.“

mechaniky Blu-ray jsou každopádně kompatibilní s CD/DVD. Ty nejlevnější z nich umí CD/DVD pouze číst, ovšem větší zájem je logicky o mechaniky, které poslouží zároveň i jako klasická vypalovačka CD/DVD. Cenový rozdíl dělá maximálně několik stokorun, takže doporučujeme nešetřit.

Poslední z výše zmíněné trojice potenciálních zdrojů HD videa je digitální televizní vysílání, tedy HDTV. Pozemní digitální vysílání v HD kvalitě je u nás zatím v plenkách. Momentálně se

S HD koketují už i servery pro sdílení videa, populární YouTube nevyjímaje.

s ním experimentuje ve čtvrtém multiplexu, kde je ve vysokém rozlišení k dispozici první kanál České televize a televize Nova. Čtvrtý multiplex je však možné naladit jen v Praze, Brně a Ostravě a nad jeho dalším osudem se vznáší velký otazník. Pokud jste v oblasti jeho pokrytí, můžete si k počítači přikoupit TV tuner s podporou pro DVB-T a pro HDTV a pro kódování MPEG-4 (na to pozor, čtvrtý multiplex nepoužívá MPEG-2).

Nejjednodušší na instalaci je nějaký z externích modelů pro USB rozhraní, který bez problémů připojíte i k notebooku. Doporučujeme koupit takový TV tuner, který využijete opravdu maximálně. Ideální je proto nějaké univerzální řešení, které si poradí s DVB-T při MPEG-2 i MPEG-4, eventuálně i s analogovým televizním vysíláním a příjmem FM rádií. Multimediální možnosti vašeho počítače se s takovým zařízením výrazně zvyšují a kromě příjmu experimentálně šířených HD kanálů si budete moci naladit i řádné digitální vysílaní, eventuálně v nepokrytých oblastech alespoň to analogové.

POTŘEBNÁ SOFTWAROVÁ VÝBAVA

Kromě odpovídající hardwarové výbavy je nutná také výbava softwarová. Doporučujeme Windows XP a vyšší, protože pro předchozí verze už obtížně získáte další potřebný software. Pokud si budete chtít přehrávat video v HD stažené z internetu, postačí bezplatný balíček kodeků CCCP (ke stažení z *http://www.cccp-project.net*) v kombinaci s přehrávačem Media Player Classic Home Cinema (*http://mpc-hc.sourceforge.net*). Náročnější uživatelé by ale měli sáhnout po přehrávači BS Player v placené edici Pro (*http://www.bsplayer.org*).

Jestliže se hodláte pustit do sledování filmů na nosičích Blu-ray, doporučit můžeme jeden z dvojice placených přehrávačů: PowerDVD (*http://www.cyberlink.com/powerdvd*) nebo WinDVD (*http://www.corel.com/windvd*).

Pro sledování HD videa ze serverů určených pro jeho sdílení nebo pro sledování různých přímých přenosů v HD kvalitě budete potřebovat nejnovější verzi plug-inů Adobe Flash (*http://www.adobe.com/products/flashplayer/*) a Microsoft Silverlight (*http://www.microsoft.com/silverlight*) pro webový prohlížeč.

Jiří Macich ml., jiri@macich.net

Souborové systémy v praxi

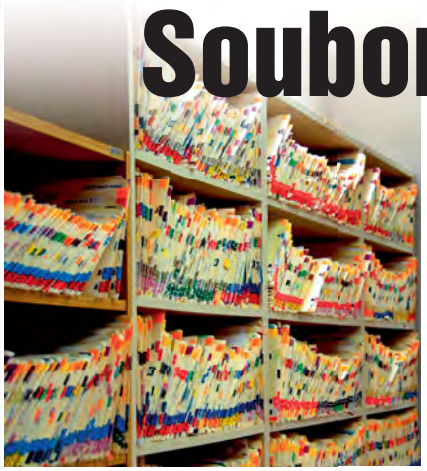

Foto: Fotolia

Souborový systém určuje způsob organizace dat uložených na paměťových médiích, jako jsou pevné disky, různé flash disky a paměťové karty. Udává řád datům uloženým na těchto médiích ve formě souborů a složek. Určuje pravidla pro práci s daty. Existují však různé souborové systémy a s nimi i rozdílná pravidla, která je dobré znát.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- co je to souborový systém
- proč existují různé souborové systémy
- o nejběžnějších souborových systémech a jejich vlastnostech
- o omezeních jednotlivých souborových systémů

Proč neexistuje jeden univerzální souborový systém? Je to dáno tím, že paměťová zařízení se stejně jako osobní počítače neustále vyvíjejí a v průběhu let musely na vývoj zareagovat i souborové systémy. Pro různé účely se pak z technických příčin hodí různé souborové systémy, takže rozdílnost souborových systémů rozhodně nelze chápat jako nevýhodu. Faktem také je, že různé souborové systémy (ne všechny) jsou chráněny patenty, takže s nimi nemohou tvůrci hardwaru a softwaru volně nakládat a musí si u držitele patentu vyjednat licenci na užití patentu a zaplatit za ni.

Dnes se lze běžně setkat se souborovými systémy jménem FAT16, FAT32 a NTFS. Souborový systém je možné zvolit při formátování média, respektive diskového oddílu, který se na něm nachází (problematice oddílů jsme se věnovali v PPK 19/2009, viz webový archiv na ppk.cz). Existují samozřejmě i další souborové systémy – starší i novější. Pro jejich malé rozšíření se však jimi tentokrát zabývat nebudeme.

NTFS

NTFS se dnes běžně používá pro pevné disky v osobních počítačích s operačním systémem Windows 2000 a vyšším (až po nejnovější Windows 7). U médií s kapacitou nad 400 MB je výrazně rychlejší než FAT16/FAT32 a navíc podporuje pokročilé funkce, jako je komprese a šifrování souborů, tzv. žurnálování předcházející chybám v zápisu dat při pádu systému a přidělování diskových kvót. Díky diskovým kvótám je možné na sdílených počítačích nastavit kapacitu disku, která je vyhrazena pro konkrétní uživatele.

FAT16/FAT32

Souborové systémy rodiny FAT jsou výrazně starší (původní verze je stará už třicet let) a existují v různých verzích, které průběžně odstraňovaly problémy a omezení, na něž se během let naráželo. FAT se však dodnes používá. Kromě pevných disků ve starších počítačích s Windows 95/98/Me a klasických disket aktuálně hraje prim u spotřební elektroniky. Digitální fotoaparáty a digitální videokamery pracují s paměťovými kartami využívajícími FAT. Trendem jsou dnes různé přehrávače, rekordéry, set-top boxy či televizory s USB portem pro připojení externího pevného disku nebo flash disku, z něhož lze přehrávat filmy nebo hudbu. I zde je obvykle vyžadován souborový systém FAT (spotřební elektronika si nerozumí s NTFS).

Tento systém souborů je dnes nejčastěji využíván ve verzi FAT16 a ve verzi FAT32. Z uživatelského hlediska jsou mezi nimi dva zásadní rozdíly: U FAT16 jeden soubor nesmí být větší než 2 GB a podporována je celková velikost diskového oddílu do 4 GB (pod Windows 95/98/Me jen do 2 GB). Větší kapacitu nelze v rámci jednoho oddílu využít. To novější FAT32 má své stropy nastavené výše. Jeden soubor může mít až 4 GB a teoretická velikost diskového oddílu může být až 2 TB. To je ovšem teorie. V praxi Windows nedovolí naformátovat ve FAT32 větší diskový oddíl než 32 GB.

Toto omezení lze obejít použitím různých formátovacích utilit typu HP USB Disk Storage Format Tool (viz přiložené DVD). Ovšem ani pak není vyhráno, protože s většími diskovými oddíly může mít problém i spotřební elektronika. Je samozřejmě možné vytvořit na jednom disku více diskových oddílů s kapacitou 32 GB a vejít se tak do limitu, jenže spotřební elektronika si s více oddíly na jednom disku obvykle neporadí (na rozdíl od osobních počítačů).

EXFAT

Společnost Microsoft proto vytvořila souborový systém ExFAT, který má být technicky vhodný pro různé typy pamětí flash (flash disky, paměťové karty) a zároveň odbourávat stávající omezení FAT16/FAT32. Maximální doporučená velikost oddílu je luxusních 512 TB a zmizel limit 4 GB na jeden soubor. Spotřební elektronika si s ExFAT zatím bohužel nerozumí. Neslavná je i jeho podpora ze strany operačních systémů. Podporují jej pouze Windows Vista SP1 a vyšší. Uživatelé Windows XP si musí nainstalovat aktualizaci (lze ji stáhnout z *http://support.microsoft.com/kb/955704/cs*).

> „Spotřební elektronika vyžaduje média v systému FAT, s NTFS si nerozumí.“

Jiří Macich ml., jiri@macich.net

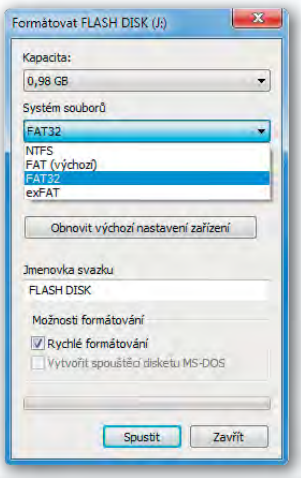

Windows 7 si rozumí se všemi běžnými souborovými systémy, u starších Windows to už tak růžové není.

Inzerce

„Netiketa“ aneb jak se chovat na internetu

Internet má dnes podle odhadů analytiků necelé dvě miliardy uživatelů. Drtivá většina z nich se už někdy setkala s některým z obvyklých internetových nešvarů, jako jsou nevyžádané reklamní e-maily, podvodné webové stránky, stránky sloužící k distribuci záškodnických programů atd. Neméně palčivým problémem je však chování samotných uživatelů internetu.

Foto: Fotolia

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- co je to netiketa
- k čemu je netiketa dobrá
- o nejdůležitějších pravidlech netikety

Lidé se zkrátka mnohdy nechovají na internetu slušně. Diskuse k článkům na českých zpravodajských serverech jsou toho dobrým příkladem. Nedá příliš práce narazit na vulgarismy, urážky, rasismus nebo netoleranci. Provozovatelům zpravodajských serverů už došla trpělivost. Některé servery tak vpouští do diskusí jen uži-

Největší „žumpou“ internetu jsou diskuse na zpravodajských serverech. Některé z těchto serverů tento problém již začaly řešit, například Novinky.cz donutily uživatele vystoupit z (iluze) anonymity.

vatele, kteří se zaregistrovali a uvedením svého skutečného jména a adresy vystoupili z anonymity (nebo se spíše zbavili iluze anonymity, protože při troše dobré vůle se dá na internetu vypátrat každý koncový uživatel). Existují i zlozvyky, které nejdou za hranici platných právních předpisů, a přesto dovedou ostatní uživatele oprávněně naštvat. Právě na ně se zaměříme.

V běžném životě je v civilizované společnosti normální dodržovat určité zvyklosti a konvence, které nejsou dané legislativou, ale které byly přijaty za společenský standard. Řeč je samozřejmě o etiketě. Ta existuje i v internetové verzi. Říká se jí netiketa, což je odvozeno z anglického net (síť; častá zkratka pro internet) a ze

> „Při pokládání dotazu nebo popisu problému buďte přesní.“

slova etiketa. Poprvé se o ní začalo hovořit v první polovině 90. let minulého století, tedy dlouho před masovým rozšířením internetu. I dnes je však netiketa stále aktuální (možná že je ještě aktuálnější než v dobách prvních pokusů o její vytvoření).

CHOVÁNÍ V INTERNETOVÝCH DISKUSÍCH A FÓRECH

Základní pravidla netikety si můžeme demonstrovat na vystupování v internetových diskusích a různých fórech. V první řadě si je třeba uvědomit, že i ostatní účastníci diskuse jsou také lidé mající své city, na které je vhodné

Pravidla příspěvků do diskusí, blogů a podobně se vyplatí přečíst. Někdy se kromě strohých zákazů dozvíte i užitečné informace a tipy.

brát ohled. V neosobním prostředí internetu se na to bohužel trestuhodně zapomíná. V elektronické komunikaci dodržujte stejná pravidla a zásady, které platí i pro běžný život. Nezahazujte po usednutí za klávesnici své zábrany a slušnost. Na druhé straně „drátu“ totiž také sedí lidé.

Přispívejte do diskusí věcně, neodbočujte od tématu. U článku o státním rozpočtu se tedy opravdu nediskutuje o hokeji. Své příspěvky pište pokud možno spisovně a gramaticky správně. Používejte diakritiku a interpunkci. Pokud se někdo dopustí nějaké té hrubky, velkoryse to přejděte a neomlaťte mu to vzápětí o hlavu. Nebuďte zbytečně útoční a agresivní, ale na druhou stranu ani urážliví. Když už se v nějaké diskusi dostanete do pře, používejte v ní jen faktické argumenty. Nepoužívejte osobní invektivy, nesouvisející s předmětem sporu. Pokud se k nim uchýlí protistrana, obvykle je nejlepší nereagovat a diskusi ukončit. Jakékoliv pokračování bývá jen ztrátou času.

Pokud se hodláte stát účastníkem nějakého diskusního fóra, seznamte se nejdříve s jeho pravidly. Správci fóra je obvykle umisťují na nějaké viditelné místo, nezřídka je nutno tato pravidla potvrdit při registraci. Jakmile se seznámíte s pravidly, projděte si i tematické členění fóra. Fóra mají svou pevně danou strukturu, která usnadňuje orientaci. Například fórum pro chovatele může mít oddělenou část pro chovatele psů a oddělenou část pro chovatele koček. Dotaz o vhodné stravě pro vaše nové štěně tedy logicky

nepatří do části fóra určené pro chovatele koček.

Pokud se hodláte ve fóru na něco zeptat jeho ostatních uživatelů, projděte si nejdříve již existující diskuse v rámci fóra. V moderních diskusních fórech je umožněno vyhledávat v existujících příspěvcích. Váš dotaz totiž už mohl položit i jiný uživatel a někdo jiný zase naopak přidal odpověď. Hledáním si tedy můžete ušetřit i námahu s pokládáním dotazu. Na opakované dotazy navíc obvykle ostatní uživatele fóra nereagují vůbec, nebo reagují podrážděně. Správci fóra opakované dotazy často i mažou a jejich autorům ti přísnější třeba i zablokují další přístup.

Při pokládání dotazu nebo popisu problému buďte přesní. Pokuste se poskytnout všechny relevantní informace, ale nepište žádné slohové práce. Do čtení dlouhých elaborátů se pochopitelně nemusí každému chtít.

> „Do běžné e-mailové zprávy nepatří žádné animace, obrázky určené na pozadí ani podobné grafické prvky.“

Když už řešíte v diskusním fóru nějaký problém, nezapomínejte na to, že pomoc ostatních je pouze jejich dobrou vůlí, nikoliv povinností (výjimku samozřejmě představují fóra placené technické podpory a podobné služby zákazníkům). Poděkování ochotným uživatelům je tedy vždy namístě.

PRÁCE S ELEKTRONICKOU POŠTOU

Pro e-mailovou zprávu platí podobná pravidla jako pro klasický dopis. Začněte ji tedy oslovením adresáta. Nezapomeňte se podepsat, přestože příjemce obvykle odečte vaše jméno již z vaší e-mailové adresy. K podpisu je ve většině případů zbytečné doplňovat věk nebo bydliště, tedy pokud tyto údaje nějak přímo nesouvisí s předchozím obsahem zprávy. Dále platí podobná pravidla, která jsme již zmínili u příspěvků do diskusních fór: Pište pokud možno spisovně, vyjadřujte se jasně a stručně.

Smajlíky můžete použít. Skutečně platí, že jeden smajlík může dramaticky proměnit vyznění celého e-mailu. Buďte však v používání smajlíků střídmí. E-mailové programy dnes uživatelům dovolují vyřádit se při volbě fontu písma a jeho barvy, obrázků určených na pozadí a podobně. Jde o tzv. HTML e-maily. Zde ovšem platí, že méně je více. Držte se starého dobrého černého písma na bílém pozadí. Výjimkou však mohou být třeba různé pozvánky na oslavy, ale i ty by měly být samozřejmě dobře čitelné.

Do běžné e-mailové zprávy nepatří žádné animace, obrázky určené na pozadí ani podobné grafické prvky zbytečně zvětšující datový objem zprávy. Je možné, že jejich přítomnost donutí antispamový filtr k zásahu – pro přemíru grafiky pak bude váš e-mail vytipován jako nevyžádaná reklama. V HTML e-mailech je možné pro smysluplnější využití použít formátování textu – například tučné zvýraznění důležitých pasáží.

Za opravdu neslušné se považuje zasílání e-mailů s velkou přílohou, aniž byste k tomu měli od adresáta předem souhlas. E-mailem (v závislosti na poskytovateli schránky) pošlete maximálně 20 MB dat, ale i 2MB příloha může adresátovi způsobit problémy. Může se to jevit jako hodně málo, ale v případě e-mailů je nutné uvažovat v trochu jiných měřítcích než třeba při přenášení dat na USB flash disku. E-mail není technicky navržen pro výměnu souborů a rozměrnější přílohy se mohou adresátovi nepříjemně dlouho stahovat do jeho počítače, zejména pokud má pomalejší připojení.

Dalším nešvarem řady uživatelů elektronické pošty je hromadné rozesílání všeho, co jim přijde pod ruku. Jde o různé vtipné obrázky, odkazy na zajímavá videa nebo staré anekdoty. Neupíráme jim, že skutečně mohou adresáty pobavit. Je však nevhodné takové přílohy plošně rozesílat všem uživatelům, které máte v adresáři. Pokud se o nějaký takový e-mail už chcete podělit, pošlete jej pouze uživatelům, kteří s tím dříve souhlasili. Totéž platí o různých řetězových e-mailech ve stylu „Pokud toto neodešlete deseti uživatelům do jedné hodiny, stane se něco hrozného“. V těchto případech si však dovolujeme apelovat na zdravý rozum, podobné zprávy jen zbytečně zatěžují internetovou infrastrukturu.

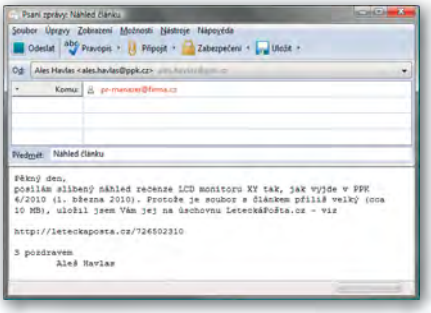

Pro e-mailové zprávy platí podobná pravidla jako pro klasické dopisy. A stejně jako pošta nedovolí do obálky zalepit cihlu, ani v rámci e-mailové zprávy byste neměli posílat příliš velké přílohy.

Samostatnou kapitolu představuje tzv. hoax. Jde o lživé zprávy, které na první pohled vypadají důvěryhodně a jejichž zpravidla alarmující charakter často nutí je dále šířit. Původní autoři se pak dobře baví, když mohou sledovat lavinové šíření svého výplodu (někdy i v seriózních médiích). Tento fenomén tu byl ještě dávno před e-mailem. Jsou to takové moderní pověsti, takzvané městské mýty. Každý kout světa má své. Starší čtenáři si jistě vzpomenou na hororové příběhy o černé sanitce. E-mail dal podobným příběhům nové možnosti šíření a vznikl hoax. Doporučujeme se zamyslet, než každé příchozí naléhavě se tvářící sdělení přepošlete svým přátelům. Dobrým rádcem může být český web Hoax.cz (http://www.hoax.cz) s průběžně aktualizovanou databází zachycených zpráv, které jsou nesmyslné/lživé.

Jiří Macich ml.,
jiri@macich.net

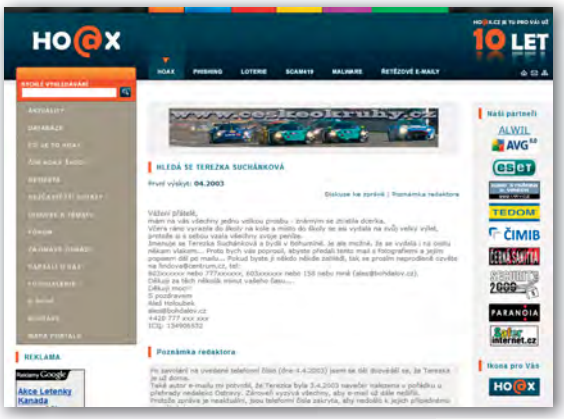

Nevíte, zda ta či ona výzva není falešná? Ověřte si to na serveru www.hoax.cz.

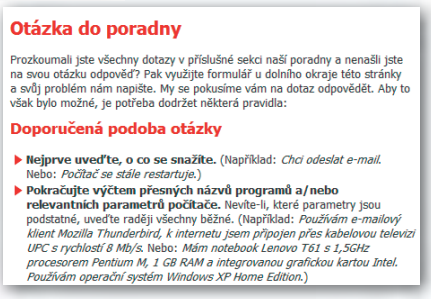

Otázka do poradny

Prozkoumali jste všechny dotazy v příslušné sekci naší poradny a nenašli jste na svou otázku odpověď? Pak využijte formulář u dolního okraje této stránky a svůj problém nám napište. My se pokusíme vám na dotaz odpovědět. Aby to však bylo možné, je potřeba dodržet některá pravidla:

Doporučená podoba otázky

- **Nejprve uveďte, o co se snažíte.** (Například: *Chci odeslat e-mail.* Nebo: *Počítač se stále restartuje.*)
- **Pokračujte výčtem přesných názvů programů a/nebo relevantních parametrů počítače.** Nevíte-li, které parametry jsou podstatné, uveďte raději všechny běžné. (Například: *Používám e-mailový klient Mozilla Thunderbird, k internetu jsem připojen přes kabelovou televizi UPC s rychlostí 8 Mb/s.* Nebo: *Mám notebook Lenovo T61 s 1,5GHz procesorem Pentium M, 1 GB RAM a integrovanou grafickou kartou Intel. Používám operační systém Windows XP Home Edition.*)

Jak by měl vypadat správně položený dotaz k problému s počítačem, to se dozvíte i na webu PPK – viz http://odkaz.ppk.cz/otazka.

Novinky v populárních webových prohlížečích

Na poli webových prohlížečů se pořád něco děje. Důkazem buďtež novinky posledních týdnů: MOZILLA FIREFOX 3.6 a GOOGLE CHROME 4. Po nějaké době testování konečně vyšly jejich finální verze. Seznam nových funkcí není dlouhý, ale i tak stojí za pozornost.

FIREFOX 3.6 POSILUJE VÝKON I BEZPEČNOST

Firefox 3.6 dokáže opět o něco rychleji pracovat s moderními dynamickými stránkami a webovými aplikacemi, jako je například Gmail nebo Facebook. O něco rychleji by měl Firefox i startovat, ale zázraky nečekejte. Firefox 3.6 také přichází s defragmentací dat z uživatelského profilu. Právě tato data se občas stávají závažím na krku prohlížeče, což lze do značné míry eliminovat právě defragmentací zmiňovaných dat, kterou nyní Firefox 3.6 provádí zcela automaticky.

Z bezpečnostního hlediska stojí za pozornost kontrola aktuálnosti nainstalovaných doplňků a upozornění na zastaralé verze. Firefox doposud uměl na internetu hledat a nabízet vlastní aktualizace a prostřednictvím vestavěného správce doplňků aktualizace nainstalovaných rozšíření. Neuměl to však u plug-inů

FIREFOX 3.6
cena: zdarma
jazyk: čeština
více info: www.getfirefox.com

INZERCE

(tzv. zásuvných modulů), jako je třeba doplněk Flash, nutný pro přehrávání videí na YouTube. Právě prostřednictvím zastaralých verzí těchto plug-inů se však mohou dostávat do počítače záškodnické programy – stačí navštívit nějakou rizikovou webovou stránku.

Další novinkou je podpora tzv. lehkých motivů vzhledu – Personas. Změnit podobu uživatelského rozhraní Firefoxu lze už od jeho raných verzí. Stávající systém motivů vzhledu však nemusí vyhovovat každému, a tak přicházejí lehké motivy Personas. Jejich výhodou je, že nemění polohu ani chování ovládacích prvků prohlížeče a nemohou způsobit problémy s kompatibilitou s některým z rozšíření. Dochází jen ke změně pozadí v záhlaví okna prohlížeče a ve stavovém řádku. Na webu GetPersonas.com je aktuálně k dispozici již přes 50 000 těchto lehkých motivů vzhledu.

GOOGLE CHROME 4 PODPORUJE ROZŠÍŘENÍ

Google Chrome 4 konečně přináší podporu pro rozšíření. Připomeňme si, že tzv. rozšíření (anglicky extensions) jsou doplňky přidávající do prohlížeče různé další funkce. Rozšíření pro Google Chrome jsou aktuálně k dispozici už tisíce. Vybírat si můžete zdarma na webové adrese *http://chrome.google.com/extensions*. Nechybí mezi nimi ani různé populární nástroje pro blokování reklamy na webových stránkách.

GOOGLE CHROME 4.0
cena: zdarma
jazyk: čeština
více info: chrome.google.cz

Další významnou novinkou prohlížeče Google Chrome 4 je synchronizace záložek (oblíbených položek) prostřednictvím internetu. Pokud používáte Google Chrome na více počítačích, můžete na všech automaticky udržovat shodné záložky. Stránka uložená mezi záložkami například na notebooku se zobrazí i mezi záložkami na stolním počítači a podobně. Zatím však Google Chrome umí synchronizovat jen záložky. K záložkám lze po přihlášení získat přístup z libovolného počítače, a to prostřednictvím služby Google Docs (*http://docs.google.com*), kde se záložky objevují jako speciální složka. Dostanete se tak k nim i z počítače, na němž není prohlížeč Google

Chrome vůbec nainstalován (třeba v internetové kavárně nebo na počítači u přátel), ale také třeba i z mobilního telefonu s přístupem k internetu. Dobrou zprávou je, že i přes doplnění nových funkcí je Google Chrome 4 pořád velmi rychlým a obratným prohlížečem. Platí to jak o zpracování a vykreslení webových stránek samých, tak o celkové dynamičnosti prohlížeče. A očekává se, že v prohlížeči Google Chrome 4 bude výkon ještě dále posílen. Opět se to týká hlavně komplikovanějších dynamických webových služeb a aplikací, v nichž se hojně používá programovací jazyk JavaScript.

Jiří Macich ml., jiri@macich.net

INZERCE

KŘÍŽOVKA

▶ VYHRAJTE POČÍTAČOVOU HRU

VAŠE VÝHRA
Naše vydavatelství věnuje dvanácti výhercům jednu ze tří skvělých počítačových her.

Olympiáda v počítači

VANCOUVER 2010

Aktuální je oficiální počítačová hra vydaná k příležitosti konání olympijských her. Zazávodit si můžete ve třinácti disciplínách na svazích určených pro alpské lyžování, na skokanském můstku, na sáňkařské dráze a na rychlobruslařském oválu.

COMPANY OF HEROES: TALES OF VALOR

Válečná strategická hra vás přenese do bojů druhé světové války. Bojovat můžete v roli velitele spojenecké výsadkové jednotky i v roli velitele německého tanku.

TROPICO 3

V této budovatelské strategické hře se dostanete do čela malého ostrovního státu ve virtuálním Karibiku a vaším úkolem je budovat a řídit politický a ekonomický systém země, vydělávat peníze a hlavně se udržet u moci.

SOUTĚŽNÍ OTÁZKA

Kterým zvířatům jsou věnovány dokumentární filmy obsažené na elektronických přílohách PPK 4/10, 5/10 a 6/10?
a) kočkám, koním a psům, b) medvědům, žralokům a psům, c) psům, hadům a slonům, d) krokodýlům, psům a velrybám.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději do **22. března 2010** na korespondenčním lístku označeném heslem **Křížovka** na adresu Burda Praha, redakce PPK, Přemyslovská 2845/43, 130 00 Praha 3 nebo **e-mailem** na adresu *krizovka6@ppk.cz*. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v PPK č. 9/2010.

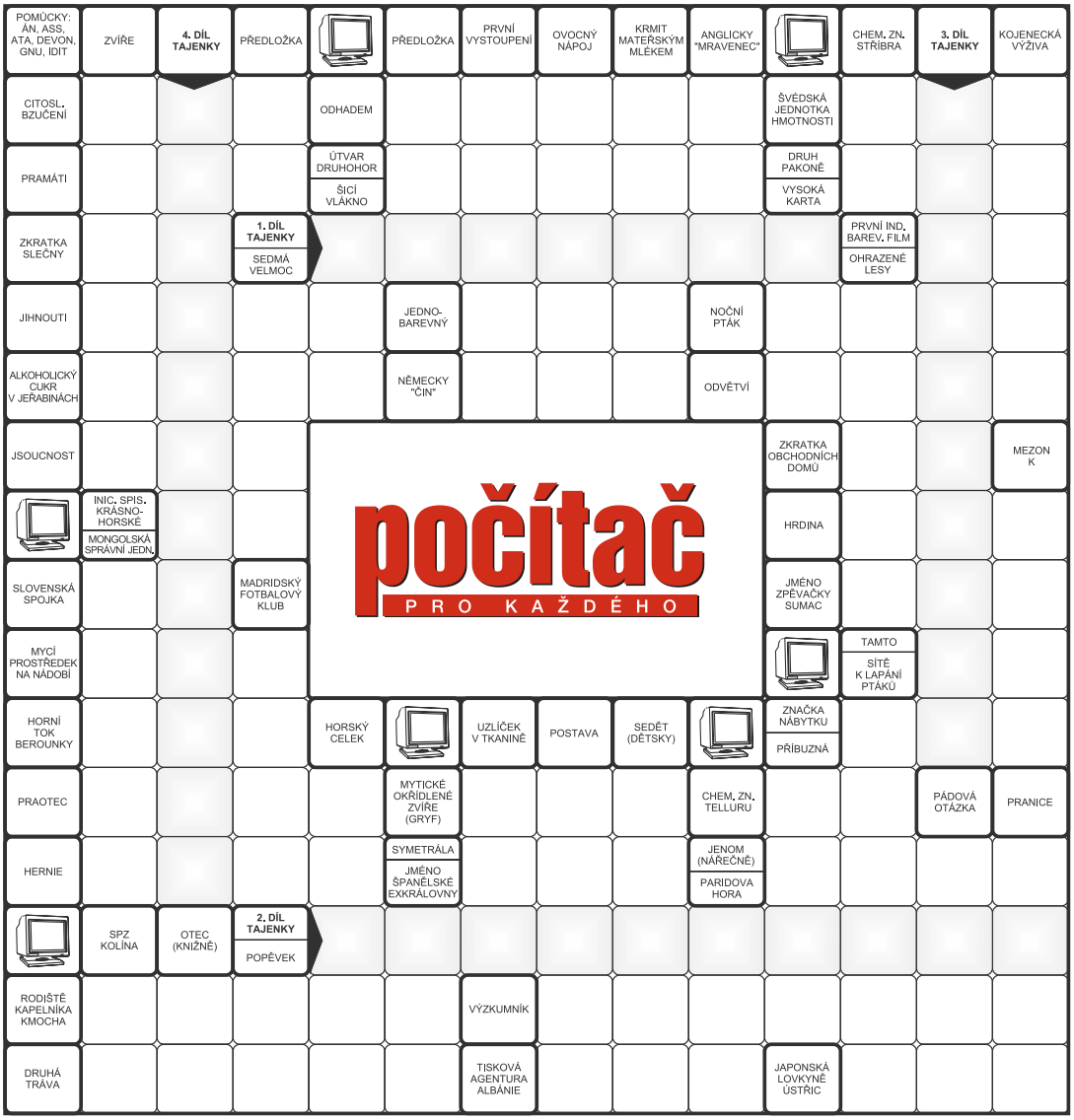

Tajenka křížovky z PPK 3/2010 zní: Jako jediné autorizované středisko u nás školí počítačová škola Gopas kurzy Apple.

Správná odpověď na soutěžní otázku: Počítačová škola Gopas má pobočky v Praze, v Brně a v Bratislavě (odpověď c).

Poukazy na školení od počítačové školy Gopas dostanou tito výherci:
H. Unzeitigová ze Šternberka, S. Hejl z Vraného nad Vltavou a J. Korpáš ze Stráže pod Ralskem.

Gratulujeme!

LISTÁRNA

dotazy zasílejte na e-mailovou adresu redakce@ppk.cz

Otázka čísla

Kde se dá zjistit, jaké mám možnosti internetového připojení v místě svého bydliště?

Za redakci odpovídal **ALEŠ HAVLAS**

Osobně bych začal tím, že bych se poptal přátel, známých a sousedů z té samé lokality. Tím se dozvíte nejen to, jací poskytovatelé v oblasti působí, ale také užitečné reference (o ochotě technické podpory, stabilitě internetového připojení, cenách aj.).

Samozřejmě lze také využít (paradoxně) internet – pokud jej zatím nemáte vůbec, pak například v knihovně, internetové kavárně apod. Ideální je do nějakého vyhledávače, například Googlu nebo Seznamu (*http://www.google.cz*, *http://www.seznam.cz*), zadat vyhledávací dotaz „(jméno obce) internet“ (například tedy „Zábřeh na Moravě internet“) a projít nalezené odkazy.

Pro některé typy připojení existují dokonce specializované portály, které různé nabídky schraňují a třídí. Například nabídky připojení ADSL naleznete na stránkách *http://www.dsl.cz*, za pozornost stojí třeba také portál *http://www.internetprovsechny.cz* a další stránky. Dostupnost konkrétního připojení v určité lokalitě lze ověřit zpravidla přímo na stránkách poskytovatele tohoto připojení.

? Používám 16GB flash disk na přenos pracovních souborů (dokumenty z Excelu, Wordu aj.). Několik měsíců fungovalo vše bez problémů, ale teď jsem připojil flash disk k notebooku a objevilo se okno, že před použitím disku je třeba jej zformátovat (zatím jsem tak pro jistotu neučinil).

V těchto situacích se mi již několikrát osvědčil program **PhotoRec**, který jsme popisovali v PPK 19/2009 (návod si můžete stáhnout na adrese *http://odkaz.ppk.cz/PhotoRec*). Nástroj je sice primárně určen k obnovování fotografií z podobně poškozených paměťových karet, ale můžete jej použít i pro obnovení libovolných jiných souborů, a to i z flash disků.

INZERCE

Existuje nějaký USB televizní tuner, který by měl všechno potřebné softwarové vybavení přímo v sobě, aby nebylo třeba do počítače nic instalovat? Mám špatné zkušenosti s tím, že ovládací programy zbytečně brzdí počítač a navíc neustále kdovíproč brouzdají po internetu.

Takový USB televizní tuner, který by nepotřeboval v počítači žádný software (a měl všechno v nějaké své vnitřní paměti), nejspíš neexistuje. Vždycky nějaké ovladače a nějaký uživatelský software musí v počítači být. Mělo by však být možné – buď už při instalaci, nebo pak v nastavení toho ovládacího programu – zakázat automatické zjišťování nových verzí a jejich instalaci realizovanou prostřednictvím internetu.

Ivan Heisler

Existuje nějaký program, který by stahoval třeba filmy, i když je počítač vypnutý?

Takový program samozřejmě neexistuje. Aby počítač něco stahoval, musí být spuštěný. (Podobně jako nelze luxovat vypnutým vysavačem. Počítač neberte jako nějaké „kouzelné zařízení“, je to jen elektrický spotřebič, třebaže složitější.) Nicméně stahovat lze i při vypnutém počítači. Musíte však mít k dispozici speciální zařízení, tzv. datové úložiště, které podobnou funkci má. Jde v podstatě jen o externí pevné disky vybavené jednoúčelovým softwarem a připojené do sítě. Takovému zařízení pak určíte, co má stáhnout, a ono tak (třeba přes noc) učiní. Samozřejmě přitom spotřebuje daleko méně energie než počítač. Z poslední doby mě namátkou napadá například úložiště Gigabit NAS od společnosti Verbatim (viz *http://odkaz.ppk.cz/GigabitNAS*). Ale existuje jich samozřejmě daleko více.

Když odstraním soubory, nepřesouvají se do koše – koš je po otevření prázdný.

Pravděpodobně máte funkci koše deaktivovanou – klikněte na koš pravým tlačítkem myši a zvolte možnost **Vlastnosti**. V otevřeném okně (obr. 1) zrušte zatržení možnosti **Nepřesouvat soubory do koše, ihned je odstraňovat**. Zkontrolujte také, aby posuvník **Největší velikost koše…** nebyl nastaven na hodnotě 0 % (optimum je 10 %). Okno uzavřete kliknutím na tlačítko **OK**.

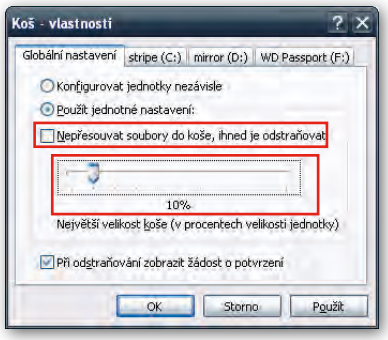

OBR. 1

Mám dotaz ohledně nastavení Wi-Fi routeru. Rozhraní přístroje nabízí tyto tři režimy: „Gateway“, „Bridge“ a „Wireless ISP“. Přeložit si to sice dokáži, ale smysl mi nějak uniká. Můžete mi pomoci?

Nejběžnější režim domácího routeru je brána – **gateway**. Zařízení v tomto režimu funguje doslova jako brána do internetu. Jedním kabelem k němu přivedete internet, dalšími kabely či bezdrátově připojíte všechny své počítače a router se postará o vytvoření sítě a o distribuci internetového připojení mezi těmito počítači.

Režim **Bridge** (most, přemostění) využijete ve chvíli, kdy již máte síť vytvořenu jedním routerem a chcete přidat druhý. (Například když ke kabelovému routeru přikoupíte router bezdrátový nebo když dosah pokrytí jednoho bezdrátového routeru nestačí na celý potřebný prostor.) Pokud byste přidali do již stávající sítě router v klasickém režimu, zařízení by se „nepohodla“ (každý router by se snažil vytvořit síť podle svého) a síť by nefungovala. Režim Bridge způsobí, že nově přidané zařízení se „podvolí“ tomu původnímu – přijme jeho nastavení a stane se jen jakousi jeho prodlouženou rukou.

Režim **Wireless ISP** (bezdrátový poskytovatel připojení k internetu) je určen těm uživatelům, kteří se k internetu připojují bezdrátově pomocí Wi-Fi. Funguje shodně jako režim brány (gateway), ale internet v tomto případě není do routeru přiveden kabelem – zařízení se k němu připojí pomocí Wi-Fi.

Zajímal by mě váš názor, jestli skutečně – a jak moc – ovlivňuje výkon počítače/notebooku rychlost otáček pevného disku – tedy 7 200 oproti 5 400 za minutu. V mnoha článcích se lze totiž dočíst, že disk je nejpomalejší součástka a „brzda“ celého počítače. V některých sestavách nabízí výrobci rychlé procesory a paměti, ale k nim jen pomalejší disky. Má tedy vůbec význam vybírat počítač podle rychlosti procesoru a operační paměti?

Rychlost pevného disku ovlivňuje rychlost celého počítače zcela zásadně. Pevný disk je skutečně „brzdou“, zejména pak pro ty činnosti, při nichž se na něj ukládá (čte se z něj) velké množství dat, tedy například při editaci videa, ale třeba i při načítání operačního systému nebo náročnější hry. Skutečně je tedy vhodné volit co možná nejrychlejší disk. V současné době jsou optimální volbou disky SATA II se 7 200 otáčkami za minutu. (Rychlejší disky jsou už zpravidla příliš drahé, mají malou kapacitu a vysokou hlučnost a energetickou náročnost.)

Na druhou stranu třeba vámi zmíněné větší množství operační paměti vztažené k pomalejšímu disku není zase tak špatnou volbou, protože čím více operační paměti počítač má, tím méně musí pracovat s pevným diskem. Obecně ovšem mohu doporučit volit počítač takový, jehož komponenty jsou na podobné úrovni. Rozhodně nemá smysl k „nabušené“ grafické kartě a velmi rychlému procesoru přidat málo operační paměti a pomalý pevný disk. Chcete-li výkonnou sestavu, musí být výkonné všechny komponenty; pokud se spokojíte se slabším a levnějším strojem, lze ušetřit na všem.

Podrobněji jsme se této tematice věnovali v PPK 1/2010 v článku „Vybíráme pevný disk“. Elektronickou verzi článku si můžete stáhnout na adrese *http://odkaz.ppk.cz/vybirameHDD*.

Články v PPK ohledně domácích sítí a sdílení souborů a složek v těchto sítích mě přivedly na myšlenku, zda by nebylo možné k instalaci programů do netbooku (bez optické mechaniky) použít stolní počítač s optickou mechanikou. Je to možné?

Tento nápad není úplně špatný, do jisté míry by toto řešení určitě bylo možné. Pokud nasdílíte na stolním počítači celou optickou mechaniku a k netbooku ji přes domácí síť připojíte jako síťový disk, pak skutečně budete moci instalovat programy z CD/DVD vložených do této mechaniky. Ovšem ne bezvýhradně – určitě tak nebude možné nainstalovat třeba operační systém ani některé složitější programy (resp. hry, které požadují přítomnost média v mechanice). Nicméně například PPK CD/DVD a programy z nich byste určitě takto použít mohl.

Inzerce

PŘÍŠTĚ

▶ 15. BŘEZNA 2010

PPK CD 7/10

PLNÁ VERZE

Backup4all Lite 4.3

Na příštím PPK CD najdete jako bonus plnou verzi zálohovacího programu Backup4all, který bezpečně a automaticky zálohuje soubory i nastavení programů. Komfortně, jednoduše – a navíc v češtině. A když přijdete o svá data, stačí jedno kliknutí, a záloha se obnoví.

Dokumentární film Dinosauři

Druhým bonusem je videodokument Dinosauři, který jednotlivé dílky získané z nálezů paleontologů skládá tak, aby se vytvořil úplný obraz těchto pravěkých ještěrů.

Dále pro vás připravujeme rubriku Přenosné programy, rubriku Karetní hry a na cédéčku najdete i pravidelné rubriky Novinky a Zajímavosti ze světa softwaru.

ASUS EEETOP ET2203T

Počítač s dotykovým displejem

V příštím vydání PPK vám představíme zajímavý stolní počítač Asus EeeTop ET2203T, jehož komponenty jsou ukryty v zadní části monitoru LCD. Díky tomu tato sestava na pracovním stole zabere stejné místo jako běžný monitor LCD. S počítačem se dodávají bezdrátová klávesnice a myš, ale k jeho ovládání můžete použít i dotykový displej.

KAMERY S PLNĚ VYSOKÝM ROZLIŠENÍM

Levné full HD kamery

Doba, kdy kamery s plně vysokým rozlišením stály přes třicet tisíc korun, jsou naštěstí nenávratně pryč a v posledních měsících se na trh dostávají malé full HD kamery, a to i za částku okolo deseti tisíc korun. A právě na tyto modely se podrobně podíváme. Seznámíme vás s jejich funkcemi, s tím, co nabízí navíc oproti kamerám se standardním rozlišením, a naopak s tím, co jim chybí oproti dražším sourozencům za dvoj- i trojnásobnou cenu.

TABULKOVÉ PROCESORY

Jak dlouhá může být pracovní doba?

V MS Excelu se dá běžně počítat se dny, hodinami či minutami. Usnadní to určitě hodně práce, protože výpočty časů s minutami nejsou právě nejjednodušší. Problémy mohou nastat v případech, kdy rozdíl časových hodnot může být záporný – poradíme vám, jak takový problém vyřešit.

UPGRADE OPERAČNÍHO SYSTÉMU

Jak přejít na Windows 7

V článku věnovaném přechodu na nový operační systém se dozvíte, jak zjistit, zda je možné a vhodné na svůj starší počítač nainstalovat nový systém Windows 7, jaká úskalí tato operace má, kolik vás to bude stát a v kterých případech je už lepší pořídit si počítač nový.

počítač PRO KAŽDÉHO

TOTO ČÍSLO VYŠLO: 1. 3. 2010
ISSN 1212-0723 MK ČR E 7931
Vydává: Burda Praha, spol. s r. o.

Managing Director: Petra Fundová
Publisher: Jiří Palyza
Šéfredaktor: Ivan Heisler
Redakce (redakce@ppk.cz):
Aleš Havlas, Jan Jírovec, David Nesiba, Martin Semrád, Miroslav Ziegler
Grafická úprava: DTP Burda Praha
Foto: Martin Tryščuk
Jazyková úprava: Richard Straberger
Externí spolupracovníci:
Marie Franců, Michaela Kadlecová, Jiří Lapáček, Jiří Macich, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Martin Taneček

Osvit a tisk: Česká unigrafie, a. s.

Předplatné: Mediaservis, s. r. o., Zákaznické centrum, Kounicova 2b, 659 51 Brno
Příjem objednávek:
tel.: 840 200 260, 541 233 232,
fax: 541 616 160,
e-mail: ppk@mediaservis.cz
Příjem reklamací:
tel.: 800 800 890

Předplatné na Slovensku:
Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. Box 17, 850 00 Bratislava 5
tel.: +421 267 201 931
fax: +421 267 201 910
e-mail: predplatne@press.sk
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 244 458 816
fax: +421 244 458 819
e-mail: predplatne@abompkapa.sk

Inzerce (inzerce@ppk.cz):
Zuzana Hošková
tel.: 225 018 762, fax: 225 018 600

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje:
ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1

V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice:
Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s. r. o.
Na Slovensku:
Mediaprint & Kapa, s. r. o.

© Burda Praha, spol. s r. o.
Přemyslovská 2845/43, 130 00 Praha 3
tel.: 225 018 566
IČO 15273598

Za původnost a obsahovou správnost příspěvku ručí autor. Právní režim autorských děl nabídnutých redakci se řídí zejména autorským zákonem č. 121/2000 Sb. a dalšími českými právními normami. Rukopisy redakce nevrací. V případě přijetí díla k uveřejnění redakce autora o této skutečnosti uvědomí. Tím nabývá vydavatel práva k šíření přijatého díla časopiseckou formou včetně možnosti zveřejnění na WWW stránkách časopisu, vydání na DVD-ROM nebo jiným způsobem v elektronické podobě. Autorská odměna bude poskytnuta jednorázově do pěti týdnů po prvním uveřejnění příspěvku ve výši určené interním sazebníkem a zahrne i odměnu za případné vydání díla v elektronické podobě. Všechna práva k uveřejněným dílům jsou vyhrazena. Přetisk, přepracování, překlad do jiného jazyka a jiné užití díla nebo jeho části, jakož i zařazení díla do jiného díla (souborného, spojení s dílem jiným, zařazení do jakékoliv formy elektronické publikace ap.) bez souhlasu vydavatele jsou zakázány. Autorské právo k časopisu a navazujícím elektronickým publikacím vykonává vydavatel.